

Bridge

E+ project

TOOLKIT

Финансирано од стране Европске уније. Изнети ставови и мишљења су искључиво ставови аутора/аутора и не одражавају нужно ставове Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (EACEA). Ни Европска унија ни EACEA не могу бити одговорне за њих.

Co-funded by
the European Union

CONTENT

САРАДЊА

- Изградња заједнице за сарадњу
- Класополис
- Хајде, хајде да то урадимо заједно!
- Наше приче на енглеском
- Истраживање наше земље
- Друштвене мреже и приватност
- Истраживачи сарадници

КОМУНИКАЦИЈА

- Типови интеркултуралне комуникације
- Сада да причамо о.....
- Игра речима

CONTENT

- Комуникација путем писама: Преписка у 19. веку
- Откривање летњих авантура школских другова
- Анализирајте језик СМС порука
- Историјски подкаст

КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ

- Шта треба да знају о нама?
- Математика за свакога
- Језик и критичко мишљење
- Креативне радионице
- Решавање проблема помоћу POWER модела у алгебри

CONTENT

- Моделирање брзине у сценаријима из стварног живота
- Расплитање прошлости
- Расправа о теми

ЕМПАТИЈА

- Језици и уоквиривање (угао гледања)
- Истраживање емоција кроз приповедање
- Изградња емпатије кроз Игру огледала
- Емоције историје
- Виртуелно путовање
- Разумевање емпатије кроз наратив
- Ход у туђим ципелама

CONTENT

- Гласови Француске револуције
- Активности социјализације у учионици

ФЛЕКСИБИЛНОСТ

- Креативна адаптација
- Наручи
- Историјски истраживачи
- Флексибилност у рововима

РАЗВОЈ МИШЉЕЊА

- Вредности у друштву
- Архитекте времена
- Процена и израчунавање површине полигона

CONTENT

- Стицање увида у економске процесе који стоје иза мобилних телефона и услуга мобилне телефоније
- Експеримент раста биљака
- Историјска открића

УПРАВЉАЊЕ ВЕШТИНАМА УЧЕЊА

- Оријентација у свету помоћу мобилног GPS-а
- Пројекат Екосистем
- Неговање концентрације, организације и свести о недостацима знања
- Креативни писци
- Историја на сцени
- Организовани хаос

CONTENT

САМОРЕГУЛАЦИЈА

- Употреба геоподатака у географији
- Истраживање емоције кроз писање поезије
- Емоционални истраживачи
- Освестимо дисање!
- Лик који прича причу
- Мапа емоционалне регулације
- Истраживачи екосистема
- 4 Куће

ДОБРОБИТ

- Сајбер малтретирање!
- Клима и одрживост

CONTENT

- Путника кроз време за ДОБРОБИТ
- Мапа добробити
- У потрази за ДОБРОБИТОМ
- Истраживача позитивне комуникације
- Неговање здравог ума

САРАДЊА 1 Изградња заједнице за сарадњу

DIDEAS

Шаблон

бр. 1

Ова активност има за циљ да подстакне сарадњу и тимски рад међу ученицима, истовремено стварајући осећај заједништва у учионици.

Методологија:	Рад у малим групама	Вођење групних дискусија
Предмет	Друштвене студије	
Повезано са животним вештинама	Сарадња	
Наслов	Изградња заједнице за сарадњу	
Узраст/Разред	12-14 година	
Време	140 минута	
Материјали/ Предлог модератора активности	Обрати пажњу! Пре него што започнете активност, уверите се да ученици разумеју важност сарадње и како она користи свима у учионици. ● Подстицати ученике да с поштовањем слушају идеје и мишљења једни других, негујући подржавајуће и инклузивно окружење. ● Пружите смернице и подршку по потреби, али дозволите ученицима да преузму одговорност за креативни процес и решавање проблема. ● Након активности, организујте кратку дискусију како бисте се осврнули на искуство и појачали вредност сарадње у постицању заједничких циљева. Потребни материјали: ● Велики лист папира ● Маркери ● Трака Очекивана подршка и препреке: ● Потенцијалне препреке: ○ Различити нивои учешћа: Неки ученици могу се осећати застрашено када изражавају своје идеје. Примените стратегије као што су „рунде изражавања“ где сваки ученик има прилику да допринесе. ○ Разноврсне потребе: За ученике из неповољних средина, размотрите обезбеђивање додатних ресурса, као што су приступачни комплети за уметност или приступ дигиталним уређајима. ● Стратегије ублажавања: ○ Диференцирана настава: Понудите специфичну подршку прилагођену нивоима и потребама ученика, као што је вршњачко менторство или брзо подучавање током активности.	

	○ Континуирано праћење: Активно се ангажујте са групама током целе активности како бисте отклонили недоумице и осигурали да су сви ученици укључени. Предлози ● Интерактивна технологија: Укључите употребу дигиталних алата (као што су интерактивне табле или апликације за заједнички дизајн) за ученике којима можда недостају вештине цртања, обезбеђујући инклузивније и занимљивије искуство. ● Диференциране улоге: Проширите улоге унутар група тако да укључују „модератора“ или „документатора“ који може да бележи и организује идеје за оне који више воле да не цртају. ● Помоћни шаблони: Обезбедите унапред дизајниране шаблоне или примере за ученике са додатним потребама, помажући им да ефикасно допринесу муралу.
Опис активности	Поступак: 1. Поделите ученике у мање групе од по 4-5 чланова. 2. Дајте свакој групи велики лист папира и маркере. 3. Објасните ученицима да ће заједно радити на стварању заједничког мурала који представља њихову учионичку заједницу. 4. Доделите свакој групи одређену тему везану за њихову заједницу у учионици, као што су пријатељство, поштовање, разноликост или тимски рад. 5. Подстакните групе да заједно размотре идеје и испланирају свој мурал, водећи рачуна да сваки члан има своју улогу. 6. Одредите временски рок за групе да заврше своје мурале (отприлике 20-30 минута). 7. Након предвиђеног времена, нека свака група представи свој мурал разреду, објашњавајући значај изабране теме и процес сарадње који су користили за његово стварање. 8. Окачите завршене мурале по учионици као визуелни приказ духа сарадње унутар заједнице у учионици.

САРАДЊА 2 Класополис

La Strada - der Weg

Шаблон

бр. 2

Сарадња ученика је кључни елемент у образовном окружењу, јер подстиче развој друштвених, когнитивних и емоционалних вештина које су неопходне за индивидуални и колективни успех. Када ученици раде заједно, могу да деле идеје, искуства и знање, чиме обогаћују процес учења.

Једна од главних карактеристика сарадње студената је промоција разноликости перспектива и приступа. Сваки студент са собом доноси јединствен скуп знања и вештина, а сарадња пружа прилику за дељење и интеграцију ових различитих перспектива. Ово промовише свеобухватније и дубље учење, јер су студенти изложени ширем спектру идеја и гледишта.

Методологија:	Групни рад	
Предмет	Технологија, географија	
Животне вештине	Сарадња	
Наслов	Класополис	
Узраст/Разред	Средња школа	
Време	2-3 часа (120 минута)	
Материјали/ Предлог модератора активности	- Поделите разред у групе - Свака група мора да се идентификује именом, нпр. називом компаније	
Опис активности	1. Формирање група и додељивање улога - Ученици су подељени у групе, од којих свака представља радни тим или малу компанију. - Сваки члан групе добија картицу која описује одређену професију или улогу у компанији, као што је менаџер људских ресурса, руководилац пројекта, маркетиншки стручњак или технички специјалиста. 2. Додела пројеката - Свакој групи је додељен један или више пројеката које треба да спроведе, а који могу бити интерни за тим или екстерни, што захтева сарадњу са другим групама. - Пројекти могу да укључују развој новог производа, креирање рекламне кампање, решавање техничког проблема или организовање догађаја. Сваки пројекат захтева специфичне вештине које можда нису све доступне унутар појединачне групе. 3. Сарадња између група - Да би завршиле додељене пројекте, групе морају да идентификују недостајуће ресурсе и да уговоре помоћ са другим групама. То може да укључује привремено запошљавање члана друге групе са специфичним вештинама или постизање споразума о сарадњи са целом групом. - Током процеса преговарања, групе морају преговарати о условима и одредбама, као што су трајање позајмице ресурса, могућа размена услуга или подела профита коначног пројекта.	

4. Развијање стратегија сарадње

- Сваки тим мора развити стратегије сарадње како би постигао своје циљеве, узимајући у обзир факторе као што су интерна и екстерна комуникација, управљање временом и праведна расподела ресурса.
- Групе такође морају да успоставе начине за решавање сукоба који могу настати током сарадње са другим тимовима.

5. Завршна презентација

- На крају активности, свака група мора да представи свој рад разреду, описујући додељени пројекат, имплементиране стратегије сарадње, тешкоће на које су наишли и како су превазиђене, као и добијене резултате.
- Презентација треба да садржи осврт на то како је сарадња са другим групама утицала на успех пројекта и шта је научено из тог процеса.

Ова активност је осмишљена да развије кључне компетенције као што су сарадња, преговарање, ефикасна комуникација и управљање тимским радом, припремајући ученике за рад у реалним и динамичним контекстима.

Резиме:

- Свака група је радни тим/компанија
- Сваки члан добија картицу са одређеном професијом
- Свака група добија пројекте који треба да се спроводе интерно унутар тима или екстерно, за које је потребна сарадња са чланом друге групе или целе групе (нпр. ангажовање/позајмљивање стручњака или постизање договора са другом групом).
- Позивање тимова на уговор/сарађу како би се постигли циљеви задати у пројектима
- Излагање свих спроведених активности разреду

САРАДЊА 3 Хајде, хајде да то урадимо заједно!

La Strada - der Weg

Шаблон

бр. 3

I Вршњачко подучавање је образовна метода заснована на кооперативном приступу учењу, у којој искуснији ученик (тутор) помаже другови из разреда (тутору) да унапреди своје вештине. Овај приступ промовише међусобну помоћ и активно учешће ученика у процесу наставе и учења. У вршњачком подучавању, ученици стичу знање не само из традиционалних предавања, већ и кроз вршњачка објашњења, дискусије и заједничке активности. Ово промовише продубљивање концепата, развој комуникацијских вештина и консолидацију компетенција.

Методологија:	Вршњачко подучавање	
Предмет	Други језик	
Животне вештине	Сарадња	
Наслов	Хајде, хајде да то урадимо заједно!	
Узраст/Разред	Средња школа	
Време	50 минута по сесији. Програм се одвија током целе школске године. Ученици су били упарени, при чему је напреднији ученик подржавао вршњака који се суочавао са изазовима у учењу.	
Материјали / Предлог модератора активности	- Подела разреда у парове - Објашњење активности - Активност омогућава деци да схвате колико је важно правилно говорити на другом језику	
Опис активности	Студент који је изворни говорник страног језика или који говори енглески језик немачки лако (тутор) нуди подршку колеги ученику (полазнику) који мора да научи главни језик (нпр. италијански). Тутор може организовати сесије језичке конверзације са полазником, у којима разговарају о одређеним темама, вежбају изговор и побољшавају језичке вештине. Полазник ће имати прилику да вежба слушање и говор на аутентичан начин, док тутор нуди исправке и сугестије. У почетном периоду, тутор може понудити и пратећу подршку у школи. На пример, може понудити подршку у тражењу информација од наставника, секретарице итд. Овај процес промовише колаборативно учење, побољшава језичку течност полазника и повећава самопоуздање у језичке вештине.	

САРАДЊА 4 Наше приче на енглеском

Irecoop AAS

Шаблон

бр. 4

- Развијте језичке вештине на енглеском језику кроз заједничке активности.
- Промовисати компетенцију „Сарадња“ подстицањем ефикасне комуникације и размене идеја.
- Негујте вршњачко учење и кооперативно учење.
- Створите инклузивно окружење и подстакните креативност кроз сарадњу.

Методологија:	Вршњачко учење и кооперативно учење / Самопроцена / Групни рад / Креативно писање / Интерпретација	
Предмет	Енглески	
Животне вештине	САРАДЊА	
Наслов	Наше енглеске приче	
Узраст/Разред	Узраст 11-14 година	
Време	4 састанка од око 90 минута	
Материјали / Предлог модератора активности	Потребни материјали: - Папир и оловке - Онлајн ресурси за учење енглеског језика - Велики чаршави или постери - Маркери, боје и други уметнички материјали Предлог: У овој активности, ученици унапређују своје способности приповедања кроз разне занимљиве активности. Почињу учењем новог вокабулара везаног за одређене теме и добијају моделе реченица који ће им помоћи да ефикасно конструишу наративе. Пружају им се смернице о структурирању приче, фокусирајући се на елементе попут увода, заплета, кулминације и расплета, као и на идентификовање различитих жанрова као што су хорор, трилер, драма, комедија и фантазија. Да би се помогло у развоју ликова, ученици користе „лист за креирање ликова“ који их подстиче да размотре аспекте попут физичког изгледа, способности и знања. Програм укључује вежбе сарадње: у малим групама, ученици стварају приче користећи три речи које им да наставник; у паровима креирају наративе инспирисане Роријевим „Коцкама прича“ (https://www.storycubes.com/it/). Ова активност је осмишљена да подстакне креативност, сарадњу и дубље разумевање приповедања. Очекиване подршке и препреке: - Препреке: неки проблеми са језиком, посебно са специфичним терминима; тешкоће у сарадњи и коришћењу свих различитих идеја које би могле произаћи из сваког ученика и њихових различитих интересовања уопште и о томе какву врсту приче створити. - Подржава: списак нових и специфичних термина које су обезбедили наставник и едукатор, Онлајн речник; - Посредовање и подршка наставника и едукатора за вршњачку сарадњу, савети за креирање приче и ликова и подршка за интеграцију свих идеја.	

Опис активности

Лекција 1: „Изградња колективне приче“

Уводна активност (15 мин): Увод у концепт приповедања и важност сарадње у стварању прича. Видети **ОБЈАШЊЕЊЕ 1** за организацију активности.

Идеје за размену идеја (20 мин): Поделите ученике у групе. Свака група треба да размени идеје за фантастичну причу коју ће написати на енглеском језику. Свака група треба да идентификује главног лика, место радње и почетни проблем приче. Пример: Главни лик: млади истраживач; Место радње: град који лебди у облацима; Почетни проблем: нестанак магичних предмета. Видите **ОБЈАШЊЕЊЕ 2** за организацију активности.

Конструкција приче (25 мин): Свака група развија кратку причу на основу генерисаних идеја, наизменично пишући на енглеском језику. Ученици треба да дефинишу кратку радњу, ликове и идентификују најмање три кључне речи важне за причу како би је представили својим друговима из разреда. За сваку изабрану реч, групе дефинишу значење и креирају постер како би представиле речи и значења. Ученици могу користити дигиталне алате за претрагу садржаја и слика. Прикупљене речи ће формирати Речник прича који ће остати доступан разреду.

Лекција 2: „Драматизација приче“

Загревање (10 мин): Вежбе за припрему ученика за драматизацију, као што су импровизационе игре. Видети **ТРЕТУ ЛИНИЈУ** за организацију активности.

Сценарио и улоге (25 мин): Поделите ученике у групе формиране у Лекцији 1. Свака група чита и представља своју причу. Групе разговарају о различитим причама и бирају једну коју ће представљати. Подстакните атмосферу сарадње и размену мишљења међу ученицима. Такође је могуће комбиновати различите приче како би се истакли различити креативни таленти који су се појавили. Када се прича изабере, групе се слажу око евентуалних промена сценарија и бирају улоге које ће свака група тумачити. На пример, једна група може преузети улогу лика или наратора.

Драматизација и снимање (25 мин): Групе се организују и изводе свој део приче, а разред снима наступе. Направљени видео може се користити и бити доступан разреду као резултат активности.

Лекција 4: „Размена идеја и рефлексија“ Уводна активност (15 мин): Дискусија о искуству сарадње, креирања приче, драматизације и визуелног вокабулара.

Размена идеја (25 мин): Ученици учествују у сесији размене идеја између група, разговарајући о изазовима и открићима током процеса сарадње.

Завршна рефлексија (20 мин): Свака група размишља о својим искуствима, идентификујући предности сарадње и области за побољшање. Видети **ОБЈАШЊЕЊЕ 4** за организацију активности.

Очекивани резултати: На крају активности биће произведено следеће:

- Постер за сваку групу са најмање три кључне речи које представљају креирану причу
- Видео са драматизацијом једне од прича које су креирале радне групе

Евалуација: Евалуација ће се заснивати на активном учешћу, вршњачком учењу, креативности у заједничким активностима, квалитету драматизације и коначној рефлексији о сарадњи.

Завршне напомене: Активност је осмишљена да ојача вокабулар и знање нових речи на енглеском језику. Може се користити као основа за сличне активности на другим језицима. Такође има за циљ да интегрише учење енглеског језика са компетенцијом „Сарадња“, нудећи ученицима занимљиво искуство које развија језичке вештине и способности сарадње. Дати примери су погодни за ученике средње школе, подстицајући креативност и позитивну интеракцију међу ученицима.

ОБЈАШЊЕЊЕ 1: ЛЕКЦИЈА 1 Објашњење приповедања Почните са јасном и једноставном дефиницијом шта значи „приповедање“. Можете почети тако што ћете истакнути како је приповедање уметност дељења прича и како делимо искуства, емоције и животне лекције са другима путем речи, слика или чак гестова. Да бисте олакшали разумевање, можете користити свакодневне примере повезујући концепт приповедања са свакодневним ситуацијама које ученици могу препознати. Пример: „Размислите када причате пријатељима шта сте радили током викенда или када описујете филм који вам се јако допао. То је такође приповедање.“ **Културни значај:** Нагласите како је приповедање фундаментални део сваке културе широм света, које се користи за преношење историје, вредности, традиција и знања.

Значај сарадње у приповедању Колективно стварање: Објасните да, иако се приче могу стварати појединачно, када људи раде заједно, могу комбиновати своје идеје, искуства и креативност како би створили богатије и сложеније приче. **Примери сарадње:** Наведите примере познатих дела насталих кроз сарадњу. На пример, многи филмови и ТВ серије су резултат тимског рада између писаца, редитеља, глумаца и других професионалаца. **Предности различитих перспектива:** Дискутујте о томе како различити људи доносе различите перспективе у причу. Свака особа у тиму има јединствена животна искуства и идеје. Када се ово споји, прича је обогачена детаљима и аспектима које једна особа сама можда не би разматрала.

Препоручена активност: Да бисте увод учинили интерактивним, можете укључити кратку игру за разбијање леда која укључује приповедање. **Игра „Штафета прича“:** Ученици седе у кругу. Почињете тако што испричате једну реченицу приче, а затим сваки ученик додаје реченицу. Ово није само забавно, већ и конкретно показује како сарадња може изградити нешто што нико не би могао сам да створи.

Закључак: Закључите увод сумирањем и истицањем како се, кроз тимски рад и дељење различитих идеја, може побољшати квалитет и дубина креираних прича, чиме се обогачује искуство учења свих. Овај увод би требало да помогне ученицима да разумеју вредност приповедања и колаборативног приступа, припремајући их за следеће активности где ће применити ове концепте.

ОБЈАШЊЕЊЕ 2: ЛЕКЦИЈА 1 Подела ученика у групе за сесију брејнсторминга је одличан начин за подстицање креативности и промоцију сарадње. Ево неколико примера које свака група може користити као полазну тачку за креирање сопствене фантастичне приче на енглеском језику:

Пример 1: Главни лик: Девојчица која може да разговара са животињама. Окружење: Зачарана шума где свако дрво има своју душу. Почетни проблем: Шума почиње да губи боју и живот, а девојчица мора да открије узрок.

Пример 2: Главни лик: Тинејџерски проналазач страствено заинтересован за механику. Окружење: Футуристичка метропола где је све аутоматизовано. Почетни проблем: Машине у граду изненада почињу да се кварају и настаје хаос.

Пример 3: Главни лик: Дух гусара који лута морима. Место радње: Архипелаг мистериозних острва која се појављују само у поноћ. Почетни проблем: Гусар мора да пронађе изгубљено благо како би пронашао искупљење и кренуо у загробни живот.

Пример 4: Главни лик: Принцеза која одбија да следи традиције свог краљевства. Место радње: Древни замак изграђен на вулкану. Почетни проблем: Вулкан се буди и принцеза мора да пронађе начин да спасе свој народ, а да не жртвује своју слободу.

Пример 5: Главни лик: Дечак који открива да може да путује кроз време својим мислима. Место радње: Различити историјски периоди, од средњег века до модерног доба. Почетни проблем: Током једног од својих путовања, дечак се заглављује у прошлости и мора да пронађе начин да се врати у садашњост.

Ови примери могу послужити као модели за ученике, који кроз дискусију и колективно размишљање могу модификовати, проширити или комбиновати различите елементе како би створили јединствену причу. Циљ је подстицање креативности и употребе енглеског вокабулара у забавном и маштовитом контексту.

ОБЈАШЊЕЊЕ 3: ЛЕКЦИЈА 2 Да би се ученици припремили за драматизацију, игре импровизације могу бити одличан алат за откључавање креативности, побољшање течности у комуникацији и изградњу самопоуздања. Ево неколико примера вежби импровизације које можете користити као активности за загревање:

1. „Шапутање низ стазу“ Како се игра: Ученици стоје у кругу. Један ученик почиње тако што шапће реченицу на уво особи поред себе. Реченица се мора тајно преносити од једног ученика до другог док се не врати првобитном пошљаоцу. **Циљ:** Ова игра помаже у побољшању концентрације и активног слушања, кључних елемената у драматизацији.

2. „Музичке статуе“ Како се игра: Пустите музику и пустите ученике да се слободно крећу по учионици. Када музика престане, сви морају да се замрзну у пози. Последњи који се замрзне је напољу. **Циљ:** Ова игра помаже у опуштању и припреми за импровизацију, подстичући брзе реакције на спољашње стимулусе.

3. „Једна емоција по једна“ Како се игра: Ученици стоје у кругу. Сваки ученик, редом, мора да уђе у круг и изрази реченицу са различитом емоцијом (радост, туга, бес, страх итд.). Остали морају да погоде која је то емоција. **Циљ:** Ова вежба помаже ученицима да истраже различите емоционалне изразе и да их ефикасно користе у драматизацији.

4. „Случајни дијалози“ Како се игра: Припремите папире са написаним насумичним фразама. Ученици формирају парове, цртају на папиру и започињу импровизовану сцену која укључује ту фразу. **Циљ:** Ова игра подстиче креативност и способност брзог изградње кохерентне наративе или дијалога, што је неопходно за драматизацију.

5. „Тајни циљеви“ Како се игра: Сваки ученик добија тајни циљ на папиру (нпр. убедити друге да певају, насмејати некога итд.). Током импровизоване групне интеракције, сваки ученик мора покушати да постигне свој циљ без експлицитног откривања. **Циљ:** Ова вежба промовише суптилност и сложеност у тумачењу ликова, подстичући ученике да теже ка скривеним циљевима.

Коришћење ових импровизационих игара као загревања може учинити ученике отворенијим и бржим, што су две битне особине за добру драматизацију.

ОБЈАШЊЕЊЕ 4: ЛЕКЦИЈА 4 Водећа питања за вођење дискусије током уводних активности (15 мин).

Шта је био најисплативији део заједничког стварања приче? Са којим сте се изазовима сусрели док сте радили као група? Како сте превазишли неслагања или разлике у мишљењима током стварања приче? Како је сарадња утицала на коначан исход приче? Шта сте научили о тимском раду кроз ово искуство?

Размена идеја (25 мин) : Дискусија о изазовима и открићима током процеса сарадње. Водећа питања за подстицање дискусије:

Који је био најтежи тренутак у креативном процесу и како сте се носили са њим? Које технике или стратегије сте сматрали корисним за одржавање групне кохезије? Који су били неки од најпросветљујућих или изненађујућих тренутака током стварања приче? Како мислите да су се ваше вештине сарадње промениле због овог искуства? Које личне вештине мислите да сте развили кроз овај пројекат?

Завршна рефлексија (20 мин) : Рефлексија о групним искуствима Водич за завршну рефлексију:

Које су три главне тачке којима је сваки члан групе допринео пројекту? Које аспекте групног рада бисте желели да побољшате или промените за будуће пројекте? Како бисте могли да примените лекције научене из овог искуства на друге области вашег школског или личног живота? Које методе комуникације унутар групе су најбоље функционисале? Када бисте могли да поновите пројекат, шта бисте урадили другачије?

Користећи ова водећа питања, студенти могу имати јасан оквир за дискусију и критичко размишљање о својим искуствима сарадње, чиме се побољшавају њихове аналитичке способности и способности разумевања процеса сарадње. Ове дискусије и размишљања такође помажу у консолидацији научених вештина и промовишу већу свест о групној динамици.

САРАДЊА 5 Потрага за благом речима

Irecoop AAS

Шаблон

бр. 5

- Развијте језичке вештине на енглеском језику кроз истраживање и сарадњу.
- Побољшати компетенцију „Сарадње“ подстицањем размене знања, вршњачког учења и тимског рада.
- Подстицати активно учење и стимулисати креативност кроз потрагу за језичким благом.

Методологија:	Вршњачко учење/ групни рад	
Предмет	Други језик	
Животне вештине	САРАДЊА	
Наслов	Потрага за благом речима	
Узраст/Разред	Узраст: 11-14 година	
Време	240 минута - 3 сесије	
Предлог модератора активности	Потребни материјали: ● Папири и оловке ● Рачунари и онлајн ресурси за учење енглеског језика Као алтернативу рачунарима, можете користити недигиталне истраживачке алате као што су књиге, новине, часописи итд. ● Табеле са листама кључних речи ● Часописи, књиге, новине на страном језику ● Мале награде или признања за победничке тимове ● У управљању временом, размотрите могућност коришћења стратегије „обрнуте учионице“ у којој ученици истражују и детаљно уче у малим групама код куће или самостално и деле резултате истраживања у учионици.	
Опис активности	Лекција 1: „Припрема за потрагу за благом“ Уводна активност (15 мин): Почните са кратком дискусијом о важности истраживања и истраживања речи на страном језику. Створите атмосферу узбуђења за потрагу за благом. Да бисте створили атмосферу узбуђења у разреду за потрагу за благом, можете користити различите стратегије за подстицање интересовања и радозналости ученика. Испричајте занимљиву причу која служи као увод у потрагу за благом. На пример, можете смислити легенду о древном изгубљеном рукопису који садржи тајне речи за истраживање на страном језику или у култури коју проучавају. Ученици морају да истраже ове тајне током потраге за благом.	

Избор кључних речи (20 мин):

Ученици, подељени у групе, добијају листе кључних речи на страном језику. Свака група бира речи које жели да истражи. Ове листе се могу користити за истраживање различитих тематских области (нпр. енглеског језика).

Листа 1: Путовања и авантуре

Истражи / Путуј / Откриј / Навигација/ Експедиција

Листа 2: Животна средина и природа

Шума / Океан / Дивље животиње / Станиште / Екосистем

Листа 3: Емоције и међуљудски односи

Пријатељство / Радост / Поверење / Подршка / Сукоб

Листа 4: Технологија и иновације

Изумети / Креирати / Програмирати / Унапредити / Дизајнирати

Листа 5: Уметност и култура

Сликање / Вајарство / Плес / Књижевност / Музика

Свака листа је осмишљена да се позабави одређеном темом и може се користити за покретање дискусија, истраживања и креативних активности током потраге за благом. Ученици могу истраживати речи, повезивати их са одговарајућим културним контекстом и користити пронађене информације за извршавање одређених задатака или креирање пројеката на основу изабраних речи. Ова врста активности не само да обогађује речник ученика, већ и подстиче критичко размишљање и сарадњу.

Планирање истраживања (25 мин):

Групе планирају како да истраже значење, употребу и конотације одабраних речи. Поделите сваку групу у подгрупе до 5 ученика. У овој фази, учесници треба да разговарају о томе како да поделе посао међу члановима групе.

Лекција 2: „Лингвистичка потрага за благом“

Истраживање речи (30 мин):

Групе, након поделе посла, користе онлајн ресурсе и образовне материјале да би истражили додељене кључне речи. Могу да траже дефиниције, примере употребе и културне информације везане за речи. Важно је да свака група има рачунар са приступом интернету за истраживање и материјале као што су часописи, новине и књиге.

Креирање постера (30 мин):

Свака група креира визуелни постер који представља информације прикупљене о кључним речима. Могу користити цртеже, колаже или слике пронађене на мрежи или користећи часописе/новине који су им достављени или онлајн алате за графички дизајн као што су CANVA или четботови засновани на вештачкој интелигенцији.

Лекција 3: „Представљање језичких блага“

Припрема презентације (30 мин):

Групе припремају кратке презентације како би поделиле своје језичко благо са разредом. Могу да креирају реченице, приче или играње улога које укључују кључне речи. Током ове активности, ученици одлучују како да поделе посао тако да сви могу да учествују у презентацији, идентификујући најбољу стратегију сарадње.

Презентација и дискусија (30 мин):

Свака група представља свој постер и лингвистичка открића, отварајући дискусију о разноликости речи и израза у страном језику. Важно је подстаћи учешће других ученика који могу постављати питања, делити своја мишљења и истаћи елементе које сматрају јасним и убедљивим.

Очекивани резултати:

На крају активности, свака група је требало да направи:

- Постери/стрипови или постери који се могу изложити у учионици, а који садрже истраживање о значењу речи страних језика са списка.
- За креирање графичких материјала, групе могу користити и ручне и дигиталне алате (GPT chat или CANVA) за подешавање графичког рада, о коме се мора водити рачуна не само у погледу значења речи већ и у погледу графичког изгледа.
- Презентација (PowerPoint презентација, кратка прича, ролплеј...) рада сваке групе, која укључује све учеснике и приказује изборе и стратегије које је група усвојила, идентификоване садржаје и како су ученици сарађивали једни са другима.

Евалуација:

Евалуација ће се заснивати на активном учешћу, квалитету представљених информација, сарадњи међу члановима групе и креативности у визуелном представљању кључних речи. Студенти ће такође бити оцењени на основу њихове способности да раде заједно као тим.

Завршне напомене:

Ова активност нуди занимљив и практичан приступ побољшању вештина енглеског језика кроз сарадњу. Конкретни примери активности подстичу активно истраживање и размену знања, охрабрујући ученике да истражују језик на забаван и информативан начин. Активност је осмишљена да учврсти знање новог вокабулара и речи на енглеском језику. Може се користити као основа за сличне активности на другим језицима.

САРАДЊА 6 Истраживање наше земље

Asociatia Edulifelong

Шаблон

бр. 6

Методологија: Учење у сарадњи

„Истраживање наше земље“ је активност осмишљена да развије вештине сарадње код ученика, истовремено продубљујући њихово разумевање региона њихове земље. Радећи заједно на истраживању, анализи и мапирању различитих региона, ученици ће неговати тимски рад, комуникацију и способности критичког размишљања.

Методологија:	Учење у сарадњи	Учење засновано на пројектима Учење у сарадњи Искусствено учење Рецензија од стране колега Презентација и дискусија
Предмет	Географија	
Животне вештине	<u>Сарадња</u> , друштвене вештине, комуникација,	
Наслов	Истраживање наше земље	
Узраст/Разред	14-15 година / 8. разред	
Време	200 минута, 2-3 часа за истраживање, 1 за презентације	
Предлог модератора активности	- Наставници других језика - Дозвољено је додатно време за усавршавање мапа у будућим итерацијама ових активности.	
Опис активности	Преглед активности: Фаза 1: Планирање и истраживање (1-2 часа наставе): - Увод у пројекат: Представите ученицима пројекат заједничког регионалног мапирања, објашњавајући циљеве и очекивања. Нагласите важност сарадње и тимског рада у успешном завршетку пројекта. - Регионална расподела: Поделите разред у мање групе и свакој групи доделите различит регион земље за истраживање и мапирање. Обезбедите ресурсе као што су уџбеници, мапе и онлајн базе података како бисте им олакшали истраживање. - Истраживање и прикупљање података: Упутите ученике да спроведу истраживање о свом додељеном региону, прикупљајући информације о његовим географским карактеристикама, клими, економији, култури и већим градовима. Подстакните их да воде белешке и прикупљају релевантне податке које ће укључити у своје мапе. Фаза 2: Креирање мапе (2-3 часа наставе): Дизајн мапе: Обезбедите ученицима празне мапе земље и њених региона, било у штампаном или дигиталном формату. Упутите их да користе налазе истраживања за креирање детаљних мапа својих додељених региона, укључујући кључне знаменитости, природне карактеристике и главне градове. За мање самоуверене ученике: Понудите шаблоне или делимично попуњене мапе као полазне тачке.	

Заједничко мапирање: Подстакните ученике да сарађују у својим групама како би дизајнирали и додавали напомене на своје мапе. Нагласите важност комуникације и тимског рада у ефикасном организовању и презентовању информација.

Рецензија од стране колега: Организујте сесије рецензије од стране колега где групе деле своје нацрте мапа са другим групама ради повратних информација и сугестија. Подстичите конструктивну критику и пружите смернице о областима за побољшање.

Фаза 3: Презентација и дискусија (1 час):

- Презентација мапе: Позовите сваку групу да представи своје завршене мапе разреду. Подстакните ученике да објасне географске карактеристике, културне аспекте и економске карактеристике својих додељених региона.
- Дискусија: Водите дискусију у разреду где ученици упоређују и супротстављају различите регионе земље. Подстакните их да идентификују сличности и разлике, као и значај регионалне разноликости у обликовању идентитета земље.

Закључак:

Завршите активност наглашавањем важности сарадње и тимског рада у разумевању и уважавању различитих региона њихове земље. Подстакните ученике да размисле о својим искуствима учења и вештинама које су развили током пројекта.

САРАДЊА 7 Друштвене мреже и приватност

Asturia vzw

Шаблон

бр. 7

Шта су друштвене мреже? Ученици ће учити о друштвеним мрежама и изразити своја мишљења о одређеним изјавама везаним за друштвене мреже. Анализираће предности и мане друштвених мрежа и поделиће значење приватности, шта сматрају безбедним за објављивање на мрежи, а шта не, и које информације треба делити са свима.

Методологија:	Индивидуални или групни рад	Стратегије за коришћење и препознавање утицаја друштвених медија на њихову приватност
Предмет	Етика	
Животне вештине	Сарадња	
Наслов	Друштвене мреже и приватност	
Узраст/Разред	Деца узраста од 14 година	
Време	150 минута	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година која морају да науче да користе друштвене мреже и препознају утицај на њихову приватност	
Опис активности	Наставник дели радни лист са празним Фејсбук (може се користити Инстаграм или ТикТок након промене вежби) профилем. Ученици треба да га попуне како би наставник могао да сазна више о њима. Корак 1. Наставник пита ученике показујући фотографију: - Какав су профил креирали? - Којих друштвених мрежа се сећају? - Које сајтове су користили? - Које мрежне сајтове још увек користе? - Зашто користе друштвене мреже? У групама од по двоје имају кратку дискусију/брејнсторминг о овоме. Корак 2: Наставник каже ученику да разговара о неким изјавама на друштвеним мрежама. Од ученика се тражи да попуне радни лист игре позиција. Морају да кажу да ли се слажу или не слажу са сваком тврдњом. Затим следи групна дискусија о одговорима ученика. Корак 3: Наставници питају ученике зашто уопште отварају Фејсбук. Наставници слушају одговоре и одговарају на њих. Наставници траже од ученика да на радном листу наведу 5 разлога и да рангирају своје одговоре према важности разлога. Затим следи групна дискусија о одговорима ученика. Корак 4: Наставници питају ученике да ли познају људе који немају Фејсбук? Наставници траже од ученика да напишу зашто га не би имали. Затим следи групна дискусија о одговорима ученика.	

Корак 5:

Ученици, у групама од по двоје, треба да пронађу неке предности и мане друштвених мрежа. Одговори се затим записују пред таблом. Затим следи групна дискусија о одговорима ученика.

Корак 6:

Након гледања videa о друштвеним мрежама, наставници траже од ученика да одговоре на нека питања на радном листу. Затим следи групна дискусија о одговорима ученика.

Корак 7:

Наставници траже од ученика да прочитају чланак на тему „Фејсбук може да уништи каријеру“.

Наставници питају групу: Да ли мислите да је исправно да Фејсбук може утицати на ваш посао, на ваш живот? Такође може бити у вашу корист приликом пријављивања за посао, да ли је то фер? Шта ако немате Фејсбук? Људи су већ отпуштени због овога, да ли је то фер? Фејсбук је постао наш други живот, да ли тако мислите? Ко нема Фејсбук? Зашто?

Затим следи групна дискусија о мишљењима ученика.

Наставници питају ученике шта је тачно приватност за њих?

Ученици одговарају да је то могућност да задржите личне податке за себе или да их делите са ким год желите.

Корак 8:

Наставници питају ученике ко можда зна нешто о њима, а ко не?

Наставници траже од ученика да погледају број кругова на радном листу. У ове кругове ученици уписују ко сме шта да зна. У унутрашњи круг ученици уписују ствари које су само за њих. У други круг ученици уписују ствари које би њихови пријатељи требало да знају. У трећи круг ученици уписују ствари које би њихова породица требало да зна, а ван кругова ученици уписују ствари које би други требало да знају (нпр. наставници, шефови итд.).

Затим следи групна дискусија о одговорима ученика.

Корак 9:

Наставници траже од ученика да одлуче које фотографије могу бити објављене на мрежи, а које не. Затим следи групна дискусија о одговорима ученика.

facebook®

Име и презиме:

Надимак	
Датум рођења	
Омиљена књига	
Омиљени филм	
Омиљена песма	
Омиљени предмет	
Омиљена храна	
Најбољи спорт	
Омиљени предмет	
Најбољи пријатељи	
Хобији	

фотографија

Живим заједно са...	
Ово ми се не свиђа:	
Свиђа ми се ово:	
Ово ми је тешко (тема):	
Код куће говорим ове језике:	
У овоме сам добар/добра:	
Дефинитивно би требало да знате ове 3 ствари о мени:	

1) За шта млади људи користе друштвене мреже?

2) Игра позиција

Позиција	Слажем се	Не слажем се
Сви млади људи имају Фејсбук профил		
Ако имате 1000 пријатеља на Фејсбуку, ви сте друштвена особа		
Не могу да живим без друштвених мрежа. Дан без Фејсбука, мобилног телефона, интернета је катастрофа за мене!		
Ако нисте активни на друштвеним мрежама као што је Фејсбук, више не припадате тамо.		
Заправо познајем све своје пријатеље на друштвеним мрежама.		
Пријатељ сам са родитељима на Фејсбуку		
Објављивање фотографије нечије главе са свињским ушима на интернету је једноставно смешно, нема разлога за бригу.		
Информације које пронађете на друштвеним мрежама су увек тачне и поуздане.		
Друштвене мреже су велика претња приватности свих		
Никада не дајем личне податке странцима на интернету (лозинку, презиме, адресу итд.), чак и ако ме траже.		

3) На чему отвараш Фејсбук?

Ако отворите Фејсбук, зашто га отварате? Да ли постоје одређени разлози за то? Поређајте одговоре од 1 (најважнији разлог) до 5 (најмање важан разлог).

1.
2.
3.
4.
5.

LIKE

 UNLIKE

- 4) Зашто одређени људи нису на Фејсбуку ?

.....
.....
.....
.....

- 5) Које су предности и мане друштвених медија

Предности	Недостаци

- 6) Шта објављујемо на друштвеним мрежама ?

<https://www.youtube.com/watch?v=8UHaIVxvyA>

- Погледајте видео и одговорите на следећа питања?

.....
.....

Како реагују посетиоци?

.....

.....

Шта мислите да је порука видеа?

.....

.....

Да ли мислите да ће творци постићи свој циљ? Зашто/зашто не?

.....

.....

Шта је приватност?

.....

.....

7) Прочитајте чланак.

Фејсбук може да уништи каријере

Студија компаније Microsoft показује да седамдесет одсто послодаваца тражи кандидате онлајн. Пронађене фотографије и поруке могу бити разлог да се неко не запосли или да се неко запосли.

Порука за тражиоце посла је јасна: обратите пажњу на свој дигитални идентитет. Ваша Фејсбук или Твитер страница се несумњиво прегледа. Резултати анкете показују да седамдесет одсто послодаваца одбија кандидате због увредљивих фотографија, кукања о послу или непримереног језика.

С друге стране, ако је онлајн профил веома солидан, то је разлог да некога запослите.

Стручњак за имиџ каже да је важно размотрити шта желите коме да поручите. „Направите разлику између приватне и пословне мреже. Објављујте само ствари које су релевантне за ту платформу. Стога је у реду објавити веселу фотографију са одмора на Фејсбуку, на крају крајева, и ви имате приватни живот. Али немојте срамотити послодавца тако што ћете јавно објављивати срамотне слике.“

Чак и након што пронађете посао, мото је да водите рачуна о томе шта објављујете на мрежи. Студија енглеског часописа Careerbuilder показује да је 28 одсто послодаваца отпустило радника јер се он жалио на компанију и колеге на мрежи.

Извор: Локалне новине

8) Ко би требало да зна нешто о теби?

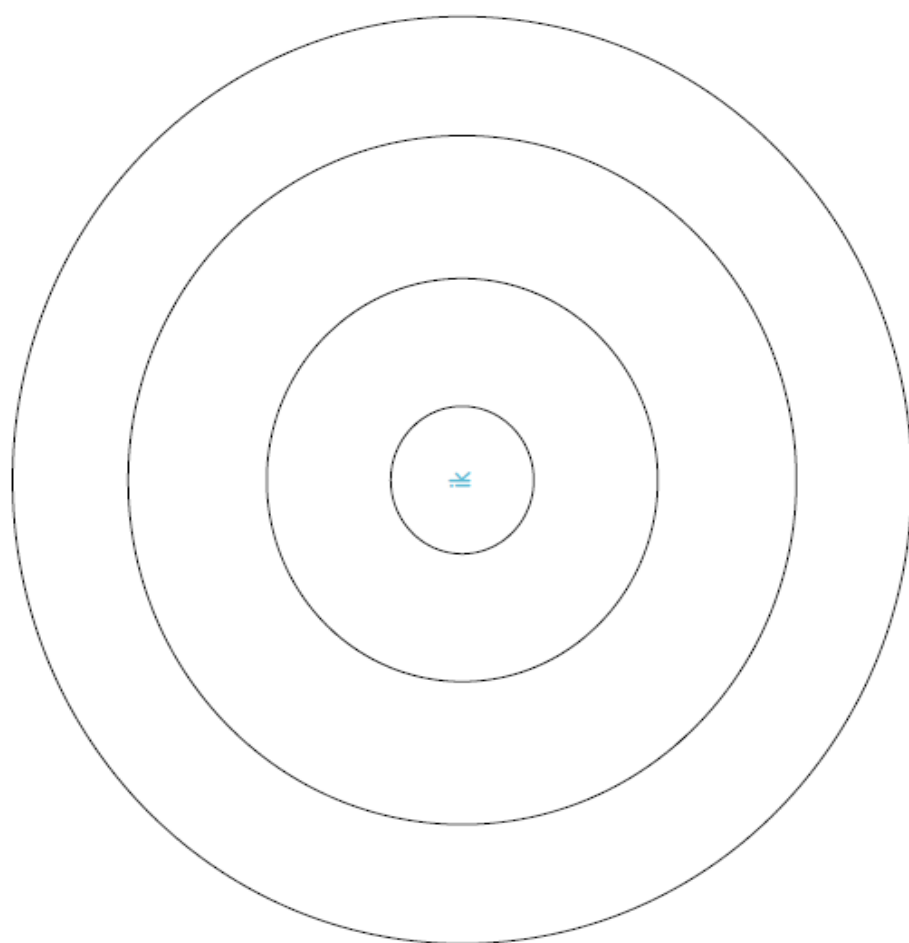
Попуните кругове ко сме да зна шта о вама, а ко не сме да зна одређене ствари.

Унушњи круг: Задржаћу ово за себе

Други круг: Моји пријатељи можда знају ово

Трећи круг: Само моја породица треба да зна ово

Ван круга: Само други могу ово знати (нпр. наставници, шефови итд.)

9) Које фотографије објављујете на мрежи , а које не?

- Које фотографије бисте објавили на мрежи? (Ставите зелени крстић поред фотографије)
- Које фотографије дефинитивно нису . Зашто нису? (Ставите црвени крст поред фотографије)
- Које фотографије су погодне као профилна фотографија? (Ставите плави крстић поред фотографије)
- Који не? Зашто не?

САРАДЊА 8 Истраживачи сарадници

YAEDA

Шаблон

бр. 8

Методологије: Учење засновано на пројектима

Циљ: Развијање вештина сарадње код ученика кроз пројекат сажетог групног истраживања где раде заједно на истраживању и анализи историјских догађаја, поштујући различите перспективе.

Методологија:	Учење засновано на пројектима	Групни рад, учење засновано на истраживању, учење засновано на презентацији, рефлексција
Предмет	Историја	
Животне вештине	Сарадња	
Наслов	Истраживачи сарадници	
Узраст/Разред	7. разред, узраст 13-14 година	
Време	45 минута	
Предлог модератора активности	Наставник историје, наставник драме, едукатор Оставите више времена за активност како бисте имали више простора за повратне информације и слушање једни других. Сарадња не треба да буде само са сопственом групом већ и са целим разредом.	
Опис активности	<u>Увод у историјско истраживање :</u> Укратко размотрите важност сарадње у историјским истраживањима и проучавању. Нагласите вредност поштовања различитих перспектива приликом проучавања историје. <u>Избор теме и истраживање :</u> Свака група брзо бира одређени историјски догађај, период или личност за истраживање. Обезбедите смернице за брзо истраживање користећи расположиве ресурсе. Студенти започињу своје истраживање, фокусирајући се на прикупљање кључних информација и различитих гледишта. <u>Анализа и тумачење:</u> Групе раде заједно како би анализирале и интерпретирале историјски значај изабране теме. Подстакните кратке дискусије унутар група како бисте истражили различита тумачења и гледишта. Ученици бележе кључне увиде и идеје док сарађују. <u>Припрема презентације:</u> Свака група брзо одлучује формат презентације и додељује улоге. Нагласите важност јасне комуникације и ефикасног тимског рада током презентација. <u>Презентација и рефлексција:</u> Свака група презентује своје налазе разреду у сажетом формату, фокусирајући се на кључне увиде и различите перспективе. Након сваке презентације, организујте кратку сесију рефлексije где ће ученици разговарати о својим искуствима сарадње и наученим лекцијама. <u>Закључак :</u> Завршите пројекат сумирањем вредности сарадње у историјском истраживању и подстицањем ученика да наставе да примењују своје вештине сарадње у будућим искуствима учења.	

КОМУНИКАЦИЈА 1 Типови интеркултуралне комуникације

Asturia vzw

Шаблон

бр. 9

Методологије: Развијање вештина интеркултуралне комуникације

Начин на који комуницирамо може се значајно разликовати од културе до културе. Ова активност идентификује нека важна подручја, као што су паралингвистичко (јачина звука, брзина говора итд.), екстралингвистичко (гестови, контакт очима, додир, физичка близина итд.) и стилови комуникације (директни наспрам индиректног итд.) разликују преко националних граница. Она тражи од ученика да прво идентификују посебан приступ комуникацији који преовлађује у њиховој и другим културама, а затим да размисле о могућим последицама када појединци са различитим приступима у сваком подручју међусобно комуницирају.

Савет: Да бисте помогли ученицима да разумеју културне разлике између земаља, можете користити бесплатни онлајн алат на [The Culture Factor – Country Comparison Tool](#). Овај интерактивни ресурс омогућава студентима да упореде до четири земље на основу шест културних димензија, као што су индивидуализам, дистанца моћи и избегавање неизвесности. То је одличан начин да се започну дискусије о томе како се културе разликују широм света.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за развој интеркултуралне комуникације
Предмет	Етика	
Животне вештине	Комуникација	
Наслов	Типови интеркултуралне комуникације	
Узраст/Разред	Деца узраста од 14 година	
Време	120 минута	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година различитог порекла која морају да раде на заједничком задатку током обуке.	
Опис активности	• Сваком пару дајте примерак материјала „Истраживање комуникацијских приступа“ • Прорадите сваки елемент, упоређујући и супротстављајући културу ученика са другом земљом или културом. • Прочитајте сваки од следећих парова описа. • Одлучите који описи више подсећају на вашу земљу, А или Б. • Размислите о некој другој култури или земљи која вас занима. Да ли је ближа типу А или типу Б? • Изаберите један или два пара изјава које вас занимају. Можете ли се сетити неких неспоразума који би могли настати када људи из култура сличнијих А комуницирају са људима из култура сличнијих Б? Додатна питања за младе одрасле • Тамо где сте идентификовали важне разлике у стиливима комуникације између вашег приступа и приступа људи у култури или земљи која вас занима, размотрите... • Да ли су ове разлике важне? • Како би се ове разлике могле испољити у животном окружењу? • Како би људи из те земље или културе могли да доживе ваш приступ? • Који изазов представљају ове разлике? • На које начине бисте могли да прилагодите своју комуникацију како бисте управљали овим културним разликама и превазишли их?	

Материјал „Истраживање комуникацијских приступа“

	А	Б
1	У неким земљама људи имају тенденцију да говоре прилично брзо, често прекидајући друге како би изнели своје идеје.	У другим земљама, људи имају тенденцију да говоре споро и промишљено, ретко прекидајући друге људе док говоре
2	У неким земљама људи имају тенденцију да говоре прилично гласно и нису посебно забринуте ако људи које не познају чују њихове разговоре.	У другим земљама, људи имају тенденцију да говоре тише и воде рачуна да не говоре превише гласно да би други људи могли да чују њихов разговор.
3	У неким земљама, људи користе многе физичке гестове (као што су често осмехивање, махање рукама или ударање о сто) како би нагласили оно што говоре и како би саопштили важне идеје и осећања.	У другим земљама, људи не користе често много физичких гестова (као што је претерано осмехивање, махање рукама или ударање о сто). Уместо тога, користе речи и тон гласа да би саопштили важне идеје и информације.
4	У неким земљама, показивање интересовања за оно што други људи имају да кажу значи одржавање доброг контакта очима са њима док говоре.	У другим земљама, показивање поштовања према другим људима значи покушај избегавања превише директног или блиског контакта очима док говоре
5	У неким земљама, чак и људи који се не познају баш добро ће се држати за руке, грлити, стављати руке око рамена или додиривати се по рукама.	У другим земљама, људе уче да не додирују друге људе које не познају и труде се да избегавају физички контакт са странцима кад год је то могуће.
6	У неким земљама, када људи разговарају једни с другима, стоје или седе на значајној удаљености један од другог, понекад чак и 50 цм	У другим земљама, када људи разговарају једни с другима, онда стоје или седе веома близу једни другима - понекад толико близу да скоро додирују другу особу.
7	У неким земљама, људи су директни и искрени у начину на који говоре. Слободно ће износити своја лична мишљења, без обзира са ким разговарају, и често ће директно критиковати друге људе ако је потребно.	У другим земљама, људи су мање директни у начину на који говоре. Често ће избегавати да изнесе своја лична мишљења, осим ако добро не познају људе са којима разговарају, и покушаће да избегну да кажу ствари које би могле деловати превише критички према другима.
8	У неким земљама људи пишу имејлове или факсове који су што краћи, директнији и чињеничнији. Они директно постављају питања и траже информације на експлицитан и недвосмислен начин.	У другим земљама, људи понекад пишу имејлове или факсове на мање директан и опширнији начин. Често не осећају потребу да прецизно и недвосмислено наведу информације које су им потребне.
9	У неким земљама, људи често више воле да користе е-пошту, факсове, писма или друге облике писане комуникације како би пренели важне информације и осигурали да добију жељени одговор.	У другим земљама, људи често више воле да користе разговоре лицем у лице, телефонске позиве или друге облике усмене комуникације како би пренели важне информације и осигурали да добију жељени одговор.
10	У неким земљама, учење страних језика (посебно енглеског) чини велики део образовног програма. Људи из ових земаља често веома добро говоре друге језике.	У другим земљама, учење страних језика није важан део образовног програма. Људи из ових земаља често веома добро говоре друге језике.
11	У неким земљама, људи радо разговарају о свом личном и породичном животу са колегама на послу. Такође су склони да постављају другим људима питања о њиховом приватном и породичном животу, чак и ако их не познају баш добро.	У другим земљама, људи више воле да одвоје свој приватни и пословни живот. Не постављају питања или не разговарају о личном и породичном животу на послу, осим ако нису са блиским колегама које добро познају.
12	У другим земљама, људи више воле да одвоје свој приватни и пословни живот. Не постављају питања или не разговарају о личном и породичном животу на послу, осим ако нису са блиским колегама које добро познају.	У другим земљама, људи воле да одмах пређу на посао без превише „ћаскања“ (то јест, разговора о времену, фудбалу, политици).
13	У неким земљама, људи радо говоре о својим достигнућима без стида или срамоте. Мисле да је пристojно и искрено да опишу шта су постигли у свом животу.	У другим земљама, људи се осећају непријатно када говоре о томе шта су постигли. Мисле да је учтиво и пристojно ћутати о својим достигнућима.
14	У неким земљама, људи ће покушати да остану што разумнији, рационалнији и непристраснији током пословних дискусија и разговора. Верују да је најбољи начин да се остане објективан расправљати на основу чињеница и говорити из главе, а не из срца.	У другим земљама, људи се осећају пријатно пратећи своја осећања и интуицију током пословних дискусија и разговора. Верују да је најбољи начин да пренесу своју поруку да говоре са страху и уверењем, чак и ако то понекад делује емотивно.

15	У неким земљама људи радо збијају шале и причају смешне приче на послу или у пословним ситуацијама, чак и са људима које не познају баш добро.	У другим земљама, људи мисле да је посао озбиљно место и покушавају да избегавају шале или смешне приче, осим ако не познају другу особу веома добро.
16	У неким земљама, људи имају тенденцију да комуницирају на неформалан начин, користећи имена на послу или када комуницирају са муштеријама и колегама. Људи ретко користе формалне титуле (као што су господин или госпођа, доктор, инжењер, архитекта).	У другим земљама, људи имају тенденцију да користе формалне титуле (као што су господин или госпођа, доктор, инжењер, архитекта) на послу, или када комуницирају са купцима и колегама, људи имају тенденцију да користе имена углавном са породицом и блиским пријатељима.

10 КОМУНИКАЦИЈА 2 Сада да причамо о...

La Strada - der Weg

Шаблон

бр. 10

Методологије: Дебата је активна дидактичка методологија за наставу која је испробана и тестирана и користи се у средњој школи. У дебати се два тима ученика такмиче једни против других аргументатима на задату тему коју је предложио наставник или су је изабрали са сами ученици.

Методологија:	Групни рад	
Предмет	Грађанско образовање	
Животне вештине	Комуникација	
Наслов	Сада да причамо о...	
Узраст/Разред	Средња школа	
Време	120 минута	
Предлог модератора активности	- Поделите разред у 4 групе - Објашњавање разреду шта је дебата и како се води	
Опис активности	- Подела разреда у 4 групе - Свакој групи је додељена тема и одређени став који треба да подржи у вези са том темом. - Дајте групама времена да развију аргументе у корист става који желе да подрже и антитезу супротног става. - Отворена дискусија између парова група - Размишљање о решењу проблема	

11 КОМУНИКАЦИЈА 3 Игра речима

La Strada - der Weg Шаблон

бр. 11

Методологије:

Ова активност помаже ученицима да истраже различите начине комуникације и разумеју како језик може утицати на перцепцију и разумевање других. Поред тога, подстиче свест о изазовима и могућностима у свакодневној комуникацији.

Ова активност помаже ученицима да истраже различите начине комуникације и разумеју како језик може утицати на њихову перцепцију и разумевање других. Такође подстиче свест о изазовима и могућностима у свакодневној комуникацији.

Методологија:	Радна група	
Предмет	италијански/ или други страни језици	
Животне вештине	Комуникација	
Наслов	Игра речи	
Узраст/Разред	Основна школа (13-14 година)	
Време	50 минута	
Материјали / Предлог модератора активности	- Шпил карата са речима (или листама речи) на свакој картици - Објасните ученицима да је ефикасна комуникација неопходна за позитивно повезивање са другима и разумевање идеја других. - Уведите активност тако што ћете ученицима рећи да ће играти игру која ће им помоћи да истраже различите начине комуникације. - Поделите лист папира и оловку сваком ученику. Поделите разред у групе од 4-5 ученика. - Свака група ће добити картицу са једном написаном речју. То ће бити кључна реч коју ће користити за креирање кратког скеча или дијалога. - Ова активност се може прилагодити за часове страног језика (Л2), у зависности од наставног плана и програма. Препоручује се ученицима узраста 13–14 година који имају основно разумевање релевантног вокабулара. Ако је потребно, дозволите додатно време (15–20 минута) ученицима да припреме своје кратке дијалоге.	
Опис активности	- Свака група добија картицу са једном речју. Након што приме реч, групе ће имати 10 минута да припреме кратку скеч или дијалог који укључује задату реч. Обавезно подстакните креативност и оригиналну употребу речи у контексту скеча. - Када истекне 10 минута, замолисте сваку групу да представи свој скеч или дијалог остатку разреда. Након сваке презентације, подстакните разред да размисли о томе како је реч коришћена за преношење различитих значења и колико је комуникација била ефикасна или неефикасна.	

	- Након што све групе представе своје импровизације, започните дискусију у разреду о искуствима и изазовима са којима се сусретају током активности. - Замолите ученике да размисле о томе како језик утиче на комуникацију и како могу побољшати своје комуникацијске вештине у свакодневном животу. - Укратко изложите главне концепте обрађене током активности. Нагласите важност јасноће, креативности и свесности у ефикасној комуникацији.

Листа са речима:

- Креативност
- Машта
- Иновација
- Истраживање
- Израз
- Фантазија
- Оригиналност
- Инвентивност
- Зачеће
- Експериментисање
- Изум
- Сарадња
- Тим
- Дељење
- Синергија
- Сарадња
- Подршка
- Учешће
- Комуникација
- Поштовање
- Одговорност
- Интеграција
- Пријатељство
- Поверење
- Емпатија
- Лојалност
- Наклоност
- Саучесништво
- Солидарност
- Великодушност
- Искреност
- Алтруизам
- Брига

14 КОМУНИКАЦИЈА 6 Комуникација путем писама: Преписка у 19. веку

YAEDA

Шаблон

бр. 14

Методологије: Развијање комуникацијских вештина

Циљ овог часа историје је развој комуникацијских вештина истраживањем уметности писања писама током 19. века. Кроз ову активност, ученици ће научити како да пишу добро структурирана и изражајна писма, стичући разумевање важности ефикасне комуникације у историјском и савременом контексту.

Методологија:	Групни рад	
Предмет	Историја / Језик	
Животне вештине	Комуникација	
Наслов	Комуникација путем писама: Преписка у 19. веку	
Узраст/Разред	13-14, 7. разред	
Време	45 минута	
Материјали / Предлог модератора активности	Наставник историје, наставник језика, васпитач Потребни материјали: • Бела табла или табла за креду • Маркери или креда • Штампани примери историјских писама из 19. Века https://www.sothebys.com/en/buy/auction/2021/collection-of-a-connoisseur-history-in-manuscript-part-2/european-royalty-a-collection-of-documents-19th)	
	1. Увод: Започните час увођењем теме комуникације у 19. веку. Објасните да је током овог периода писање писама било примарно средство комуникације, омогућавајући људима да се повежу и пренесу своје мисли, емоције и идеје на велике удаљености. Дискутујте о важности ефикасних комуникацијских вештина, како у историјским контекстима, тако и у свакодневном животу. 2. Историјски контекст: Укратко представите историјски контекст 19. века, истичући кључне догађаје, достигнућа и друштвене норме везане за комуникацију и писање писама. По жељи, поделите штампане примере историјских писама из 19. века, разговарајући о њиховом формату, језику и садржају.	

3. Активност писања писама:

Поделите разред у парове или мање групе, водећи рачуна да свака група има приступ материјалу за писање (папир, оловке итд.).

Доделите свакој групи одређени сценарио или историјску личност из 19. века.

Примери могу да укључују:

Писање писма војника на фронту вољеној особи код куће.

Писање писма имиграната њиховој породици у старој домовини, у којем описују своја искуства у Америци.

Састављање писма суфражеткиње која се залаже за женска права уреднику локалних новина.

Упутите ученике да заједно напишу писмо на основу задатог сценарија или историјске личности. Подстакните их да размотре тон, језик и садржај који су прикладни за временски период и контекст.

Нагласите важност јасноће, организације и изражавања у њиховом писању.

4. Презентација и повратне информације од вршњака:

Након писања, позовите сваку групу да подели своје писмо са разредом.

Подстакните ученике да дају конструктивне повратне информације о јасноћи, убедљивости и укупној ефикасности писама.

Водите кратку дискусију о сличностима и разликама између писама, истичући различите перспективе и стилове комуникације појединаца у 19. веку.

5. Рефлексија и закључак:

Водите рефлексију целог разреда о активности писања писама, разговарајући о изазовима и увидима стеченим комуникацијом путем писане преписке.

Укратко наведите кључне елементе ефикасне комуникације истакнуте током часа.

Подстаћи ученике да примењују комуникацијске вештине које су развили у својим свакодневним интеракцијама, препознајући трајни значај јасне и изражајне комуникације у савременом свету.

КОМУНИКАЦИЈА 7 Откривање летњих авантура школских другова

Asociatia Edulifelong Шаблон

бр. 15

Активност „Откривање летњих авантура школских другова“ има за циљ да подстакне ученике да се укључе у смислену комуникацију док боље упознају своје школске другове. Истражујући међусобне хобије, активности и летња искуства, ученици не само да вежбају језичке вештине већ и негују осећај заједништва у учионици.

Методологија:	Пронађите колегу који...	Интерактивно учење Интеракција са вршњацима Технике постављања питања Активно слушање Вештине писања
Предмет	Енглески или француски / Други језик	
Животне вештине	Комуникација, сарадња, друштвене вештине	
Наслов	Откривање летњих авантура школских другова	
Узраст/Разред	11-12 година / 5. разред	
Време	45-50 минута	
Предлог модератора активности	Наставници других језика	
Опис активности	Преглед активности: Почетак рада: Објасните активност ученицима, наглашавајући важност учења о људима око себе. Реците им да ће ова активност пружити прилику да открију нове хобије и сазнају више о међусобним летњим авантурама. Поступак: • Поделите сваком ученику табелу која садржи списак хобија, активности и искустава. Или слободно користите УЧЕНИЧКИ ЛИСТ који смо креирали. • Упутите ученике да обиђу разред и питају сваког друга да ли се бавио неком од активности наведених у табели. • Ако друг из разреда потврди да је урадио наведену активност, мора да се потпише поред ње на табели. • Сваком ученику је дозвољено да постави само два питања другом ученику из разреда и не сме да се потпише у туђе име. • Поставите временски рок од 10 минута да ученици попуне табелу. Повратне информације о ономе што је научено: Након активности, покрените дискусију у којој ће ученици поделити шта су научили о својим школским друговима. Идентификујте заједничке хобије или активности које би могле инспирисати будуће школске пројекте. Повратне информације о процесу сарадње: Нека ученици попуне лист за повратне информације, размишљајући о томе како су привукли пажњу својих другова из разреда и како су знали да их њихови другови слушају. Рефлексије: Подстакните ученике да категоришу ставке наведене у табели по хобијима или активностима. Оне се могу навести на великим комадима картона за референцу током будућих пројеката. Наставници могу прилагодити табелу према предмету, темама или циљевима часа.	

УЧЕНИЧКИ ЛИСТ

Name: _____

STUDENT SHEET

Find a colleague who...

Had swimming lessons _____	Visited a different state _____	Read 5 or more books this summer _____	Has Green eyes _____	Got hurt this summer _____
Favorite color is purple _____	Visited their grandparents _____	Went camping in a tent _____	Went to a Zoo this summer _____	Went boating on the water _____
Is left handed _____	Has a scar _____	Saw 10 Movies _____	Has a pet dog _____	Has a sister _____
Has a garden at their house _____	Traveled in a different state _____	Can play an instrument _____	Can wiggle their ears _____	Can do a cartwheel _____
Likes to play video games _____	Went in an adventure park _____	Has a cell phone _____	Likes to eat sushi _____	Jumped on a trampoline _____

Name: _____

FEEDBACK SHEET

*How did you get
the attention of the
person to whom
you wanted to
speak?*

*How did you
know the person
was listening to
you?*

16 КОМУНИКАЦИЈА 8 Анализирајте језик СМС порука

Asturia vzw Шаблон

бр. 16

Методологија: Анализа језика СМС порука

Коначни циљ овог задатка је да ученици могу свесно да размишљају о употреби језика и језичком систему.

Такође, ова вежба подстиче ученике да користе стечена сазнања у својим језичким акцијама. Важан циљ је да деца узраста од 14 година могу да размишљају о свом матерњем и другим стандардним језицима.

Наставници се могу фокусирати на националне, регионалне, друштвене и ситуационе језичке варијетете.

Поред тога, разред се може фокусирати на норме, ставове, предрасуде и понашање улога кроз језик.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за анализу језика СМС порука
Предмет	Језици	
Животне вештине	Комуникација	
Наслов	Анализирајте језик СМС порука	
Узраст/Разред	Деца узраста од 14 година	
Време	60 мин	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година која су спремна да размишљају о сопственој употреби језика и језичком систему.	
Опис активности	Корак 1: Разред је подељен у две или више група. Свака група добија задатак да формулише текст са одређеном структуром. Једна група формулише СМС поруку, а друга обичну текстуалну поруку (нпр. писмо или разгледницу). Обе групе морају да воде рачуна о броју карактера. Свака група има 10 минута. На пример, задатак је следећи: Формулишите своју поруку на такав начин да се бави следећим елементима: - Уводни поздрав - Питај где је твој пријатељ - Предложите посету биоскопу - Затражите одговор - Затварање. Корак 2: Након договореног времена, оба текста се упоређују и дискутују. Водећа питања укључују, на пример: - Које су разлике између писма и текста? - Који изрази су постали део текста смањеног СМС-ом? - Да ли су одређени медији више или мање погодни за одређене поруке? Корак 3: свим групама се даје задатак да формулишу стандардни одговор као текстуалну поруку, користећи што је могуће мање знакова. Резултате може представити и дискутовати одељење. Стандардни одговор, на пример, је следећи: „Здраво Бени. Хвала ти на одговору! Драго ми је што желиш да идеш са мном у биоскоп. Наћи ћемо се код мене кући у 17:00 часова. Молим те, дођи на време. Видимо се касније!“. Овај задатак је забаван, препознатљив већини ученика и не захтева много додатног материјала. У принципу, довољан је један мобилни телефон.	

17 КОМУНИКАЦИЈА 9 Историјски подкаст

YAEDA Шаблон

бр. 17

Циљ: Развијање комуникацијских вештина ученика ангажовањем у креирању историјског подкаста где користе релевантне комуникацијске стратегије, кодове специфичне за област и алате за истраживање и представљање историјског садржаја.

Методологија:	Групни рад	Искуствено учење, учење засновано на пројектима, повратне информације од вршњака, презентација
Предмет	Историја	
Животне вештине	Комуникација	
Наслов	Историјски подкаст	
Узраст/Разред	7.разред, 13-14 година	
Време	90 минута (2 часа)	
Предлог модератора активности	Наставник историје, наставник уметности, наставник музике, наставник драме, едукатор	

Опис активности

Увод у историјски подкастинг :

Почните са кратким преглед подкастинга као комуникационог медија и његов значај за историјско приповедање.

Дискутујте о важности коришћења релевантних комуникационих стратегија, кодова специфичних за домен и алата у креирању занимљивог и информативног садржаја.

Избор теме и истраживање:

Свака група бира одређену историјску тему или догађај који ће истражити у својој епизоди подкаста.

Пружите смернице о спровођењу истраживања коришћењем поузданих извора, терминологије специфичне за област и пракси цитирања.

Студенти почињу своје истраживање, прикупљајући информације и идентификујући кључне тачке које ће укључити у свој подкаст.

Свака група ради на истој теми, на исти начин: Радећи у паровима, од ученика се тражи да пронађу информације на интернету о активисткињи за грађанска права Руби Бриџис. Они те информације претварају у интервју претварајући се да су новинар локалних новина.

У игри улога, ученици глуме као да су испитивач и испитивани.

Писање сценарија и снимање:

Студенти заједно раде на изради сценарија за своју епизоду подкаста, осигуравајући јасноћу, кохерентност и ангажовање.

Нагласите употребу техника приповедања, историјског контекста и живописног језика како бисте привукли пажњу публике.

Групе снимају своје епизоде подкаста, фокусирајући се на јасан изговор, темпо и изражавање како би ефикасно комуницирале своје идеје.

Савет за наставнике: Можете користити „Audacity“

<https://www.audacityteam.org/> за уређивање снимака

Уређивање и повратне информације:

Након снимања, студенти уређују своје епизоде подкаста користећи софтвер за аудио монтажу, усавршавајући садржај и решавајући све техничке проблеме. Спровode се сесије вршњачких повратних информација, где студенти слушају и дају конструктивне повратне информације о епизодама подкаста једни другим, фокусирајући се на ефикасност комуникације и придржавање кодекса и алата специфичних за одређену област.

Презентација и рефлексija:

Свака група представља своју епизоду подкаста разреду, истичући кључне историјске увиде и коришћене комуникацијске стратегије. Након презентација, ученици размишљају о својим искуствима, разговарајући о изазовима са којима су се суочили, наученим лекцијама и областима за побољшање својих комуникацијских вештина.

Закључак: Завршите пројекат истицањем важности ефикасне комуникације у историјском приповедању и подстицањем ученика да наставе да развијају своје комуникацијске вештине кроз даље истраживање историје и подкастинг.

Пример: РУБИ БРИДЖИС

Унапред припремљен радни лист са вођеним истраживањем:

WHO IS RUBY BRIDGES?

- **Step 1:** Find some information on this person on internet following the inputs below:

Mention at least 3 different web sources that you have used in your research:

- 1.
- 2.
- 3.

FACT FILE

NAME	
SURNAME	
DATE OF BIRTH	
PLACE OF BIRTH	
REMEMBERED FOR	
PAST JOB	
PRESENT JOB	

- **Step 2:** Find two pictures of Ruby Bridges

RUBY BRIDGES WHEN SHE BECAME A "CASE"	RUBY BRIDGES WHEN SHE BECAME A NOW
Paste here the pic	Paste here the pic
Write a short caption	Write a short caption

- **Step 3:** Upload your work on e-learning platform Fuss Campus in the folder "Elaborati" named "Ruby Bridges"

Веб странице намењене деци:

<https://kids.britannica.com/kids/article/Ruby-Bridges/487557>

https://www.ducksters.com/history/civil_rights/ruby_bridges.php

https://kids.kiddle.co/Ruby_Bridges

18 КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 1 Шта треба да знају о нама?

Asturia vzv

Шаблон

бр. 18

Методологије: Размишљање о важним елементима информација о себи.

Истраживања указују на то да начин на који свако од нас мисли и делује у свакодневном животу може бити под утицајем начина на који ефикасно и етички рукујемо информацијама. Термин „информациона писменост“ можемо описати као скуп способности које омогућавају појединцу да стекне, процени и користи информације. Информациону писменост можемо схватити као пет компоненти: идентификовање, проналажење, процена, примена и препознавање извора информација. Материјал „Шта треба да знају о нама?“ је осмишљен да вам помогне да идентификујете неке од начина на које можете руковати информацијама.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за размишљање о важним елементима информација о себи.
Предмет	Етика	
Животне вештине	Критичко мишљење	
Наслов	Шта треба да знају о нама?	
Узраст/Разред	Деца узраста од 14 година која су у стању да дају приоритет важним информацијама о себи које би другим људима користиле да знају	
Време	135 минута (3 састанка / 45 минута)	
Предлог модератора активности	Припремна обука: - Обезбеђивање новог специфичног лексичког скупа (структура реченица, питања и одговора) - Обезбеђивање моделирања реченица - Навођење примера разговора Подржава: - Онлајн речник, како претраживати одређене информације (нпр. економија, рад, политика, свакодневни живот); радозналост вршњака, одсуство осуђивања или критике.	

Опис активности	Дајте сваком пару копију материјала „Шта треба да знају о нама?“ Сваки пар треба да припреми интервју где је једно дете вођа групе, а друго дете жели да се придружи групи. Користите табелу испод као водич кроз садржај. Дете које је вођа групе поставља питања о 1. Позадини 2. Друштву 3. Традицији и обичајима 4. Свакодневном животу 5. Пословном бонтону После 20 минута деца мењају улоге. Додатна питања за децу узраста од 14 година 1. Тамо где сте идентификовали важне разлике у информацијама које је дало дете које жели да се придружи групи, размотрите... 2. Да ли су ове разлике важне? 3. Како би ове разлике могле постати очигледне у групном окружењу? 4. Како би нови кандидати могли да доживе одређена питања? 5. Које изазове представљају ове разлике?
-----------------	--

„Шта треба да знају о нама?“ материјал

1	Порекло детета које жели да се придружи групи	Географија и топографија Историја Економски систем Пословање и трговина Политичке структуре Медији и емитовање Језик(и)
2	Поглед на друштво детета које жели да се придружи групи	Тренутна политичка ситуација Правни систем Религијски утицаји Регионалне разлике Друштвени и заједнички живот Етничке мањине Родна питања Образовни систем Хероји и митови Преклапање приватног/пословног живота
3	Традиције и обичаји детета које жели да се придружи групи	Стилизови комуникације Поздрави Гестови Нивои формалности Празници и фестивали Табуи Даривање
4	Свакодневни живот детета које жели да се придружи групи	Куповина Забавно Храна и јело напољу Кретање Клима Здравствена заштита Становање Безбедност

5	Пословни бонтон детета које жели да се придружи групи	Пословни односи Приступи раду Приступи лидерству и тимовима Стилови управљања Формални и неформални састанци и дискусије Преговори и презентације
---	--	--

19 КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 2 Математика за свакога

IRECOOP AAS
Шаблон
бр. 19

Методологија:	Вршњачко и кооперативно учење / Групни рад / Симулације	
Предмет	Математика	
Животне вештине	Критичко мишљење	
Наслов	Математика за свакога	
Узраст/Разред	Узраст 11-14 година	
Време	120/150 минута - 2 сесије	
Предлог модератора активности	- Развијање математичких вештина кроз примену концепата у реалним ситуацијама. - Унапређење критичког мишљења кроз решавање сложених проблема. - Подстицати сарадњу и дискусију међу ученицима како би се стимулисало критичко размишљање. Савет: пре активности се предлаже да се спроведе лекција о процентима, упознајући ученике са концептом месечног буџета. Можете користити податке из стварног живота из националних завода за статистику, као што је Италијански национални институт за статистику (ISTAT), да бисте показали како породице троше своје приходе на различите потребе попут становања, хране и превоза. Овај практични пример олакшава ученицима да разумеју како се проценти користе у свакодневном животу.	
Опис активности	Лекција 1: Примена математичких концепата Загревање (15 мин): Израчунавање процента Да бисте ангажовали ученике у активности, препоручујемо да почнете са игром загревања која примењује основне математичке концепте кроз практичне примере. ● Преглед: Поновите израчунавање процента користећи практичне примере. ○ Пример: „Ако артикал почетно кошта 100 евра и добије снижену цену од 20%, која ће бити снижена цена?“ ○ Водите ученике кроз израчунавање попушта од 20% на 100 евра (20 евра), а затим одређивање снижене цене (80 евра). Увод у контекст (15 мин): Управљање месечним буџетом Циљ ове активности је анализа, дефинисање и решавање проблема из стварног света, посебно управљање месечним буџетом за свакодневне трошкове. ● Увод: Упознајте концепт месечног буџета. ○ Пример: „Сваки студент добија замишљени 'месечни буџет' и мора да планира како да распореди новац за трошкове као што су храна, превоз и слободно време.“	

- Дискусија о кључним аспектима које треба узети у обзир приликом планирања буџета: основне потребе наспрам слободног времена, одређивање приоритета трошкова, балансирање различитих категорија потрошње.

Групни рад (30 мин): Планирање месечног буџета

Поделите разред у мање групе. Ученици у свакој групи ће сарађивати на планирању месечног буџета.

- Улоге: Доделите специфичне улоге унутар сваке групе (нпр. менаџер трошкова хране, менаџер превоза итд.).
- Користите концепте процента и пропорције да бисте доделили проценат буџета свакој категорији трошкова.
- Свака група припрема кратку презентацију како би илустровала свој буџетски план разреду.
- Подстакните дискусију и заједничко доношење одлука унутар групе.

Лекција 2: Подстицање критичког мишљења

Дискусија о резултатима (30 мин): Групне презентације

Свака група представља свој буџетски план разреду, објашњавајући процес доношења одлука који стоји иза њихових избора.

- Олакшајте дискусију о различитим стратегијама које користе групе, упоређујући различите пропорције потрошње и идентификоване приоритете.
- Размислите о управљању буџетом и важности доношења информисаних одлука на основу финансијских ограничења и личних потреба.

Преглед проблема (30 мин): Дискусија о предложеним решењима и увод у критичко мишљење

Прегледајте решења која су предложиле различите групе за буџетски проблем из претходне лекције.

- Разговарајте о различитим стратегијама и приступима које групе користе за расподелу буџета међу различитим категоријама потрошње.
- Упоредите донете одлуке и импликације избора у различитим буџетским сценаријима. Уведите концепте анализе, евалуације и синтезе.
- Укључите ученике у дискусију користећи концепте анализе (разлагање проблема), евалуације (процена доступних опција) и синтезе (конструисање свеобухватног решења) у контексту решавања математичких проблема.
- Повежите процес решавања проблема у математици са вештинама критичког мишљења неопходним за решавање сложених проблема.

Завршни део

- На крају рада, радне групе ће израдити постере/постере који ће бити доступни разреду.
- **Презентација постера:** Замолиите радне групе да прикажу различите моделе месечних буџета за дневне трошкове.

Процена:

Процена ће се заснивати на активном учешћу, квалитету одговора, способности примене математичких концепата у реалним ситуацијама и јасноћи критичког резонувања. Такође ће се вредновати и сарадња током групних активности.

Завршне напомене:

Ова активност има за циљ да интегрише математику са критичким мишљењем, подстичући сарадњу и стимулишући ученике да истражују различите перспективе у решавању проблема. Коришћење реалистичних проблема подстиче дубље разумевање математичких концепата и промовише критичко мишљење.

КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 3 Језик и критичко мишљење

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 20

Методологије:

Развијање језичких вештина ученика кроз критичку анализу књижевних текстова и промовисање критичког мишљења кроз приступе ресторативне правде међу вршњацима.

Методологија:	Алати за развој вршњачких приступа ресторативној правди/анализа текста/продукција текста	
Предмет	Италијански	
Животне вештине	Критичко мишљење	
Наслов	Језик и критичко мишљење	
Узраст/Разред	11-14 година	
Време	120-240 минута - најмање у 2 састанка	
Предлог модератора активности	Потребни материјали: Књижевни текстови (песме, кратке приче, одломци из романа). На пример, у примеру се предлаже „Ромео и Јулија“ Вилијама Шекспира. Генерално, изаберите одговарајуће текстове који могу да подстакну дискусију о темама сукоба и међуљудских односа. На пример, можете изабрати одломак из романа, песму или кратку причу која представља значајан сукоб између ликова. Италијанска књижевност Текст: "Пиноккио" Карла Колодија Опис: Ова класична прича прати авантуре Пиноккија, дрвене лутке која сања да постане прави дечак. Прича се бави темама искрености, одговорности и последица сопствених поступака. Активност: Фокусирајте се на сукобе са којима се Пиноккио суочава због својих одлука и интеракција са ликовима попут Ђепета, Плаве виле и Лисице и мачке. Дискутујте о томе како Пиноккио учи из својих грешака и примените принципе вршњачке ресторативне правде како бисте истражили како се неспоразуми и сукоби могу решити. Румунска књижевност Текст: „Прича о свињи“ (Повестеа Порцулуи) Јона Креанга	

	Опис: Ова народна прича говори о сиромашном човеку и његовој чаробној свињи која се може претворити у младића. Прича се дотиче тема љубазности, храбрости и награда за добра дела. Активност: Дискутујте о различитим сукобима и решењима у причи, фокусирајући се на то како ликови решавају своје разлике. Користите принципе ресторативне правде да бисте истражили алтернативне начине решавања сукоба како би се подстакло разумевање и сарадња. Грчка књижевност Текст: „Одисејеве авантуре“ (адаптиране верзије Хомерове „Одисеје“) Опис: Поједностављене и прилагођене верзије „Одисеје“ говоре о Одисејевом дугом путовању кући након Тројанског рата, истичући његову домишљатост и истрајност у превазилажењу препрека и сукоба. Активност: Фокусирајте се на сукобе са којима се Одисеј сусреће, као што су сукоби са Киклопима, сиренама и удварачима на Итаки. Разговарајте о различитим начинима на које Одисеј решава ове сукобе и примените принципе ресторативне правде како бисте замислили мирна решења и међусобно разумевање. Српска књижевност Текст: „Баш Челик“ (Српска народна бајка) Опис: Ова епска бајка прати најмлађег краљевића који креће у потрагу за својом браћом и завршава у борби против тајанственог и неуништивог зликовца – Баш Челика. Кроз низ подвига и искушења, јунак открива снагу оданости, храбрости и поверења. Активност: Анализирајте сукоб између краљевића и Баш Челика, као и динамику међусобног поверења између браће. Разговарајте о лекцијама које јунак учи о одговорности, саможртвовању и поверењу. Примените принципе ресторативне правде: – Шта би краљевић могао да уради да раније спречи патње своје браће? – Како би изгледао разговор између њега, браће и Баш Челика да се покуша разумевање уместо освете? – Које вредности би могле да се негују уместо насилне одмазде? • Листови папира и оловке • Водичи за развој приступа вршњачкој ресторативној правди
Опис активности	Лекција 1: Критичка анализа књижевних текстова Загревање (15 минута): Активност почиње кратком дискусијом о концептима критичког мишљења и вршњачке ресторативне правде. Током кратке дискусије, представите хипотетичке случајеве вршњачких сукоба. На пример, разговарајте о ситуацијама у којима је друг из разреда ненамерно оштетио имовину другог ученика. Ученици могу заједно да истраже могућа решења за решавање сукоба на правичан и практичан начин. ВОДИЧ 1 Читање и анализа (20 минута): На почетку активности, представите књижевне текстове које ћете анализирати. У датом примеру коришћен је „Ромео и Јулија“ Вилијама Шекспира.

Студенти читају и критички анализирају задати књижевни текст, идентификујући теме, ликове и имплицитне поруке. Користе водиче за развој приступа вршњачкој ресторативној правди како би испитали сукобе и релациону динамику присутну у тексту.

За ову активност, поделите разред у мање групе како бисте побољшали њихову способност за сарадњу. **ВОДИЧ 2**

Дискусија и рефлексција (25 минута):

Током дискусије у разреду, користећи водиче за развој приступа вршњачкој ресторативној правди, ученици испитују како ликови у тексту решавају сукобе. На пример, могу се фокусирати на сукоб између ривалских породица, Монтекија и Капулета, и истражити могућа решења за сукоб који доводи до трагичног краја протагониста. Алтернативно, могу размислити о томе како би се неспоразум и мржња између две породице могли праведније решити користећи принципе вршњачке ресторативне правде, тражећи начине за промоцију међусобног разумевања и помирења између сукобљених фракција.

ВОДИЧ 3

Лекција 2: Текстуална продукција и практична примена

Преглед активности (10 минута):

Прегледајте кључне концепте обрађене у претходној лекцији: критичко мишљење, вршњачка ресторативна правда и критичка анализа књижевних текстова.

Текстуална продукција (25 минута):

Ученици (појединачно или у малим групама) пишу кратак текст (причу, песму итд.) заснован на темама и ликовима о којима се говорило у претходном часу. Морају да у свој текст интегришу приступе вршњачке ресторативне правде.

Дељење и повратне информације (25 минута):

Ученици читају своје радове наглас и добијају повратне информације од својих другова из разреда користећи водич за развој приступа вршњачке ресторативне правде који је претходно коришћен. Разговарају о предностима и областима за побољшање у својим текстовима.

Евалуација:

Оцењивање ће се заснивати на активном учешћу у дискусијама на часу, квалитету критичке анализе књижевних текстова и креативности и оригиналности написаних текстова. Поред тога, биће оцењена и способност студената да примене приступе вршњачке ресторативне правде у својим писаним раду.

Завршне напомене:

Ова интегрисана активност има за циљ да развије језичке вештине ученика кроз критичку анализу књижевних текстова, уз истовремено подстицање критичког размишљања и способности конструктивног решавања сукоба кроз приступе вршњачке ресторативне правде. Комбинација ових вештина подстиче развој критичких и свесних грађана способних да разумеју и ефикасно реагују на релациону и друштвену динамику.

Према мишљењу разредне групе, могуће је предвидети тему и на различите начине: читањем књиге унапред, слушањем подкаста, одласком у позориште итд.

ВОДИЧ 1

Водич за загревање (15 минута):

Увод у концепте (5 минута):

- Започните активност кратким представљањем концепата критичког мишљења и вршњачке ресторативне правде.
- Објасните да критичко размишљање подразумева пажљиво испитивање проблема, разматрање различитих перспектива и доношење информисаних одлука.
- Дефинишите вршњачку ресторативну правду као приступ усмерен ка праведном решавању сукоба, који укључује дијалог и међусобно разумевање.

Групна дискусија (10 минута):

- Поделите разред у групе од по 3-4 ученика.
- Доделите свакој групи хипотетички случај вршњачког сукоба. Користите реалне сценарије који би се могли догодити међу ученицима, као што је случајно оштећење имовине. Друга опција би могла бити коришћење сценарија из одабраног текста, као у овом случају различитих односа између протагониста „Ромеа и Јулије“.
- Ученици треба да разговарају о следећим питањима унутар својих група:
 - У чему је сукоб у овом сценарију?
 - Ко су људи који су укључени и каква су њихова гледишта?
 - Који су основни узроци сукоба?
 - Која би могла бити уравнотежена и поштована решења за решавање сукоба?

ВОДИЧ 2

Читање и анализа „Ромеа и Јулије“ (30 минута):

Увод у текст (10 минута):

- Укратко представите драму „Ромео и Јулија“ Вилијама Шекспира.
- Размотрите централне теме љубави, ривалства и трагедије присутне у тексту.
- Нагласите важност релационе динамике и сукоба између главних ликова.

Подела група и додела улога (5 минута):

- Поделите разред у групе од по 3-4 ученика.
- Доделите свакој групи одређени аспект текста на који ће се фокусирати током анализе, као што је:
 - Сукоби између ривалских породица (Монтаги и Капулети)
 - Однос између Ромеа и Јулије
 - Меркуцијева улога у сукобима

Читање текста (15 минута):

- Ученици читају задати одломак или значајан одломак из „Ромеа и Јулије“.

- Током читања, требало би да уоче главне теме, ликове који су укључени и критичне тачке сукоба.

ВОДИЧ 3

Водич за развој приступа вршњачке ресторативне правде:

- **Идентификација сукоба:** Опишите главни сукоб у тексту.
- **Анализа перспектива:** Истражите различите перспективе ликова укључених у сукоб. Шта они мисле и осећају?
- **Препознавање одговорности:** Утврдите одговорности сваког лика у сукобу. Ко је оштећен, а ко је изазвао проблем?
- **Генерисање решења:** Размислите о могућим решењима која подстичу међусобно разумевање и мирно решавање сукоба између ликова.
- **Имплементација:** Одлучите које решење би могло бити најефикасније у контексту текста и како би се могло имплементирати.
- **Рефлексија:** Размислите о последицама поступака ликова и ефикасности предложених решења

КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 4 Креативне радионице

Secondary School „Voievod Litovoi” - Romania

Шаблон

бр. 21

Методологија:	Улога образовања у развоју личности	
Предмет	Образовање у школама - ваннаставне активности.	
Животне вештине	<u>Критичко мишљење</u> Решавање проблема Самопоуздање Мотивација Комуникација Учење Вештине слушања, писања, говора и читања Креативност	
Наслов	Креативне радионице	
Узраст/Разред	7. разред	
Време	60 минута	
Предлог модератора активности	- Ову активност могу заједно водити наставник и едукатор визуелних или сценских уметности. - Омладински радник, школски саветник или спољни уметник могу подржати компоненте рефлексије и емоционалног изражавања. Важно је да фасилитатор подстиче истраживање, поштује различите облике изражавања и промовише безбедно окружење без осуђивања. Креативне радионице и развој уметничких вештина представљају важан аспект у процесу учења. Развијање уметничких вештина кроз радионице сликања и цртања су погодно окружење за изражавање креативности и развој индивидуалних талената. Кроз ову врсту активности, наставници примећују да деца откривају и развијају своје уметничке способности. Оне доприносе формирању њихове сопствене визије света око себе.	
Опис активности	Ова радионица користи кутке за учење како би водила ученике кроз креативно истраживање њихових емоција, идеја и идентитета. Сваки кутак представља другачији уметнички облик — нудећи практичне, покретне или визуелне начине изражавања њиховог „унутрашњег света“. Увод (цела група) Представите тему: „Откривање и изражавање себе кроз уметност.“ Објасните формат: ученици ће се смењивати кроз 3 креативна кутка, проводећи 15–20 минута у сваком. Подстакните их да размишљају о својим емоцијама и машти током сваког задатка. Куткови за учење (максимално 20 минута): Кутак 1: Визуелно изражавање – Сликање и цртање Задатак: Ученици стварају визуелни приказ осећања, сећања или имагинарног света користећи акварел, бојице или маркере. „Нацртај сигурно место у својој машти.“	

„Користите боје да покажете како се осећа срећа или радозналост.“

Кутак 2: Папирни занат – Оригами стварање

Задатак: Ученици савијају папир у једноставне оригами облике (срце, лептир, звезда, птица).

Сваки ученик додељује симболичко значење свом оригамију и пише кратку реченицу о томе шта он представља.

Пример: „Мој лептир значи слободу и трансформацију.“

Кутак 3: Музика и покрет – Кутак кореографије

Фокус: Изражавање емоција кроз покрете тела

Задатак: Ученици слушају кратак музички комад (2–3 минута) и креирају неколико једноставних гестова или покрета који изражавају ритам или емоцију.

Могу радити самостално или у малим групама.

Завршни круг рефлексије (цела група – 10 минута)

Окупите све ученике у круг да поделе једну креацију или увид из свог омиљеног кутка. Размислите питањима као што су:

„Шта си открио/ла о себи?“

„Који начин изражавања себе вам се чинио најлакшим или најтежим?“

КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 6 Решавање проблема помоћу POWER модела у алгебри

Asociatia Edulifelong

Методологије: POWER модел

бр. 23

Први корак ка решавању проблема је идентификација проблема. Док не идентификујемо и не упознамо се са проблемом, биће тешко правилно га решити. Ова активност ће помоћи у постизању следећих исхода учења:

- Разумети процес решавања проблема
- Примените POWER модел у свакодневним животним ситуацијама

Методологија:	POWER метод	Критичко мишљење
Предмет	Математика/ Геометрија/ Технологија	
Животне вештине	Решавање проблема, критичко размишљање, доношење одлука	
Наслов	Решавање проблема помоћу POWER модела у алгебри	
Узраст/Разред	13-14 година / 7. разред	
Време	45-50 минута	
Предлог модератора активности	Наставници математике Подела ученика у бројчано једнаке, хетерогене радне групе које имају приступ различитим изворима информација, интернету, рачунару/лаптопу, видео пројектору, интерактивној табли.	
Опис активности	Преглед активности: ● Започните активност (10 минута): Објасните ученицима POWER модел за решавање проблема. Јасно опишите кораке адаптираног POWER модела за решавање проблема у контексту алгебре. ● Анализа проблема у групама (25 минута): Поделите ученике у мање групе од по три или четири. Поделите следеће изјаве о проблемима свакој групи и упутите их да примене POWER модел да би решили проблем. Примери задатака за групе: ● Група 1: Изјава о проблему: Водите штанд са освежењем на кошаркашкој утакмици. Продајете хот-догове и газирана пића. Сваки хот-дог кошта 1,50 долара, а сваки газирани напитек 0,50 долара. На крају вечери, зарадили сте укупно 78,50 долара. Продали сте укупно 87 хот-догова и газираних пића заједно. Морате пријавити број продатих хот-догова и број продатих газираних пића. Колико је хот-догова продато, а колико газираних пића? ● Кораци решења:	

П (Проблем): Идентификујте проблем: проналажење броја продатих хот-догова и газираних пића.

О (Опције): Саставите једначине на основу датих информација.

W (Тежина): Упоредите методе попут супституције или елиминације за решавање система једначина.

Е (Изабери и донеси): Реши користећи изабрану методу.

Р (Преглед и размишљање): Размислите о тачности и ефикасности коришћене методе.

- **Група 2:**

Изјава о проблему:

Позориште продаје карте за представу по цени од 8 долара за одрасле и 5 долара за децу. Ако је продато 250 карата, а укупан прикупљени износ је био 1700 долара, колико је карата за одрасле, а колико за децу продато?

- **Кораци решења:**

П (Задатак): Идентификујте проблем: проналажење броја продатих карата за одрасле и децу.

О (Опције): Саставите једначине на основу датих информација.

W (Тежина): Упоредите методе попут супституције или елиминације за решавање система једначина.

Е (Изабери и донеси): Реши користећи изабрану методу.

Р (Преглед и размишљање): Размислите о тачности и ефикасности коришћене методе.

- **Група 3:**

Изјава о проблему:

Имате буџет од 100 долара за оловке и свеске за школски пројекат. Оловке коштају 1 долар по комаду, а свеске 2,50 долара по комаду. Ако треба да купите укупно 50 предмета, колико оловака и колико свезака можете купити?

- **Кораци решења:**

П (Проблем): Идентификујте проблем: проналажење броја оловака и свезака за куповину у оквиру буџета.

О (Опције): Саставите једначине на основу датих информација.

W (Тежина): Упоредите методе попут супституције или елиминације за решавање система једначина.

Е (Изабери и донеси): Реши користећи изабрану методу.

Р (Преглед и размишљање): Размислите о тачности и ефикасности коришћене методе.

- **Група 4:**

Изјава о проблему:

Фармер жели да засади две врсте усева на својој фарми од 120 хектара. Планира да засади пшеницу на једном делу, а кукуруз на другом. Жели да засади двоструко више хектара пшенице него кукуруза. Ако засади целу фарму, колико хектара сваке културе ће засадити?

- **Кораци решења:**

П (Проблем): Идентификујте проблем: одређивање површине од пшенице и кукуруза коју треба сејати.

О (Опције): Саставите једначине на основу датих информација.

W (Тежина): Упоредите методе попут супституције или елиминације за решавање система једначина.

Е (Изабери и донеси): Реши користећи изабрану методу.

Р (Преглед и размишљање): Размислите о тачности и ефикасности коришћене методе.

- **Дискусија у разреду (10 минута):**

Позовите сваку групу да представи свој проблем, опције које су разматрали, изабрано решење и своја размишљања.

Подстакните друге групе да дају повратне информације и разговарају о алтернативним решењима.

- **Закључак (5 минута):**

Укратко изнесите кључне дискутоване тачке и нагласите важност структурираног решавања проблема.

Подстакните ученике да примене POWER модел на друге области свог академског и личног живота.

24 КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 7 Моделирање брзине у сценаријима из стварног живота

Asociatia Edulifelong

бр. 24

Методологије: учење засновано на проблемима, искуствено учење, графичко представљање, рефлексја

Активност Моделирање кретања помоћу линеарних функција изазива ученике да истраже како се линеарне функције могу користити за моделирање кретања и брзине у реалним сценаријима. Анализирањем података о кретању и применом математичких концепата, ученици ће развити дубље разумевање линеарних функција и њихове практичне примене у физици и свакодневном животу.

Методологија:	Учење засновано на проблемима	
Предмет	Математика	
Животне вештине	Критичко размишљање, решавање проблема, аналитичке вештине	
Наслов	Моделирање брзине у сценаријима из стварног живота	
Узраст/Разред	14-15 година / 8. разред	
Време	1 сат	
Предлог модератора активности	Наставници математике/ Наставници физике	
Опис активности	Преглед активности: Почетак рада: Упознајте ученике са активношћу Моделирање кретања помоћу линеарних функција, уоквирујући је као прилику за истраживање односа између кретања и линеарних функција. Нагласите важност разумевања брзине у физици и њену релевантност за ситуације из стварног света. Поступак: • Увод у линеарне функције и брзину: Почните прегледом кључних концепата везаних за линеарне функције и брзину, укључујући нагиб, пресек са у-осом и једначину праве ($y = mx + b$). Објасните како се линеарне функције могу користити за моделирање брзине, где нагиб представља брзину промене (брзину), а пресек са у-осом представља почетни положај. • Сценарио из стварног живота: Представите ученицима сценарио из стварног живота који укључује кретање, као што је аутомобил који се креће по правом путу или особа која вози бицикл. Обезбедите скупове података који садрже информације о пређеној удаљености током времена. Слободно користите ову Геогebra симулацију https://www.geogebra.org/m/vuigfryw • Анализа података: Упутите ученике да анализирају дате скупове података и идентификују обрасце у кретању. Подстакните их да израчунају брзину (брзину промене) између различитих временских интервала и графички прикажу тачке података на координатној равни. • Моделирање линеарних функција: Водите ученике кроз коришћење линеарних функција за моделирање података о кретању. Нека одреде једначину линије која најбоље одговара тачкама података, користећи технике као што су проналажење нагиба и пресека са у-осом. • Графичко цртање и интерпретација: Обезбедите ученицима милиметарски папир или софтвер за цртање графика како би графички представили линеарну функцију која представља	

кретање. Подстакните их да интерпретирају нагиб линије у смислу брзине и пресек са y -осом у смислу почетног положаја.

- Дискусија и рефлексija: Водите дискусију у којој ће ученици поделити своја открића и тумачења. Подстакните их да разговарају о значају нагиба и пресека са y -осом у контексту сценарија кретања. Постављајте водећа питања како бисте подстакли критичко размишљање и дубље разумевање.

Рефлексije:

Подстакните ученике да размисле о везама између линеарних функција и кретања. Дискутујте о томе како разумевање брзине и линеарних функција омогућава појединцима да анализирају и предвиде кретање у различитим контекстима, од физичких експеримената до свакодневних активности попут вожње или трчања.

27 КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 10 Расплитање прошлости

YAEDA

Шаблон

бр. 27

Методологије: Учење засновано на проблемима

Циљ: Развијање вештина критичког мишљења код ученика укључивањем у истраживачки пројекат где процењују историјске информације и аргументе како би поткрепили образложене закључке и развили иновативна решења.

Методологија:	Учење засновано на проблемима	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Критичко мишљење	
Наслов	Расплитање прошлости	
Узраст/Разред	13-14 година, 7. разред	
Време	60 минута	
Предлог модератора активности	Наставник историје, просветни радник, наставник језика, наставник драме	
Опис активности	<u>Увод у историјско истраживање:</u> Почните са дискусијом о важности критичког мишљења у историјским истраживањима и анализама. Уведите концепт историјског истраживања као процеса процене доказа, вредновања аргумената и извођења образложених закључака. <u>Додељивање предмета и прикупљање доказа:</u> Доделите сваком ученику или групи одређену историјску мистерију или нерешено питање које треба истражити. Доставите фајлове случаја који садрже примарне и секундарне изворе, документа и друге трагове везане за додељени случај. Ученици испитују доказе, праве белешке и разматрају могуће хипотезе или решења за историјску мистерију. <u>Анализа и аргументација:</u> Студенти анализирају доказе прикупљене у својим досијеима предмета, критички процењујући поузданост, релевантност и кредибилитет сваког извора. Подстакните ученике да конструишу образложене аргументе и развију иновативна решења заснована на анализи историјских доказа. Олакшајте дискусије унутар група како бисте истражили различита тумачења и перспективе о историјској мистерији. <u>Презентација и рецензија:</u> Сваки ученик или група презентује своје налазе, аргументе и предложена решења разреду. Након сваке презентације, организујте сесију вршњачке рецензије где студенти дају повратне информације о снази представљених аргумената и нуде конструктивну критику или алтернативне перспективе. <u>Рефлексија и закључак:</u> Водите вођену сесију рефлексије где студенти размишљају о својим искуствима као историјски детективи и вештинама критичког мишљења које су применили током истраге. Завршите активност истицањем важности критичког мишљења у историјском истраживању и подстицањем ученика да наставе да развијају ове вештине у будућим истраживањима.	

КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ 11 Расправа о теми

YAEDA

Шаблон

бр. 28

Методологије: Учење на бази дебате

Циљ: Развијање вештина критичког мишљења код ученика проценом информација и аргумената како би се поткрепили образложени закључци и развила иновативна решења кроз анализу и дебату о темама у роману Лоис Лоури „Давалац“.

Методологија:	Учење кроз дебат	Учење засновано на истраживању Учење кроз сарадњу Рефлексивна пракса Текстуална анализа
Предмет	Енглески језик и историја	
Животне вештине	Критичко мишљење	
Наслов	Расправа о теми	
Узраст/Разред	7. разред, 13-14 година	
Време	45 минута	
Предлог модератора активности	Наставник енглеског језика	
Опис активности	Припрема часа: Учионица је припремљена за дебат, са столовима постављеним у два супротна реда и централним простором за говорнике. Обезбеђени су примерци књиге „Давалац“, као и смернице за дебат и листови за евалуацију. Активности у учионици: Увод у критичко мишљење и дебат: Почните са кратком дискусијом о критичком мишљењу и његовом значају у анализи књижевности. Увести концепт дебате као методе за процену информација и формирање образложених закључака. Идентификација теме и додељивање групи Размотрите главне теме у делу „Давалац“ (нпр. слобода наспрам контроле, индивидуалност наспрам конформизма). Поделите ученике у мање групе, додељујући свакој групи одређену тему за анализу и расправу.	

Развој аргумената

Групе раде заједно како би развиле аргументе који подржавају и супротстављају се њиховој задатој теми.

Подстакните ученике да пронађу текстуалне доказе из „Дародавца“ који поткрепљују њихове аргументе.

Обезбедите шаблон за развој аргумената како бисте помогли ученицима да логички и кохерентно организују своје ставове.

Припрема за дебату

Свака група бира говорнике за дебату, осигуравајући да свако има своју улогу (нпр. истраживачи, записничари, говорници).

Групе вежбају своје аргументе и припремају се за могуће контрааргументе.

Такође, наставник и едукатор могу учествовати у дебати, дајући предлоге и помажући ученицима да изнесу и аргументују идеје.

Дебата

Водите дебату, тако што ће свака група изнети своје аргументе и одговорити на контрааргументе. Подстичите активно слушање и поштовање, подсећајући ученике да критички процене информације које им презентују вршњаци.

Рефлексија и закључак

Водите вођену сесију рефлексије где ученици разговарају о томе шта су научили о критичком мишљењу и формирању образложених закључака кроз дебату.

Нека ученици попуне дневник рефлексије о искуству, бележећи све нове увиде или промене у свом разумевању тема у делу „Давалац“.

ЕМПАТИЈА 1 Језици и уоквиривање (угао гледања)

Asturia vzw

Шаблон

бр. 29

Методологије: Језици и уоквиривање

Деца узраста од 14 година ће научити како функционише уоквиривање у пракси тако што ће сама пронаћи вест и уоквирити је на негативан и позитиван начин. Тражиће чланак који их занима, сами или заједно са партнером за писање. За то користе неутралан извор. Разјашњавају како су радили објашњавајући промене у легенди, могуће помоћу боја. Све то раде у форматираном документу.

Ученици завршавају овај задатак сами или у паровима након што су обрадили наставни материјал са великим бројем примера на часу.

Идеално би било да задатак буде праћен детаљним примером. Поред садржаја лекције, процењују се и правописне и дигиталне компетенције. Листа техника уоквиривања може бити полазна тачка за овај задатак. Пажљиво детаљан корак-по-корак план треба да осигура да ученици могу потпуно самостално да заврше овај задатак.

Методологија:	Индивидуални или групни рад	Стратегије за коришћење и препознавање утицаја уоквиривања
Предмет	Језици	
Животне вештине	Емпатија	
Наслов	Језици и уоквиривање	
Узраст/Разред	Деца узраста од 14 година	
Време	60 мин	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година која морају да науче да користе и препознају утицај уоквиривања. Подела ученика у бројчано једнаке, хетерогене радне групе које имају приступ различитим изворима информација, интернету, рачунару/лаптопу, видео пројектору, интерактивној табли.	
Опис активности	НАСТАВНИЦИ ОБЈАШЊАВАЈУ ВРСТЕ УОКВИРАВАЊА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ОД СТРАНЕ УЧЕНИКА - Препишите оригинални текст на свој папир. - Наведите референцу на извор. - Сада уредите текст, али обавезно означите све измене. - Уоквирите вест на начин који представља тему другачије од оригиналног текста. о Направите најмање три јасне измене текста. На пример: → ☐ сведочанство → ☐ најмање пет речи са јасно позитивном или негативном конотацијом → ☐ нови угао → ☐ ... о Уверите се да тема и одговор на актуелна питања остану приближно исти. о Будите јасни и креативни. Под поднасловом „објашњење“ сваког дела, напишите кратак пасус (најмање 100 речи) у којем одговарате на следећа питања: о Која је била сврха вашег позитивног или негативног уоквиривања? о Које три измене сте направили у оригиналном тексту да бисте постигли овај циљ? о Позовите се на конкретне измене које сте направили у тексту. (Користите легенду боја ако је потребно.) о Какав је ефекат сваког од ових прилагођавања?	

ЗА РАЗМИШЉАЊЕ УЧЕНИКА

- ☐ Прођите кроз ову контролну листу како бисте били сигурни да нисте ништа заборавили.
- ☐ Пажљиво проверите текст да ли има језичких и правописних грешака.
- ☐ Критички погледајте распоред вашег документа и уверите се да је уредан.

Преглед врста оквира

Заправо постоји неограничен број могућих облика уоквиривања. Наравно, манипулисање поруком у великој мери зависи од контекста. У наставку ћете наћи неколико примера.

Здравствени оквир

Ово је једна од најчешће коришћених метода уоквиривања. Посебно у прехранбеној индустрији, ово је важно оружје за обмањивање људи.

На пример: „Сада 90% без масти“ уместо „Само 10% масти“

Оквир оскудице

Овим оквиром користите принцип оскудице. Наглашава да друга особа мора брзо да делује.

На пример: „Питање је колико дуго ће ова техника наставити да функционише, зато је искористите сада.“

Уместо „Ова техника тренутно веома добро функционише.“

Оквир добитка

Оквир добитка фокусира се на позитивне аспекте производа или услуге. Ово се односи на користи које купац може остварити коришћењем производа или услуге.

На пример: реклама за пасту за зубе која наглашава важност блиставог осмеха

Оквир губитка

Оквир губитка фокусира се на негативне аспекте недостатка производа или услуге. Ради се о томе шта купац пропушта ако не користи производ или услугу.

На пример: реклама за безбедносну камеру која наглашава спречавање провала.

Оквир гола

Овај оквир се фокусира на циљ који купац жели да постигне коришћењем производа или услуге. Ради се о томе шта купац жели да постигне и како производ или услуга могу помоћи у томе.

На пример: реклама за фитнес програм који наглашава постизање здраве тежине.

Морални оквир

Моралним оквиром се користи уоквиривање да би се некоме створио „осећај кривице“. То се често дешава у рекламама за добротворне организације. Други начин моралног уоквиривања јесте да се неко убеди да је то „исправна“ или „добра“ ствар коју треба урадити.

На пример, видите рекламу у којој дете живи у тешким условима или како неки људи поступају са животињама. Вама као примаоцу се тада говори да се то неће само од себе зауставити и да стога и ви имате „извесну одговорност“.

На пример: Патња животиња не престаје сама од себе, подржите са 10 евра сада да се томе стане на крај...

Оквир ега

Овим оквиром говорите о интересима примаоца. Више не говорите о томе шта ви нудите, већ о томе шта читалац, гледалац или слушалац добија.

На пример: „Добијате најбоље савете за онлајн маркетинг.“ уместо „Нудимо вам најбоље савете за онлајн маркетинг.“

Временски оквир

Овај оквир наглашава најефикасније време или период за коришћење производа или услуге.

На пример: реклама за крем за сунчање која наглашава важност њене употребе током летњих месеци како би се кожа заштитила од штетних УВ зрака.

30 ЕМПАТИЈА 2 Истраживање емоција кроз приповедање

IC BOLZANO II

Шаблон

бр. 30

Методологије:

Примена емпатије кроз приповедање и стављање себе у туђу позицију је моћан приступ. Причање прича које приказују различите перспективе може помоћи људима да боље разумеју туђа искуства и повећају своју емпатију. Стављање себе у туђу позицију захтева искуство и отвореност, али може довести до дубљих односа и међусобног разумевања.

Методологија:	Заједничко приповедање	Негујте окружење за сарадњу у којем учесници могу да деле идеје и заједно стварају приче, побољшавајући своје разумевање емоционалне динамике у животу.
Предмет	Други језик	
Животне вештине	Емпатија Комуникација Сарадња	
Наслов	Истраживање емоција кроз приповедање	
Узраст/Разред	11-13 година	
Време	240 минута	
Предлог модератора активности	Разумевање емпатије подразумева вишеслојан приступ који комбинује саморефлексију, активно слушање, заузимање перспективе и искуствено учење. Ево предложеног плана. - Подстакните учеснике да размисле о сопственим искуствима емпатије. Поставите питања попут: Шта за вас значи емпатија? Можете ли се сетити времена када сте се осећали дубоко повезано са туђим емоцијама? - Обезбедите јасну дефиницију емпатије и олакшајте дискусије о њеном значају у приповедању и међуљудским односима. Истражите улогу емпатије у неговању разумевања и комуникације. - Укључите учеснике у активности осмишљене да развију емпатију, као што су сценарији играња улога из различитих перспектива. - Подучавајте вештине активног слушања, наглашавајући важност потпуне пажње и уважавања туђих емоција. - Водите учеснике да се ставе у ципеле других и виде свет из различитих перспектива. То може укључивати писање из перспективе лика са контрастним емоцијама или пореклом. - Негујте отворено и подржавајуће окружење у којем учесници могу да деле своје емоције, постављају питања и дају повратне информације једни другима, подстичући дијалог.	

Опис активности	1. недеља: Увод у емоције и емпатију - Кратак опис главних емоција: срећа, туга, страх, бес, гађење, изненађење, љубав. - Објашњење и дискусија о концепту емпатије Да би ова активност била занимљивија, препоручујемо да користите делове филма „Изнутра наопачке“. 2. недеља: Наративне технике за комуникацију емоција: приче које гледају из друге перспективе Приче које нуде различите перспективе: Замолите учеснике да напишу или поделе приче које нуде различите перспективе о ситуацији или проблему. Након тога, разговарајте о томе како је свака перспектива утицала на емоције и поступке ликова, подстичући емпатију и разумевање. 3. недеља: Наративне технике за комуникацију емоција: интерактивно приповедање Интерактивно приповедање: Развијте интерактивне приче у којима учесници доприносе наративу доносећи изборе који утичу на заплет. Ово подстиче комуникацију и сарадњу док учесници раде заједно на изградњи приче. Пишите кратке приче у групама на основу изабране емоције користећи научене технике Сваки круг приче пружа учесницима прилику да се повежу једни са другима, саосећају са различитим искуствима и стекну увид у низ емоција са којима се сви сусрећемо у животу. Пример: Бес Учесници наизменично деле приче о временима када су се осећали љуто. Могу да разговарају о томе шта је изазвало њихов бес, како су реаговали и које су лекције научили из тог искуства. На пример, неко може да подели причу о фрустрирајућем сусрету вршњаком или жестокој свађи са пријатељем. 4. недеља: Утицај емоција у приповедању: мапирање и дељење осећања - Презентација креираних прича и дискусија о пренетим емоцијама. - Мапирање осећања ради истраживања и визуелизације емоција и њиховог односа према одређеним ситуацијама, као и визуелизације њиховог интензитета или учесталости. Мапирање се врши кроз облаке речи, цртеже, дијаграме. - Рефлексја о искуству приповедања. Процена: - Активно учешће у дискусијама и активностима. - Квалитет и оригиналност креираних прича. - Способност преношења емоција кроз приповедање. Материјали и ресурси: - Радни листови за писање и мапирање. - Онлајн ресурси о наративним техникама и приповедању.

ЕМПАТИЈА 3 Изградња емпатије кроз Игру огледала

Asociatia Edulifelong

бр. 31

Методологије: Развијање емпатије кроз историјске наративе

Емпатија је фундаментална вештина за разумевање и повезивање са другима. Игра огледала нуди разигран, али дубок начин за развој емпатије одражавањем међусобних покрета и емоција. Кроз ову активност, учесници ће научити да цене индивидуалност, обраћају пажњу на невербалне знакове и негују емпатију.

Методологија:	Игра огледала	искуствено учење, рад у пару, обртање улога, рефлексија, постављање питања, учење засновано на покрету и корелација са стварним животом
Предмет	Животне вештине	
Животне вештине	Емпатија	
Наслов	Изградња емпатије кроз игру огледала	
Узраст/Разред	11- 14-15 година / 7-8 разред	
Време	45-50 минута	
Предлог модератора активности	Просветни радници	
Опис активности	Претходна припрема: Отворите одговарајући простор за спровођење активности, водећи рачуна да има довољно простора за кретање и да парови удобно седе једни према другима. Процес: - Започните активност тако што ћете замолити учеснике да пронађу партнера и формирају парове, окренути једни према другима. - Објасните да је активност Игра огледала. - Наведите следећа упутства: - Означите једног партнера као „А“, а другог као „Б“. - У првом кругу, партнер А ће бити „особа“, а партнер Б ће бити „огледало“; затим ће заменити улоге. - Подстакните partnere да праве различите покрете које ће њихове слике у огледалу пратити, почевши од израза лица па све до покрета тела. На основу часа, препоручује се креирање и коришћење картица које приказују одређене ситуације и емоције у сврху симулације. На пример, могу се користити картице из игре <i>Диксит</i>. <i>Диксит</i> је карташка игра са приповедањем која садржи илустрације налик сновима, осмишљене да инспиришу машту и креативност. Свака карта представља јединствену, надреалну слику која може изазвати различита тумачења, што их чини идеалним за активности које укључују емоционално изражавање и симулацију сценарија, као и за креирање наратива, чиме се побољшавају њихове језичке вештине и емоционална интелигенција. https://www.trainers-toolbox.com/dixit-creativity-meets-storytelling/ Након два круга, водите дискусију на основу следећих питања: - Како вам се допала активност? Шта вам се у њој допало? - Када сте били огледало, како сте успевали да се синхронизујете са покретима свог партнера? - У стварним животним ситуацијама, када је важно одражавати међусобне поступке или емоције и зашто?	

Закључак:

Укратко, нагласите активност тако што ћете нагласити кључне тачке:

- Емпатија подразумева разумевање и реплицирање емоција, брига и потреба других.
- Емпатија јача везе и подстиче дубље разумевање једни других.

Емотивне флеш картице

Емоџи	Емоција	Ситуација
	Кривица	Нагло сам се изнервирао на другара из разреда, родитеља или наставника — и сада се због тога осећам јако лоше.
	Срамота	Сви су ме гледали током усменог испита, а ја сам само желео да нестанем.
	Гађење	Видео сам бубу или окусио нешто чудно, и то ме је потпуно згрозило.
	Бес	Посвађао сам се са другом из разреда и био сам јако љут.
	Анксиозност	Имала сам предстојао тест — или сам изгубила нешто важно — и нисам могла да престанем да бринем.
	Страх	Приметио сам нешто опасно и срце ми је почело убрзано да куца.
	Туга	Пао сам на тесту, нешто ме је спречило или сам раскинуо са девојком — и осећао сам се јако лоше .
	Радост / Задовољство	Одлично сам урадио задатак и био сам поносан на себе.

32 ЕМПАТИЈА 4 Емоције историје

LA STRADA - DER WEG

Шаблон

бр. 32

Методологије: Развијање емпатије кроз важне ликове у историји

Методологија:	- Фокус група - Материјали које су ученици направили за излагање у учионици	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Емпатија	
Наслов	Емоције историје	
Узраст/Разред	Средња школа	
Време	90 мин 120 мин	
Предлог модератора активности	- Изаберите и припремите неколико историјских личности са описима њихових главних подвига/делова (позитивних и негативних) - Поделите разред у групе, највише 3 члана - Свака група бира једног лика - Унутрашња дискусија о лику	
Опис активности	- Свака група бира лик и открива које су емоције, осећања и мотивације подстакле лик да изврши радње; - Свака група разматра шта је лик могао да осећа током различитих фаза (победа, успех, одбацивање, пад, екскомуникација итд.); - Свака група се поистовећује са ликом и покушава да замисли какву би емоцију осећали да су били на њиховом месту; - Размишљање о томе како би поступили да су били на њиховом месту; - Изложеност класи обављеног рада путем постера са сликама и текстом.	

33 ЕМПАТИЈА 5 Виртуелно путовање

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 33

Продубите географско разумевање кроз виртуелно истраживање различитих култура и места.
Развијте вештине емпатије подижући свест о културним разликама.
Подстицати сарадњу и размену искустава међу ученицима.

Методологија:	Правда усмерена на обнову односа	
Предмет	Географија / Друштвене науке	
Животне вештине	Емпатија	
Наслов	Виртуелно путовање	
Узраст/Разред	13-14 година	
Време	4 до 6 сати (предлог: једном недељно током једног/два месеца)	
Материјали / Предлози за оне који воде програм	Рачунар или таблет са приступом интернету Папир и оловке Мапа света Онлајн ресурси (документарни филмови, видео снимци, слике)	
Опис активности	Лекција 1: Увод у виртуелно путовање Отварање активности: Конкретан пример: Започните час вођеном дискусијом о концепту емпатије и важности разумевања и поштовања различитих култура и искустава људи. Користите примере ситуација у којима је емпатија играла кључну улогу у превазилажењу културних разлика. На пример: ● Лично искуство: Замислите да сте у ситуацији у којој никога не познајете и не разумете локални језик. Замолите ученике да размисле о томе како би се осећали у тој ситуацији и које би поступке ценили од других како би се осећали добродошло и схваћено. ● Филм или књига: Можете навести филм или књигу у којој су се ликови из различитих култура заједно суочавали са изазовима. На пример, „Слепа страна“ говори истиниту причу о афроамеричком дечаку кога је усвојила бела породица, показујући како су емпатија и међусобно разумевање помогли у превазилажењу културних баријера. ● Историјски догађаји: Осврните се на историјске догађаје где је емпатија играла кључну улогу у промоцији мира и разумевања између различитих народа. На пример, разговарајте о Покрету за грађанска права у Сједињеним Државама, истичући како је способност емпатије допринела промоцији једнакости и социјалне правде. ● Приче о успеху: Поделите приче о успеху људи који су превазишли културне разлике кроз емпатију и међусобно разумевање. На пример, прича о Ани Франк, која је пронашла подршку и пријатељство чак и у тешким ситуацијама током Холокауста, може инспирисати дискусију о моћи емпатије чак и у најнеповољнијим околностима.	

Виртуелно истраживање (20 минута): Конкретан пример: Користите онлајн ресурсе као што су документарни филмови, видео снимци и слике да бисте представили кратке прегледе различитих култура и места широм света. Фокусирајте се на аспекте као што су географија, традиције, кухиња и типичне прославе сваког региона. Неки конкретни примери онлајн ресурса и тема на које треба да се фокусирају током виртуелног истраживања:

- **Документарци:** „Наша планета“ на Нетфлику и „Ентони Бурден: Непознати делови“ на Амазон Прајм Видео.
- **Јутјуб:** Видео снимци путника или блогера попут „Рик Стивсова Европа“.
- **Google Earth:** За истраживање културних места широм света, као што су Велики кинески зид, Таџ Махал у Индији или пустиња Сахара у Африци.
- **Веб странице за путовања:** као што је National Geographic.

Дискусија и рефлексија (15 минута): Конкретан пример: Након виртуелног истраживања, започните вођену дискусију о утисцима ученика и културним разликама истакнутим у презентацијама. Подстакните ученике да размисле о томе како су се осећали истражујући различите културе и да поделе своја запажања.

Лекција 2: Интерактивно виртуелно путовање

Истраживачка активност: Поделите разред у мање групе. Доделите свакој групи један регион света и замолите их да користе онлајн ресурсе или унапред припремљене документе како би прикупили информације о географији, култури и свакодневном животу тог региона. Такође истакните изазове и друштвене неправде присутне у тим областима. На пример:

Подсахарска Африка:

- **Географија:** Студенти могу испитати физичку географију подсахарске Африке, фокусирајући се на карактеристике попут огромних савана, главних река попут Нила и Конга и планинских ланаца попут планина Рувензори.
- **Култура:** Истражите културне традиције различитих етничких група у овом региону, укључујући обреде преласка, традиционалну музику и плес и верске праксе.
- **Свакодневни живот:** Истражите свакодневне изазове са којима се суочавају локалне заједнице, као што су приступ чистој води, образовање и здравствена заштита.

Јужна Америка:

- **Географија:** Испитајте географску разноликост региона, од огромних прашума Амазона до Анда и обала Тихог и Атлантског океана.
- **Култура:** Истражите богате културне традиције аутохтоних народа, као што су Инке, Маје и Ајмаре, заједно са шпанским и португалским колонијалним утицајима.
- **Свакодневни живот:** Истражите изазове везане за урбанизацију, сиромаштво и друштвену неједнакост у градовима Јужне Америке, као и локалне иницијативе за решавање ових проблема.

Јужна Азија:

- **Географија:** Анализирајте географску разноликост региона, укључујући простране равнице Ганга у Индији, хималајске планине у Непалу и Бутану и поплавне равнице делте реке Брамипутре у Бангладешу.

- **Култура:** Истражите верске и културне традиције главних религија у овом региону, као што су хиндуизам, будизам и ислам, и како оне утичу на свакодневни живот и прославе.
- **Свакодневни живот:** Истражите изазове везане за сиромаштво, приступ образовању и здравству, као и еколошке проблеме као што су загађење ваздуха и воде и климатске промене.

Припрема презентације: Након истраживања, студенти – радећи заједно – припремају кратке презентације о свом региону, истичући географске и културне карактеристике, као и друштвене изазове и неправде. Промовисати свест и дубинско разумевање питања социјалне правде.

Презентација и дискусија

Студентске презентације: Сваки студент представља свој регион, фокусирајући се и на културне аспекте и на друштвене изазове. Након сваке презентације, отворите дискусију о ресторативној правди и акцијама које се могу предузети како би се решиле истакнуте неправде.

Анализа емпатије: Замолите остале ученике да размисле о искуству учења и изазовима са којима се суочава представљени регион. Подстакните их да се ставе у позицију становника тог региона и размисле како би се осећали носећи се са свакодневним тешкоћама истакнутим у презентацији.

Вођена дискусија: Водите дискусију о ресторативној правди и акцијама које се могу предузети за решавање друштвених и економских неправди истакнутих током презентација. Дајте ученицима подстицаје за размишљање, као што су важност активног слушања, међусобног разумевања и поштовања културних разлика. На пример:

- **Активно слушање:** Замолите ученике да размисле о томе како би се осећали да су били у ситуацији неправде. Затим их охрабрите да размисле о томе колико би било важно да буду саслушани и схваћени у том контексту. Пример: „Замислите да сте дискриминисани због свог културног порекла. Како бисте се осећали? Шта бисте желели да други ураде да би вас боље разумели?“
- **Међусобно разумевање:** Подстакните ученике да се ставе у позицију других и покушају да разумеју њихове перспективе и искуства. Пример: „Размислите о ситуацији у којој сте некога осудили, а да заправо не знате његове разлоге. Шта сте могли да урадите да боље разумете његово гледиште?“
- **Поштовање културних разлика:** Позовите ученике да размисле о важности поштовања и вредновања различитих култура присутних у свету. Пример: „Свако од нас има различите културне традиције и навике. Шта можемо учинити да учимо од других и промовишемо поштовање културних разлика?“
- **Улога образовања и заступања:** Дискутујте о улози коју образовање и заступање могу играти у промоцији ресторативне правде. Замолите ученике да размисле о конкретним начинима на које могу помоћи у подизању свести и усвајању инклузивнијег понашања. Пример: „Како можемо користити своје знање и свој глас да се боримо против неправди које видимо око себе?“

Симулације сукоба и њиховог решавања:

- **Играње улога: Сукоб око водних ресурса:** Поделите разред у групе и доделите им различите улоге, као што су пољопривредници, локалне заједнице и владине власти, свака са различитим интересима у вези са приступом водним ресурсима. Ученици морају да раде заједно како би пронашли решење које узима у

обзир потребе свих укључених страна, циљајући да избегну сукобе и промовишу сарадњу.

- **Симулација међуверског дијалога:** Организујте симулацију у којој ученици представљају чланове различитих верских заједница који морају да реше сукоб заснован на културним или верским неспоразумима. Кроз дијалог и преговоре, ученици морају пронаћи заједнички језик и развити план за промоцију толеранције и међусобног поштовања међу различитим верама.
- **Симулирана културна размена:** Створити симулирано окружење у којем ученици преузимају улогу представника различитих култура или народа. Ученици морају да се баве конфликтним ситуацијама које настају из културних неспоразума или предрасуда и да заједно пронађу начине за превазилажење разлика и промоцију емпатије и међусобног разумевања.

Након сваке симулације, водите детаљну дискусију о динамици сукоба и стратегијама решавања. Замолиите ученике да размисле о својим искуствима током симулације и предложе решења која подстичу мир и међусобно разумевање. Ове активности пружају ученицима прилику да конкретно искусе процес решавања сукоба и развију основне вештине емпатије и међукултурног разумевања.

Лекција 3: Креирање пројекта емпатије

Групна активност: Поделите ученике у групе и замолиите их да осмисле заједнички пројекат усмерен на промоцију правде усмерене на обнову односа у једном од проучаваних региона. Ученици треба да идентификују главне узроке неправди и развију акциони план који укључује конкретне активности за решавање ових проблема, као што су кампање за подизање свести, прикупљање средстава или волонтерски пројекти.

Осмишљавање и презентација пројекта: Групе креирају пројекат који има за циљ да промовише емпатију и разумевање међу различитим културама, бавећи се идентификованим друштвеним неправдама. Свака група представља своју идеју разреду, истичући како њихов пројекат може допринети ресторативној правди. Примери пројеката:

- **Програм интеркултуралног менторства вршњака:**
- **Кампање за подизање свести о људским правима и друштвеним неједнакостима:**
- **Радионице које истражују узроке и последице економских разлика:** Промовисање приступа могућностима.

Допринос ресторативној правди: Подстицањем емпатије, стварањем инклузивног окружења, промовисањем позитивних промена и подизањем свести, ученици могу бити инспирисани да предузму конкретне акције у свом контексту/окружењу. Ове лекције и активности имају за циљ да подстичу емпатију, међукултурно разумевање и свест о социјалној правди међу ученицима, оснажујући их да постану заговорници позитивних промена у својим заједницама.

Завршна рефлексција:

Закључите час дискусијом о значају ресторативне правде у решавању друштвених неправди и промоцији међукултурног разумевања. Подстакните ученике да размисле о томе како могу бити покретачи промена у сопственој заједници.

Процена:

Процена ће се заснивати на активном учешћу, квалитету презентација, групној сарадњи и способности размишљања о важности емпатије у међукултурним односима.

Завршне напомене:

Ова активност има за циљ да комбинује географско учење са вештинама емпатије, интегришући вршњачки приступ ресторативној правди у свакој фази активности. Ово омогућава ученицима да интерактивно истражују свет, развијају свест о културној разноликости кроз искуство и међусобно разумевање, истовремено подижући свест о друштвеним неправдама и подстичући ученике да раде заједно на промоцији емпатије и интеркултуралности. **Препоручује се коришћење приступа обрнуте учионице, што омогућава ученицима да интегришу своја истраживања о темама и код куће као домаћи задатак.**

34 ЕМПАТИЈА 6 Разумевање емпатије кроз наратив

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 34

Унапредите језичке вештине кроз анализу текста и креативно и рефлексивно писање.

Негујте инклузивно и подржавајуће окружење.

Подстицати емпатију кроз читање и дискусију о књижевним текстовима и вежбе креативног писања.

Промовисати сарадњу и дијалог међу студентима кроз организовање фокус група.

Методологија:	фокус група	
Предмет	Италијански	
Животне вештине	Емпатија	
Наслов	Разумевање емпатије кроз наратив.	
Узраст/Разред	11-14 година	
Време	3 сата – 3 састанка	
Материјали / Предлози за оне који воде програм	- Књижевни текстови (као што су приче, песме или одломци из романа) који се баве темама везаним за емпатију. Препоручени пример: „Мали принц“ од Антоана де Сент Егзиперија. - Папир и оловке за ученике. - Стикери или папир за белешке. - Бела табла или зидни графикон за писање. - Радни листови, флипчарт, рачунар/лаптоп, видео пројектор, интерактивна табла. - Могуће је да ученици не изражавају баш добро своја осећања везана за емпатију и да можда не могу да замисле да су лик из приче који се управо суочио са емоционалним изазовом; у случају да ученици избегавају да изразе своја осећања пред својим друговима из разреда, наставник/васпитач позива/помаже резервисанијим ученицима да поделе своје идеје.	
Опис активности	Лекција 1: „Текстуално истраживање“ Уводна активност (10 минута): Вођена дискусија: Почните са кратком дискусијом о важности емпатије у међуљудским односима. Конкретан пример: Замолиите ученике да размисле о ситуацији у којој су се осећали схваћено и подржано. Позовите их да укратко поделе своја искуства са разредом. Вођено читање (20 минута): Активност читања: Ученици читају одломак из књижевног текста који представља ситуације емпатије, као што је одломак из „Малог принца“ Антоана де Сент Егзиперија. Вођена дискусија (15 минута):	

- **Дискусија у разреду:** Водите дискусију о емоцијама које изазива одломак и поступцима ликова који показују емпатију.

Фокус група (15 минута):

- **Групна активност:** Поделите разред у мање групе и свакој доделите тему везану за емпатију, као што је малтретирање или социјална инклузија. Свака група разговара о личним искуствима или запажањима везаним за додељену тему и о томе како се ликови међусобно разумеју.

Лекција 2: „Креативно изражавање емпатије“

Загревање (10 минута):

- **Преглед:** Прегледајте дискусије из претходне лекције и размислите о обрађеним темама.

Вежба емпатичног писања (20 минута):

- **Активност писања:** Замолите ученике да замисле да су лик из приче који се управо суочио са емоционалним изазовом. Пишу писмо имагинарном пријатељу изражавајући своје емоције и жељу да буду схваћени, користећи дискусије фокус групе као инспирацију.

Презентација и дискусија (20 минута):

- **Дељење рада:** Сваки ученик има прилику да подели свој писање са разредом. Након сваке презентације, отворите дискусију о способности изражавања емпатије кроз писање.

Завршна рефлексција (10 минута):

- **Колективна рефлексција:** Завршите колективном рефлексijом о лекцији и важности разумевања и изражавања емпатије у свакодневном животу.

Процена:

- **Критеријуми:** Оцењивање ће се заснивати на активном учешћу током дискусија, квалитету креативног писања и позитивној интеракцији у фокус групама.

Завршне напомене:

- **Циљ:** Ове активности имају за циљ да промовишу емпатију кроз књижевност и креативно писање, подстичући ученике да разумеју и изражавају емпатију у својим односима и свакодневним интеракцијама. Формирање фокус група пружа прилику за дубље размишљање о важним темама, даље учвршћујући њихово разумевање и развијајући вештине сарадње.

Практични водич за организацију фокус групе:

Припрема:

Идентификујте теме: Пре часа, идентификујте неколико тема везаних за емпатију на које би се групе могле фокусирати. На пример, малтретирање, социјална инклузија, пријатељство, културна разноликост итд.

Додељивање група: Поделите разред у групе од 4-5 ученика, водећи рачуна да у свакој групи има различитих личности и перспектива.

Увод:

Објасните циљ: На почетку фокус групе, јасно ставите до знања да је циљ отворено и с поштовањем разговарати о искуствима и мишљењима о задатој теми.

Поштовање и поверљивост: Нагласите важност међусобног поштовања и поверљивости разговора унутар групе.

Почетак дискусије:

Водећа питања: Наведите нека водећа питања како бисте започели дискусију и подстакли размишљање о задатим темама. На пример:

„Каква сте искуства имали или приметили у вези са задатом темом?“

„Како се осећате поводом ових искустава?“

„Који су изазови и могућности везани за ову тему?“

„С којим изазовима се сусрећете покушавајући да разумете искуства других?“

„Шта ти олакшава да разумеш и подржиш своје школске другове?“

„Које стратегије мислите да могу помоћи у неговању емпатичнијег окружења у нашој учионици?“

Ротација улоге модератора: Одредите модератора за сваку групу, чији је задатак да води дискусију и осигура да сви имају прилику да говоре.

Вођење дискусије:

Подстицање учешћа: Осигурајте да сваки члан групе има прилику да изрази своја мишљења и искуства. Позовите резервисаније ученике да поделе своје идеје.

Продубљивање одговора: Подстакните учеснике да објасне и разраде своје одговоре, тражећи појашњења и конкретне примере.

Управљање временом: Пратите време како бисте осигурали да дискусија остане фокусирана и да се не претерује са појединачним темама.

Синтеза и закључак:

Синтеза идеја: На крају дискусије, замолите сваку групу да сумира главне идеје које су се појавиле током дискусије. То могу учинити тако што ће одредити говорника или записати кључне тачке на листу папира.

Закључак: Направите кратак колективни осврт на дискусију и нагласите важност разумевања различитих перспектива и практиковања емпатије у свакодневном животу.

Завршне напомене:

Побрините се да током фокус групе створите безбедно и поштовано окружење, где се ученици осећају слободно да изразе своја мишљења без страха од осуде. Дискусије треба да буду вођене тако да ученици могу боље разумети искуства других и развити већу емпатију.

35 ЕМПАТИЈА 7 Ход у туђим ципелама

Asociatia Edulifelong

Шаблон

бр. 35

Методологије: Развијање емпатије кроз историјске наративе

Ова активност има за циљ да развије емпатију код ученика 7. разреда упознавањем са личним наративима појединаца који су преживели Холокауст. Подстицањем ученика да саосећају са емоцијама и искуствима ових појединаца, они стичу дубље разумевање људског утицаја историјских догађаја и важности емпатије у очувању сећања на оне који су патили.

Методологија:	Искуствено учење	стратегије за емпатију са емоцијама и искуствима других
Предмет	Историја	
Животне вештине	Емпатија	
Наслов	Ход у туђим ципелама	
Узраст/Разред	14-16	
Време	270 минута (3 састанка од око 90 минута недељно)	
Предлог модератора активности	Наставник историје/друштвених наука/Наставник језика/Наставник за подршку Окружење: активности у групи за одељење	
Опис активности	Преглед активности: Увод (5 минута): - Почните објашњавањем значаја емпатије у разумевању историјских догађаја, посебно трагедија. - Представити Холокауст као један од најмрачнијих периода у европској историји, наглашавајући важност саосећања са искуствима оних који су га преживели. Групна дискусија (10 минута): - Водите дискусију о концепту емпатије, тражећи од ученика да поделе своја размишљања о томе шта значи саосећати са другима. - Разговарајте о изазовима саосећања са особама које су проживеле трауматске догађаје. Личне наративе (15 минута): - Обезбедите ученицима одломке из дневника, писама или мемоара које су написали појединци који су из прве руке доживели Холокауст, као што су Ана Франк или Елие Визел. Слободно користите VR наочаре да бисте истражили кућу Ане Франк или виртуелне туре у Аушвицу, ако су доступне. - Доделите сваком ученику другачији пасус и замолите их да га прочитају у себи, замишљајући себе у позицији аутора. - Подстакните ученике да размисле о емоцијама, мислима и искуствима пренетим у наративу. Креативно изражавање (10 минута): - Обезбедите ученицима уметнички прибор или материјал за писање.	

- Замолите ученике да изразе своју емпатију према особи чију наративну причу читају кроз креативан медијум, као што је писање писма из перспективе аутора, цртање сцене из њиховог живота или компоновање песме инспирисане њиховим искуствима.

Дељење и рефлексија (15 минута):

- Позовите ученике да поделе своје креативне изразе са разредом, објашњавајући како су покушали да саосећају са аутором.
- Водите рефлексивну дискусију о изазовима и увидима стеченим када сте се ставили у позицију некога ко је преживео Холокауст.

Закључак (5 минута):

- Укратко изнесите кључне увиде стечене током активности и нагласите важност емпатије у разумевању историјских догађаја и поштовању искустава оних који су их проживели.
- Подстакните ученике да наставе да практикују емпатију у свом свакодневном животу, како у интеракцијама са другима, тако и у проучавању историје.

Предлози:

Активност може бити одбијена због различитих тема. Још један пример би могао бити:

Положај робова који су радили на плантажама у јужним државама Северне Америке до краја 19. века .

Писање писма из другачије перспективе покушавајући да се саосећа са емоцијама роба примораног да напусти своју породицу.

Књига „ **Чича Томова колиба** “, Helbling Readers Red Series Classics (CEFR A2)

Посвећени веб-сајтови (прилагођени деци) о аутору књиге:

https://www.ducksters.com/biography/women_leader/harriet_beecher_stowe.php <https://kids.britannica.com/kids/article/Harriet-Beecher-Stowe/399984>

Ученици су замољени да прочитају књигу „Чича Томина колиба“

Најрелевантније тачке приче анализирани су на часу заједно са наставником и васпитачем.

Након што су уз помоћ наставника и едукатора припремили резиме, ученици су тестирани на основу садржаја путем усмених тестова како би побољшали своје говорне вештине и кроз активност писања писама како би побољшали своје вештине писања и своје меке вештине (емпатија).

36 ЕМПАТИЈА 8 Гласови Француске револуције

YAEDA Шаблон

бр. 36

Методологије: Развијање емпатије

Циљ овог часа историје је да развије емпатију као животну вештину кроз истраживање Француске револуције. Испитивањем различитих перспектива и искустава појединаца који су учествовали у овом бурном периоду, ученици ће развити дубље разумевање емпатије и њеног значаја у историјском тумачењу и свакодневном животу.

Методологија:	Групни рад	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Емпатија	
Наслов	Гласови Француске револуције	
Узраст/Разред	12 - 14	
Време	120 минута	
Материјали / Предлози за оне који воде програм	Наставник историје, наставник језика и драме, васпитач Потребни материјали: - Бела табла или зелена табла - Маркери или креда - Штампани материјали са основним информацијама о различитим перспективама (аристократе, сељаци, револуционари, свештенство, жене) - Реквизити или костими за активност играња улога (опционо) Окружење: активности у малим групама	

Опис активности

Увод:

- Почните час тако што ћете на табли написати наслов „Емпатија и Француска револуција: Разумевање перспектива“.
- Укратко резимирајте значај Француске револуције у историји, наглашавајући њен утицај на друштво и управљање.
- Објасните да ће се данашња лекција фокусирати на разумевање различитих перспектива појединаца укључених у Француску револуцију и развијање емпатије као животне вештине.

сагледавања перспективе :

- Поделите разред у мање групе, додељујући свакој групи специфичну улогу или перспективу везану за Француску револуцију (аристократе, сељаци, револуционари, свештенство, жене).
- Поделите одштампане материјале са основним информацијама о свакој перспективи.
- Упутите ученике да прочитају дате информације и разговарају о њима унутар својих група, фокусирајући се на искуства, емоције и изазове са којима се појединци суочавају из њихове додељене перспективе.
- Подстакните ученике да размотре како је историјски контекст обликовао веровања и поступке људи током Француске револуције.

Активност играња улога:

- Након дискусије, објасните да ће свака група припремити кратку игру улога или скеч који приказује сцену из Француске револуције из њихове додељене перспективе.
- Обезбедите време групама да планирају и увежбају своје играње улога. Подстичите креативност и пажњу посвећену детаљима.
- Опционо: Обезбедите реквизите или костиме како бисте побољшали искуство играња улога.
- Презентација и дискусија:
 - Позовите сваку групу да представи своју игру улога разреду.
 - Након сваке презентације, покрените кратку дискусију о приказаним емоцијама, мотивацијама и перспективама.
 - Подстакните ученике да размисле о томе како разумевање различитих перспектива повећава њихову емпатију и уважавање историјских догађаја.
 - Рефлексција и закључак:
 - Водите рефлексiju у целом разреду о важности емпатије у разумевању историјских догађаја.
 - Укратко изнесите кључне увиде стечене током лекције, наглашавајући улогу емпатије као вредне животне вештине.
 - Подстакните ученике да наставе да практикују емпатију у својим интеракцијама са другима, како унутар тако и ван учионице.

ЕМПАТИЈА 9 Активности социјализације у учионици

Secondary School „Voievod Litovoi”- Romania

Шаблон

бр. 37

Методологија:	Игре за лични развој	
Предмет	предмет по вашем избору	
Животне вештине	Лични раст Емоционална интелигенција Емпатија Ефикасна комуникација	
Наслов	Активности социјализације у учионици	
Узраст/Разред	12 - 14	
Време	60 минута	
Предлог модератора активности	Ову активност треба да воде: - Наставник у учионици заинтересован за социјално-емоционално учење - Педагог или психолог који може пружити емоционалну подршку ако је потребно. Модератор треба да створе безбедан, инклузиван и непристрасан простор, подстицајући комуникацију пуну поштовања и активно слушање. Емоционална интелигенција је фундаментална за управљање нашим емоцијама и разумевање људи око нас, што је неопходно за здраве личне и професионалне односе. Развијање емоционалне интелигенције не само да побољшава међуљудске односе, већ доприноси и бољем управљању стресом и оптималном менталном здрављу. Ефикасна комуникација је кључ успеха у скоро свакој области, олакшавајући размену идеја и сарадњу. Јасна и прецизна комуникација са студентима води бољој тимској сарадњи и ефикаснијем доношењу одлука. Истовремено, ефикасна комуникација захтева и способност активног слушања потреба студената, што омогућава боље разумевање њихових перспектива и одговарајуће прилагођавање њиховим потребама и очекивањима. Онај ко олакшава ову активност мора узети у обзир ове аспекте приликом постизања ових заједничких циљева.	
Опис активности	Ова активност помаже ученицима да размисле о сопственим емоцијама и друштвеном понашању и подстиче комуникацију пуну поштовања у учионици. Укључује три главна корака: Корак 1: Упитник за самопосматрање Сваки ученик добија упитник за самопосматрање https://surfdrive.surf.nl/files/index.php/s/xka3CPWH3r2OA4d Овај део се ради појединачно и у тишини како би се подстакла интроспекција.	

Корак 2: Постављање личних циљева

Након попуњавања упитника, сваки ученик размишља о својим одговорима и поставља 2-3 лична циља везана за његов емоционални и друштвени развој. Примери могу укључивати:

„Желим да будем отворенија када сам тужна.“

„Покушаћу чешће да питам своје пријатеље како се осећају.“

„Желим да изразим своје емоције уместо да их скривам.“

Корак 3: Игра дељења и групне социјализације

Ученици су позвани да учествују у лаганој тимској игри осмишљеној да подстакне емпатију и комуникацију.

„Две истине и један циљ“

Ученици кажу две истините ствари о себи и један лични циљ.

Гради отвореност и поверење међу вршњацима.

Корак 4: Саморефлексија

Ученици седе у кругу и размишљају:

Шта сам данас научио/ла о себи?

Шта сам научио о другима?

Какав је био осећај делити и слушати?

38 ФЛЕКСИБИЛНОСТ 1 Креативна адаптација

DIDEAS Шаблон

бр. 38

Дајте јасна упутства и примере како бисте помогли ученицима да разумеју концепт креативне адаптације и како се она примењује на њихова уметничка дела.

Подстакните ученике да прихвате грешке и да их виде као прилике за креативно решавање проблема.

Понудите подршку и охрабрење када се ученици суочавају са потешкоћама или фрустрацијама, наглашавајући важност истрајности и отпорности.

Негујте позитивну и непристрасну атмосферу у којој се ученици осећају пријатно експериментишући са новим идејама и приступима.

Методологија:	Самосталан рад са увођењем нових изазова усред активности	
Предмет	Уметност	
Животне вештине	Флексибилност	
Наслов	Креативна адаптација	
Узраст/Разред	12-13	
Време	60 минута	
Предлог модератора активности	● Папир за цртање ● Бојице, маркери или оловке у боји ● Случајни предмети (нпр. дугмад, перје, остаци тканине, средства за чишћење лула)	
Опис активности	Ова активност се фокусира на промоцију флексибилности и прилагодљивости подстицајући ученике да креативно размишљају и прилагођавају своје уметничке радове на основу неочекиваних изазова. Поступак: 1. Почните тако што ћете сваком ученику дати лист папира за цртање и избор материјала за цртање. 2. Објасните ученицима да ће креирати уметничко дело користећи обезбеђене материјале, али са једном изненађујућом променом - такође ће морати да укључе случајни предмет који ће касније бити откривен. 3. Дајте ученицима мало времена да почну да раде на својим уметничким делима, охрабрујући их да пуне своју креативност на вољу. 4. После неколико минута, представите насумичне предмете и поделите по један сваком ученику. 5. Упутите ученике да пронађу начин да уклопе свој додељени предмет у свој уметнички рад, чак и ако то значи прављење измена или прилагођавање њихових оригиналних идеја. 6. Подстакните ученике да буду флексибилни и отвореног ума док интегришу случајни објект у своја уметничка дела, подсећајући их да понекад најбоље креације настају из неочекиваних промена. 7. Када ученици заврше своје уметничке радове, нека их поделе са разредом, разговарајући о томе како су прилагодили своје оригиналне идеје да би укључили насумични објект.	

39 ФЛЕКСИБИЛНОСТ 2 Наручи

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 39

Методологија:	Кооперативно учење	
Предмет	историја	
Животне вештине	флексибилност	
Наслов	Наручи	
Узраст/Разред	11 - 14	
Време	30 мин	
Предлог модератора активности	Ова вежба се може урадити након објашњења елемената које сте изабрали и уз помоћ кинестетике повезати садржај, што олакшава (чак и чини забавнијим) памћење чињеница или података. Пазите, дајте правила учесницима и уверите се да разумеју како се игра, можете направити округли пример ако желите. Покушајте да не прекидате учеснике када погреше, само будите стрпљиви и поштујте време вежбе. Немојте осуђивати, покушајте само да забележите чињенице, немојте користити речи попут тачно или погрешно, лоше итд. Покушајте да фокусирасте учеснике на резултате, реците им да то не схватају превише лично, већ само да би разумели како се могу побољшати животне вештине или учење предмета. Обратите пажњу на речи и радње које су учесници користили, поделите их у категорије као што је: - Речи/радње које вреднују друге чланове групе - Речи/радње које олакшавају задатак - Агресивне речи/радње - Речи/радње пензионисања Свакој групи коју формирате потребан је посматрач, а можете изабрати учеснике као асистенте. Покушајте да формирате уравнотежене групе. Потребан материјал: листа елемената (датуми, догађаји или називи континената) који имају правилан редослед или распоред. Број елемената треба да буде најмање 7 до 10. Изаберите број елемената на основу броја учесника и група које можете формирати (предложите најмање 2). Ова активност се може прилагодити садржају различитих предмета	
Опис активности	Одредите неколико догађаја у историји и дефинишите задатак учесницима да их поређају правим редоследом. Поделите разред у 2 или више група ако је потребно, на основу броја догађаја које изаберете и броја учесника. Напишите један догађај у затвореном листу, по један за сваког учесника у групи (овај материјал можете припремити пре ове игре, можда заједно са самим учесницима). Поновите исто за сваку групу учесника. Дајте затворени лист насумичним редоследом, по један за сваког учесника.	

Пазите да након првог меча учесници више не могу да разговарају једни са другима, или ће изгубити поен. Потпишите их на табли.

На почетку, учесници морају прочитати садржај свог листа и изабрати прави редослед (одлучите, у случају историјског датума, да ли редослед треба да буде од најближег до најудаљенијег или обрнуто). Дајте им 2 минута. Након истека времена, биће замрзнути. Немојте им давати решење! Само реците колико су тачних одговора дали. Ако су сви догађаји на исправном месту, победили су.

За други меч и након тога, не могу да говоре када одлучите да поново покренете утакмицу. Дајте им 2 минута и поново зауставите игру. Прогласите колико тачних одговора чини једну групу и почните испочетка док не дође до четврте утакмице или групе која пронађе све тачне одговоре.

На крају, група која тачно одговори добија поене од догађаја минус један поен за сваки пут када прекрше правила, друга група добија један поен за сваки тачан одговор који да у последњем мечу.

На крају, пратите флексибилност животних вештина у погледу тога како реагују на изазов, да ли су под стресом, да ли имају неку насилну реакцију и тако даље (пратите напомену описану у одељку са предлозима) и важност правила и зашто и када могу бити елемент стреса или релаксираности.

Активност се може поновити на крају сваког поглавља.

ФЛЕКСИБИЛНОСТ 3 Историјски истраживачи

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 40

Флексибилност је кључни квалитет за проучавање историје, јер омогућава прилагођавање приступа и методологија различитим изворима, перспективама и историјским контекстима. То значи бити отворен за нове идеје, приступе и изворе и бити спреман за прилагођавање и промену сопственог разумевања у складу са новим информацијама и изазовима на том путу. То укључује употребу интердисциплинарног приступа који укључује методе и концепте из различитих дисциплина, истраживање различитих перспектива које нису ограничене на једну наравију или једно гледиште, употребу различитих методолошких приступа, истраживање нових облика историјске наравије.

Методологија:	упитници за анкетање јавног мњења и прикупљање повратних информација, групни рад/истраживање/	
Предмет	Историја	
Животне вештине	ФЛЕКСИБИЛНОСТ	
Наслов	Историјски истраживачи	
Узраст/Разред	14 - 16	
Време	240 минута	
Предлог модератора активности	- Разумети концепт флексибилности у историјској интерпретацији. - Препознајте важност вишеструких перспектива у проучавању историје. - Развити критичко мишљење и прилагодљивост приликом анализе историјских извора. Потребни материјали: • Историјске књиге • Онлајн ресурси са историјским документима • Папир и оловке • Бела табла или папир за графиконе	
Опис активности	4 састанка <u>Лекција 1: Богатство историјских извора</u> Уводна активност (15 минута): • Увод у концепт: Започните лекцију објашњавањем концепта „флексибилности“, истичући његову суштинску улогу у тумачењу историје. Користите конкретне примере да илуструјете како можемо да прилагодимо и изменимо своје гледиште на основу нових информација. • Анкета: Спроведите анкету како бисте прикупили мишљења ученика о важности флексибилности у историјском тумачењу. Можете користити апликацију Ментиметар или припремити анкетне листове са следећим питањима. Замолите ученике да	

одговоре појединачно, а затим поделе своја мишљења са разредом.

Анкета о флексибилности у историјској интерпретацији

1. **Шта мислите о флексибилности у тумачењу историје?**
 - ☐ Веома важно
 - ☐ Доста важно
 - ☐ Неутрално
 - ☐ Није баш важно
 - ☐ Уопште није важно
2. **Да ли верујете да постоји више перспектива које треба узети у обзир приликом проучавања историје?**
 - ☐ Да
 - ☐ Не
 - ☐ Нисам сигуран/сигурна
3. **Колико мислите да је важно бити флексибилан у тумачењу историјских извора?**
 - ☐ Веома важно
 - ☐ Доста важно
 - ☐ Неутрално
 - ☐ Није баш важно
 - ☐ Уопште није важно
4. **Да ли сте се икада сусрели са случајевима када се ваше тумачење историјског догађаја променило након разматрања различитих перспектива?**
 - ☐ Да
 - ☐ Не
 - ☐ Нисам сигуран/сигурна
5. **Како мислите да флексибилност у тумачењу историје може обогатити ваше учење?**
 - ☐ Пружа потпунији увид у историјске догађаје
 - ☐ Помаже у разумевању мотивација и поступака људи у прошлости
 - ☐ Подстиче критичко размишљање и креативно размишљање
 - ☐ Све горе наведено
 - ☐ Друго (наведите): _____

Анализа документа (25 минута):

- **Групна активност:** Поделите ученике у групе и дајте им низ историјских докумената који нуде различите перспективе о одређеном историјском догађају. Свака група анализира документе и бележи различита представљена тумачења.

Дискусија и прикупљање повратних информација (20 минута):

- **Дискусија у разреду:** Након анализе, замолиите сваку групу да подели своја запажања са разредом и прикупи повратне информације од других ученика користећи вођене теме у упитнику. Подстакните ученике да размисле о томе како флексибилност у приступу изворима може обогатити њихово разумевање историје.
- **Теме за упитник:** Упитници би могли да садрже питања о разумевању историје од стране школских другова и како су различите перспективе утицале на њихово тумачење.

Примери питања:

Питања о разумевању историје:

1. Колико сте сигурни у своје разумевање историјског догађаја који се проучавао на часу?
2. Који аспекти су вам до сада били најтежи за разумевање?
3. Шта би могло да вам помогне да побољшате своје разумевање?

Питања о различитим перспективама:

1. Да ли сте икада разматрали различите перспективе када проучавате неки историјски догађај?
2. Ако је тако, како је истраживање различитих перспектива утицало на ваше тумачење историје?
3. Да ли верујете да флексибилан приступ историјским изворима може обогатити ваше разумевање историје? Зашто?

Лекција 2: Истраживање разноврсних историјских извора

Увод у концепт перспективе (15 минута):

Започните час кратким излагањем о различитим перспективама у историји и концепту флексибилности у тумачењу историјских извора.

Читање историјских записа (30 минута):

Обезбедите ученицима различите историјске изворе као што су чланци, сведочанства или дневници који представљају различите перспективе о одређеном историјском догађају. Након читања, замолите их да попуне појединачне листове за процену како би проценили јасноћу и потпуност извора.

Пример питања за процену Историјски догађај: [Унесите наслов историјског догађаја]

Јасноћа извора:

- Јасноћа презентације:
 - Веома јасно
 - Јасно
 - Неутрално
 - Збуњујуће
 - Веома збуњујуће
- Лакоћа разумевања:
 - Лако за разумевање
 - Прилично лако за разумевање
 - Неутрално
 - Донекле тешко за разумевање
 - Веома тешко за разумети

Потпуност извора:

- Извештавање о главним аспектима догађаја:
 - Завршено
 - Скоро завршено
 - Делимично
 - Непотпуно
 - Веома непотпуно
- Дубина обрађених тема:
 - Детаљно
 - Доста детаљно
 - Неутрално
 - Површно
 - Веома површно

Лично мишљење:

- Интересовање изазвано извором:
 - Веома занимљиво
 - Занимљиво
 - Неутрално
 - Није баш занимљиво
 - Уопште није занимљиво
- Корисност извора за разумевање историјског догађаја:
 - Веома корисно
 - Корисни
 - Неутрално
 - Није баш корисно
 - Уопште није корисно

Дискусија и прикупљање повратних информација (15 минута):

Водите групну дискусију о разноврсности историјских извора и различитим перспективама које они могу понудити. Замолиите ученике да користе листове за процену како би дали повратне информације о анализираним историјским изворима.

Пример: Током читања историјских извештаја, ученици могу да одаберу да испричају Француску револуцију из различитих перспектива, као што су племство, свештенство, сељаци или буржоазија, истичући различите перцепције историјских догађаја.

Лекција 3: Симулација различитих историјских перспектива

Увод у симулацију (20 минута):

Објасните ученицима да ће учествовати у историјској симулацији где ће бити подељени у групе које представљају различите историјске фракције. Поделите упитнике пре симулације како бисте прикупили њихова очекивања о симулацији и њихове личне циљеве.

Упитник пре симулације

Очекивања за симулацију:

- Каква су ваша очекивања од ове историјске симулације?
- Шта очекујете да научите или искусите током симулације?

Лични циљеви:

- Који су ваши лични циљеви за ову симулацију?
- Шта се надате да ћете постићи својим учешћем?

Припрема:

- Да ли сте се на било који начин припремили за симулацију? Ако јесте, како?
- Да ли постоји нешто што сматрате да треба да урадите пре него што започнете симулацију?

Симулација (30 минута):

Групе се баве историјском симулацијом, бавећи се сложеним одлукама и ситуацијама које захтевају флексибилност у тумачењу историјских акција и

реакција. Током симулације, замолите их да прикупе повратне информације о свом искуству и изазовима са којима су се суочили.

Дискусија и прикупљање повратних информација (10 минута):

Завршите час дискусијом о резултатима симулације и флексибилности коју су ученици показали у руковању различитим историјским перспективама. Користите упитнике да бисте прикупили коначне повратне информације о часу.

Упитник након симулације

Искуство током симулације:

- Укратко опишите своје искуство током симулације.
- Шта вам је било најзанимљивије или најзанимљивије током активности?

Флексибилност у историјском тумачењу:

- Како сте приступили различитим историјским перспективама током симулације?
- Да ли вам је било тешко да се прилагодите новим информацијама или гледиштима?

Лична рефлексја:

- Које сте лекције научили о флексибилности и историјском тумачењу током ове активности?
- Да ли постоји нешто што бисте урадили другачије?

Пример: Током историјске симулације Америчког грађанског рата, групе би могле бити задужене да представљају различите фракције као што су Унија, Конфедеративни Југ, аболиционисти и робови, суочавајући се тако са различитим гледиштима и сложеним историјским ситуацијама.

Лекција 4: Презентација резултата историјског истраживања

Увод у пројекат (15 минута):

Упознајте студенте са историјским истраживачким пројектом, дајући им упитнике како би прикупили њихове прелиминарне идеје и очекивања о пројекту.

Упитник о прелиминарним идејама за прелиминарни истраживачки пројекат:

Циљеви пројекта:

- Каква су ваша очекивања од овог историјског истраживачког пројекта?
- Шта се надате да ћете научити или открити током овог истраживања?

Истраживачке стратегије:

- Које изворе планирате да користите за своје истраживање?
- Да ли већ имате на уму конкретне стратегије за проналажење релевантних информација за вашу тему?

Очекивања од презентације:

- Каква су ваша очекивања у вези са завршном презентацијом вашег истраживања?
- Шта мислите да је важно укључити у вашу презентацију да би била ефикасна?

Истраживање и припрема (30 минута):

Студенти раде појединачно или у групама како би прикупили изворе и припремили презентацију о свом истраживању. Током овог процеса, користе евалуационе листове за процену историјских извора и упитнике за прикупљање повратних информација о својим истраживачким стратегијама.

Упитник за повратне информације о истраживању и припреми:

Евалуација извора:

- Како процењујете квалитет и поузданост извора које сте пронашли?
- Да ли сте имали потешкоћа у проналажењу релевантних извора за вашу тему?

Ефикасне истраживачке стратегије:

- Да ли су се истраживачке стратегије које сте усвојили показале ефикасним?
- Да ли постоји нешто што бисте другачије урадили у свом истраживању?

Повратне информације о организацији и припреми:

- Шта мислите о организацији и припреми ваше презентације?
- Да ли сте се суочили са потешкоћама у организовању прикупљених информација за презентацију?

Презентација и завршна дискусија (15 минута):

Свака група представља своје истраживање, истичући флексибилност коју је показала у тумачењу различитих историјских перспектива. На крају презентација, користите упитнике да бисте прикупили повратне информације о квалитету презентација и разумевању историје од стране ученика.

Упитник за повратне информације о завршној презентацији:

Јасноћа и потпуност презентације:

- Да ли је презентација била јасна и добро структурирана?
- Да ли сте сматрали да су све релевантне информације представљене свеобухватно?

Флексибилност у историјском тумачењу:

- Да ли сте приметили флексибилност у тумачењу различитих историјских перспектива током презентације?
- Да ли постоји нешто што бисте предложили да се побољша приступ разумевању историје?

Историјско разумевање ученика:

- Да ли сте јасно разумели тему и закључке представљеног истраживања?
- Да ли постоји нешто што вам се чинило посебно занимљивим или вредним даљег истраживања?

Евалуација:

Евалуација ће се заснивати на активном учешћу, способности анализе различитих историјских перспектива, креативности у писању и флексибилности показаној у активностима.

Завршне напомене:

Ова активност интегрише историју са компетенцијом „Флексибилност“, подстичући ученике да истражују и цене разноликост гледишта и историјских тумачења. Флексибилност постаје кључни елемент у разумевању историјске сложености и прилагођавању различитим перспективама.

ФЛЕКСИБИЛНОСТ 4 Флексибилност у рововима

YAEDA

Шаблон

бр. 41

Методологије: Искуствено учење Играње улога , анализа примарних извора, рефлексција и дискусија.
Циљ: Развијање способности ученика да управљају прилагођавањима, неизвесношћу и изазовима истраживањем искустава војника током Првог светског рата и стратегија које су користили за прилагођавање.

Методологија:	Искуствено учење	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Флексибилност	
Наслов	Флексибилност у рововима	
Узраст/Разред	14 - 16	
Време	60 минута	
Предлог модератора активности	Наставник историје, наставник драме, наставник језика, наставник уметности, просветни радник... Предлажемо да се активност адекватно припреми, водећи рачуна о емоционалном и мотивационом утицају на ученике. Активност у малим групама.	
Опис активности	<u>Увод у флексибилност:</u> Почните са кратком дискусијом о важности флексибилности у суочавању са изазовима и неизвесношћу, користећи свакодневне примере са којима се ученици могу поистоветити. <u>Историјски контекст: Први светски рат:</u> Дајте преглед Првог светског рата, фокусирајући се на рововско ратовање и тешке услове са којима су се суочавали војници на обе стране сукоба. Пре него што се започне активност, препоручује се да се погледа видео који ће упознати са темом активности. - РО видео https://www.youtube.com/watch?v=geonLNBjos - Видео из 1917. https://www.youtube.com/watch?v=D4JmMBC28x8 http://www.imdb.com/title/tt8579674/ Разговарајте о непредвидивој природи рата и потреби да се војници брзо прилагоде променљивим околностима. <u>Активност симулације рова :</u> Поделите ученике у мање групе и доделите им улоге војника стационираних у рову. Креирајте симулиране изазове као што су изненадни напади, несташница залиха и променљиви временски услови. Ученици морају да раде заједно како би се снашли у овим изазовима, брзо доносећи одлуке и прилагођавајући своје стратегије у складу са тим. <u>Анализа примарних извора: Писма са фронта :</u> Наведите одломке из писама које су написали војници током Првог светског рата, у којима детаљно описују своја искуства и размишљања о прилагођавању животу у рововима. Нека ученици анализирају писма и идентификују примере флексибилности и отпорности које су показали војници. <u>Рефлексја и дискусија :</u> Водите вођену сесију рефлексје где ученици разговарају о својим искуствима током симулације ровова и упоређују их са изазовима са којима су се војници суочавали током Првог светског рата. Водите дискусију о важности флексибилности у превазилажењу недаћа и управљању неизвесношћу, како у историјском тако и у модерном контексту. <u>Закључак :</u> Завршите час истицањем лекција научених о флексибилности из искустава војника током Првог светског рата. Подстакните ученике да примене ове лекције у сопственим животима, посебно у ситуацијама када се суочавају са транзицијама, неизвесношћу и изазовима.	

РАЗВОЈ МИШЉЕЊА1 Вредности у друштву

Asturia vzw

бр. 42

Методологије: Развијање друштвених и међукултурних интеракција

Истраживања показују да начин на који свако од нас мисли и делује у свакодневном животу може бити под утицајем ставова и вредности у културама којима припадамо. Када дођемо у контакт са људима из различитих културних средина, понекад се у свакодневном животу можемо сусрести са понашањем које се не поклапа са нашим претпоставкама и очекивањима. Понекад чак можемо погрешно протумачити понашање других људи у свакодневном животу и донети погрешне претпоставке на основу сопствене културне средине. То може довести до забуне, неспоразума, па чак и сукоба. Контролна листа је осмишљена да вам помогне да идентификујете неке од начина на које је ваша културна средина утицала на ваше понашање у свакодневном животу.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за развој друштвене и међукултурне интеракције
Предмет	Етика	
Животне вештине	Менталитет раста	
Наслов	Вредности у друштву	
Узраст/Разред	Деца узраста од 14 година	
Време	60 мин	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година са другачијим пореклом која су позвана да размисле о неким својим културним вредностима и да истраже потенцијални утицај културних разлика док раде у новој земљи.	
Опис активности	- Дајте ученику копију контролне листе Вредности у друштву. - Ученик ће вероватно идентификовати важне културне разлике између свог приступа и приступа друге културе или земље која га занима. Разговарајте са учеником о неким од следећих питања - Прочитајте сваки опис редом. - Одлучите које понашање је најближе вашем. Ако се поистовећујете са обе изјаве, изаберите ону са којом се поистовећујете чешће или у више ситуација. - Означите резултат који показује колико снажно сте склони да испољавате ово понашање. - Када завршите ову активност, одлучите како мислите да би људи из друге културе која вас занима вероватно реаговали на изјаве. Додатне активности: Тамо где сте идентификовали важне културне разлике између вашег приступа и приступа људи у култури или земљи која вас занима, размотрите... - Да ли су ове разлике важне? - Како би се ове разлике могле испољити у радном окружењу? - Како би људи из те земље или културе могли да доживе ваш приступ? - Који изазов представљају ове разлике? - На које начине бисте могли да прилагодите своје понашање како бисте управљали овим културним разликама и превазишли их?	

Контролна листа вредности у друштву

Директно Више волим да људи директно пређу на ствар и не троше време околишајући					Индиректно Мислим да је важно избегавати сукобе чак и ако то значи само наговештавање тешких питања.				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
Бити искрен Важно је бити искрен, отворен и поштен у сваком тренутку, чак и по цену ризика да други изгубе углед и осете срамоту.					Чување образа Важно је да ништа што урадим не доводи до тога да други изгубе образ, чак и ако то значи да морам да пронађем друге начине преношења важних информација.				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
Теорија Више волим да учим примајући и усвајајући информације из стручног извора					Вежбајте Више волим да учим истражујући, вежбајући и експериментишући са новим идејама.				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
Понуда Када имам посао који треба да обавим, више волим да се фокусирам на задатак: одмах уђем у ситуацију, средим ствари и кренем даље					Однос Када имам посао који треба да обавим, више волим да се фокусирам на људе: проводим време упознавајући оне са којима ћу радити				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
Промпт Више волим да се људи строго придржавају мерљивих и структурираних рокова. Тачност је кључ ефикасности.					Флексибилан Више волим људе који имају флексибилан приступ поштовању времена. Флексибилност у погледу рокова је кључ ефикасности.				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
Наставник Више волим да дајем прецизна и детаљна упутства људима са којима радим. Важно је да људи раде оно што им се каже.					Модератор Више волим да водим људе ка доношењу што више сопствених одлука. Важно је да људи преузму иницијативу на послу.				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
Неформално Више волим да разговарам са људима на неформалан начин, без обзира на то ко су или коју позицију заузимају					Формално Више волим да покажем одговарајући ниво поштовања према положају и статусу користећи формалне титуле, презимена или учтиве облике обраћања.				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5
Логика Више волим да се држим логике и чињеница када износим аргументе. У животу, емоције треба контролисати колико год је то могуће.					Осећај Више волим да показујем емоције и топлину када се залажем за неки случај. У животу, емоције треба слушати и поштовати.				
5	4	3	2	1	1	2	3	4	5

РАЗВОЈ МИШЉЕЊА2 Архитекте времена

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 43

Продубити историјско разумевање кроз стварање колективне приче.

Развијте компетенцију „менталитета раста“ промовисањем сарадње и креативности у наративној конструкцији. Неговање отворености према наративним и историјским изазовима

Методологија:	вршњачко учење и кооперативно учење, групни рад, сарадња	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Менталитет раста	
Наслов	Архитекте времена	
Узраст/Разред	12-14	
Време	180 минута	
Предлог модератора активности	Потребни материјали: • Листови папира и оловке • Велики листови папира или папир за белу таблу • Историјски извори или текстови о стварању наратива • Онлајн образовни ресурси (ако је потребно) Активност у малим групама. Активности се развијају у 3 лекције	
Опис активности	<u>Лекција 1: Уводна активност</u> • Дискусија о начину размишљања раста и његовој примени у колективном приповедању (15 минута) Започните час објашњавањем концепта развоја мишљења, наглашавајући како се он може применити у стварању колективне приче. Развој мишљења односи се на веровање да се способности и вештине могу развити кроз труд, вежбање и континуирано учење. Нагласите важност овог концепта у историјском учењу и стварању наратива. Поставите питања отвореног типа како бисте подстакли дискусију међу ученицима: • Шта за вас значи имати развој мишљења ? • Како то може утицати на то како приступамо изазовима у историјском приповедању? • Можете ли поделити искуства где сте применили ову вештину током учења историје или у другим ситуацијама? Закључите дискусију кратким резимирањем како се начин развоја мишљења може применити у стварању колективне приче. Нагласите важност отворености за нове идеје, прихватања и учења из повратних информација, виђења изазова као прилика за раст и поставите циљеве активности са ученицима (нпр. заједнички рад на развоју занимљиве радње и интегрисање историјских елемената са флексибилношћу). Анализа историјског периода (25 минута): Ученици истражују задати историјски период, идентификујући кључне догађаје и значајне личности. Изградња историјског контекста (20 минута): У групама, ученици конструишу историјски контекст за колективну причу, разматрајући изазове и могућности тог доба. Пример лекције 1: Током конструисања историјског контекста, ученици могу истраживати ренесансу. Свака група ће изабрати другачији аспект, као што су уметност, наука или политика, и креирати историјски контекст интегришући изазове и могућности тог доба. <u>Лекција 2: Осмишљавање колективне приче</u> Увод у наративну конструкцију (15 минута):	

	- Дискусија о кључним елементима приче, као што су заплет, ликови и окружење. Групни рад (30 минута): - Ученици, још увек у групама, развијају заплет за колективну причу, фокусирајући се на изазове са којима ће се ликови суочити. Презентација и повратне информације (15 минута): - Свака група представља свој наративни концепт разреду и добија повратне информације од осталих ученика. Пример лекције 2: Приликом осмишљавања приче, ученици могу развити заплет који укључује историјске личности попут Леонарда да Винчија и Галилеа Галилеја. Изазов ће бити флексибилно интегрисање историјских чињеница у креативне заплете. <u>Лекција 3: Писање и колективна рефлексија</u> Активност писања (25 минута): - Ученици, још увек у групама, почињу да пишу колективну причу, фокусирајући се на сарадњу и интегрисање историјских изазова. Ревизија и уређивање (20 минута): - Групе размењују приче и пружају међусобне повратне информације како би побољшале кохерентност и квалитет наратива. Закључак и завршна дискусија (15 минута): - Дискусија о индивидуалном и колективном расту током процеса креирања наратива, истичући вредност развоја мишљења. Пример лекције 3: Током колективног писања, ученици ће морати бити флексибилни у преговарању и прилагођавању заплета како се нове идеје буду појављивале током креативног процеса. Ревизија и уређивање ће подстаћи флексибилност у размишљању о неопходним променама како би се прича побољшала. Процена: Процена ће се заснивати на активном учешћу, креативности у наративној конструкцији, способности примене начина развоја мишљења у сарадњи и писању. Завршне напомене: Ова активност спаја историју са компетенцијом „менталитета раста“, подстичући ученике да заједно раде на изградњи колективне приче. Наративно стварање подстиче креативност и критичко размишљање о личном и историјском расту.
--	---

РАЗВОЈ МИШЉЕЊА 3 Процена и израчунавање површине полигона

Asociatia Edulifelong

бр. 44

Методологије: Учење засновано на проблемима

Изазов процене површине са развојем мишљења је занимљива активност осмишљена да развије вештине решавања проблема код ученика и промовише развој мишљења. Растављањем сложених полигона на једноставније облике и проценом њихових површина, ученици ће научити да се носе са изазовним математичким проблемима са самопоуздањем и истрајношћу.

Методологија:	Учење засновано на проблемима	Приступ развоју мишљења Колаборативно учење Одраз
Предмет	Математика	
Животне вештине	Размишљање усмерено ка расту, решавање проблема, критичко размишљање	
Наслов	Процена и израчунавање површине полигона	
Узраст/Разред	12-14	
Време	120 минута	
Предлог модератора активности	Наставници математике Активност у малим групама.	
Опис активности	Преглед активности: Почетак рада: Представите ученицима изазов процене површине заснован на развоју мишљења представљајући га као узбудљиву авантуру у којој ће истражити концепт процене површине. Нагласите важност прихватања изазова и истрајавања кроз тешкоће. Поступак : • Декомпозиција полигона: Представите ученицима сложени полигон и објасните да је њихов задатак да процене/израчунају површину • Стратегије решавања проблема: Прегледајте стратегије решавања проблема са ученицима, као што је разбијање проблема на мање делове, коришћење техника апроксимације и прављење разумних процена на основу познатих информација. • Групни рад: Поделите разред у мање групе и свакој групи дајте различит полигон за процену површине. Подстакните сарадњу и тимски рад док ученици разговарају о стратегијама, деле идеје и раде заједно на разлагању полигона и процени његове површине. • Процена и израчунавање: Упутите ученике да израчунају површину сваког разложеног облика, а затим да саберу површине да би проценили/израчунали укупну површину полигона. Замолите их да објасне своје резонување и оправдају добијене резултате. • Охрабрење и рефлексја: Током целе активности, пружите позитивно појачање и охрабрење ученицима док се носе са изазовом. Прославите њихов труд и достигнућа, без обзира на исходе. Након завршетка процене, организујте сесију рефлексје где ученици разговарају о својим приступима, изазовима са којима су се сусрели и наученим лекцијама. Закључак: Завршите активност појачавањем кључних порука о начину размишљања усмереном на раст и решавање проблема. Подстакните ученике да наставе да прихватају изазове и да приступају математичким проблемима са самопоуздањем и истрајношћу. Подсетите их да уз труд и истрајност могу да превазиђу препреке и постигну успех у математици и ван ње.	

РАЗВОЈ МИШЉЕЊА 4 Стицање увида у економске процесе који стоје иза мобилних телефона и услуга мобилне телефоније

Asturia vzw

бр. 45

Коначни циљеви овог задатка су да ученици буду у стању да илуструју да се технички системи развијају и побољшавају. Уче како да праве изборе приликом коришћења или реализације техничког система, узимајући у обзир потребе, захтеве и расположиве ресурсе. Ученици могу да илуструју примером сопственог избора како се одређује цена производа и схвате да на њихово понашање утичу оглашавање и медији. Ученици уче да обрађају пажњу на однос цене и квалитета и одрживи развој, као и на права потрошача приликом куповине робе и коришћења услуга;

Методологија:	Групни рад	Стратегије за стицање увида у економске процесе
Предмет	Економија	
Животне вештине	Менталитет раста	
Наслов	Стицање увида у економске процесе који стоје иза мобилних телефона и услуга мобилне телефоније	
Узраст/Разред	15+	
Време	120 минута	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година која морају да стекну увид у економске процесе који стоје иза мобилних телефона и услуга мобилне телефоније Препоручљиво је ажурирати садржај активности узимајући у обзир тренутне понуде мобилне телефоније Активност у одељењу	
Опис активности	Корак 1: Поређење цена - Упоредите различите моделе мобилних телефона, укључујући на пример паметни телефон. Које су предности и мане различитих типова и брендова и како се они пореде у погледу цене. - Такође упоредите претплате за позиве: фиксна претплата наспрам препаид картица. Упоредите цене и погодности различитих провајдера. - На крају, укључите и додатне трошкове: мелодије звона и друга преузимања, трошкове учешћа у такмичењима и играма, све врсте популарних апликација итд. - Такође скрените пажњу на ситна слова у претплатама за преузимање (нпр. за мелодије звона или игре за мобилне телефоне). Корак 2: Нека ученици све унесу у табеле. Нека ученици израчунају која је најјефтинија формула. Корак 3: Упоредите рекламне слогане, брошуре и видео записе различитих познатих и мање познатих добављача. Које елементе или привлачне елементе користе да би привукли купце? Која је њихова стратегија? Чиме се воде ваши ученици: оглашавањем, славом или ценом? Тачке пажње Добро припремите час тако што ћете унапред пронаћи рекламни материјал и понети га са собом. Ако је потребно, понесите свој мобилни телефон и телефонски рачун као дидактички материјал. Имајте на уму да у вашем разреду могу бити ученици из лошијег социо-економског порекла. За њих може бити сукоб ако сви остали имају скупљи мобилни телефон од њих.	

РАЗВОЈ МИШЉЕЊА 5 Експеримент раста биљака

YAEDA

Шаблон

бр. 46

Методологије: Учење засновано на истраживању. Учење кроз сарадњу, Експериментално учење, Рефлексија, Анализа података, Научна метода

Циљ: Развити мишљење код ученика ангажовањем у практичним експериментима који демонстрирају принципе раста биљака и важност континуираног учења и напретка.

Методологија:	Учење засновано на истраживању	
Предмет	Биологија	
Животне вештине	Развој мишљења: Веровање у свој и туђи потенцијал за континуирано учење и напредак	
Наслов	Експеримент раста биљака	
Узраст/Разред	12-14	
Време	120 минута	
Предлог модератора активности	Наставник биологије, наставник природних наука, едукатор... Активност у малим групама. Активности се развијају на 2-3 часа	
Опис активности	Увод у начин размишљања о расту и раст биљака Почните са дискусијом о концепту начина размишљања усмереног на раст, наглашавајући веровање у сопствену способност учења и усавршавања током времена. Упознајте основе раста биљака, укључујући факторе који утичу на раст као што су светлост, вода, земљиште и хранљиве материје. Формулисање хипотеза: Поделите ученике у мање групе и свакој групи доделите различиту променљиву за тестирање (нпр. количину светлости, врсту земљишта, количину воде). Свака група формулише хипотезу о томе како ће њихова додељена променљива утицати на раст биљака. Подстакните ученике да креативно размишљају и буду отворени за неочекиване резултате, јачајући принцип менталитета раста да учење долази и из успеха и из неуспеха. Подешавање експеримената: Групе су поставиле своје експерименте раста биљака, пажљиво контролишући додељену променљиву док су остале услове одржавале константним. Ученици саде семе, обележавају своје саксије и праве почетна запажања о својој експерименталној поставци. Нагласите важност педантне документације и посматрања као дела научног процеса. Посматрање и прикупљање података: Током периода од неколико дана или недеља, ученици редовно посматрају и документују напредак својих биљака у својим дневницима. Обезбедите кратак период посматрања у учионици где ученици могу да мере раст биљака, примете промене и разговарају о својим налазима са члановима групе. Подстакните ученике да примете све изазове или неочекиване резултате, неговајући радозналост и отпорност. Анализа и рефлексција: Групе анализирају своје податке, упоређујући своје почетне хипотезе са стварним резултатима својих експеримената. Водите дискусију у разреду где свака група дели своје налазе, изазове са којима се суочава и научене лекције. Водите сесију рефлексije где ученици разговарају о томе како им је начин размишљања о расту помогао да се снађу у експерименту, посебно у суочавању са неуспесима или неочекиваним исходима.	

РАЗВОЈ МИШЉЕЊА6 Историјска открића

YAEDA

Шаблон

бр. 47

Методологије: Учење засновано на истраживању. Учење кроз сарадњу, Рефлексија, Постављање циљева, Прослава
 Циљ: Развити менталитет раста код ученика ангажовањем у историјском истраживању где верују у свој и туђи потенцијал за континуирано учење и напредак.

Методологија:	Учење засновано на истраживању	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Развој мишљења	
Наслов	Историјска открића	
Узраст/Разред	12 - 14	
Време	120 минута	
Предлог модератора активности	Наставник историје, стручни сарадник Активност у малим групама	
Опис активности	<u>Увод у начин размишљања раста:</u> Почните са дискусијом о концепту развоја мишљења, наглашавајући веровање у сопствену способност учења и усавршавања током времена. Наведите примере историјских личности које су развиле мишљење у превазилажењу изазова и постизању успеха. <u>Пунктови за историјска истраживања:</u> Поставите истраживачке пунктове по учioniци, свака фокусирана на различит историјски догађај, личност или концепт. Обезбедите водећа питања и ресурсе које ће ученици моћи да истраже на сваком пункту. Подстакните ученике да сваком пункту приступе са радозналешћу и спремношћу за учење, наглашавајући идеју да је разумевање историје континуирани процес откривања. <u>Колаборативна анализа:</u> Након што истраже истраживачке пунктове, ученици се окупљају у малим групама како би разговарали о својим налазима и запажањима. Водите групне дискусије које подстичу ученике да деле своја тумачења, постављају питања и оспоравају међусобне перспективе. Нагласите вредност заједничког учења и различитих гледишта која доприносе дубљем разумевању историје. <u>Рефлексија и постављање циљева:</u> Водите вођену сесију рефлексије где ученици размишљају о својим искуствима учења и идентификују области у којима су показали начин размишљања усмерен ка расту. Подстакните ученике да поставе један конкретан циљ за примену начина размишљања раста у својим будућим историјским истраживањима или другим академским подухватима. <u>Дељење и прослава:</u> Позовите ученике да поделе своја размишљања и циљеве са разредом, стварајући тако подржавајућу и охрабрујућу атмосферу. Прославите постигнути напредак и потенцијал за континуирани раст у историјском разумевању и шире.	

УПРАВЉАЊЕ ВЕШТИНАМА УЧЕЊА 1 Оријентација у свету помоћу мобилног GPS-а

Asturia vzw

бр. 48

Методологије: Астурија - Оријентација у свету помоћу мобилног ГПС-а

Посебна пажња у школама је посвећена употреби мобилног GPS уређаја и његових слика (и фотографија и видео записа) које деца могу да направе чак и са најјефтинијим моделима. Након овог задатка, ученици су у стању да раде са просторним координатама (геотагови и геоподаци), знају како да обогате слике географским положајима и разговарали су о концептима као што су приватност и повезивање личних података.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за развој оријентације у свету помоћу мобилног ГПС-а
Предмет	Географија	
Животне вештине	Управљање учењем	
Наслов	Оријентација у свету помоћу мобилног ГПС-а	
Узраст/Разред	12 - 14	
Време	90 минута	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година којима је потребно знање о коришћењу мобилног GPS-а за оријентацију у свету.	
Опис активности	Корак 1: Ученици фотографишу своју околину, по могућству ван школских зидова, нпр. из ширег школског комшилука, посете штанду или неког другог излета. Свака фотографија се потом чува са својим такозваним „геотаговима“ (географским координатама одређене локације). Корак 2: Организујте фотографије и географске ознаке сачуване у рачунарској датотеци, на пример користећи софтверске програме као што су Flickr, Picasa или iPhoto и Google Earth. Ученици користе сателитске снимке или слике Street View/Google мапа да би пронашли где је фотографија снимљена. Корак 3: Географско означавање омогућава идентификацију тачне позиције особе са фотографије. Људи често не схватају да фотографије могу да садрже ове „скривене“ податке. Овде се могу размотрити концепти као што су приватност и доступност личних података. Корак 4: Организујте дискусију у разреду о могућностима и ризицима (по приватност) таквих геоознака. Тачке пажње - За ову вежбу су потребни мобилни телефони са функцијом геотаговања. Немају сви мобилни телефони ову функцију. Међутим, новији дигитални фотоапарати такође имају такву функцију. - За коришћење Flickr-а, Picasa-е и Google Earth-а потребно је да преузмете (бесплатан) софтвер. Наћи ћете га на страницама за преузимање испод: • Фликр: http://www.flickr.com • Пикасавеб: http://picasaweb.google.com • Гугл мапе и приказ улица: http://maps.google.be/intl/nl/help/maps/streetview/ • Страница за преузимање програма Google Earth: http://www.google.com/intl/nl/earth/index.html Додатне информације и ресурси http://nl.wikipedia.org/wiki/Geotagging	

УПРАВЉАЊЕ ВЕШТИНАМА УЧЕЊА 2 Пројекат Екосистем

YAEDA

Шаблон

бр. 49

Методологије: Учење засновано на пројектима. Учење засновано на истраживању, Рефлексивна пракса, Учење кроз сарадњу, Самопроцена
Циљ: Развијање вештина ученика у планирању, организовању, праћењу и преиспитивању сопственог учења кроз екосистемски пројекат.

Методологија:	Учење засновано на пројектима	
Предмет	Биологија	
Животне вештине	Управљање учењем	
Наслов	Пројекат Екосистем	
Узраст/Разред	14 - 16	
Време	120 минута	
Предлог модератора активности	Наставник биологије, наставник природних наука, стручни сарадник Активност у малим групама	
Опис активности	Увод у управљање учењем: Почните са кратком дискусијом о важности управљања сопственим учењем. Објасните кључне компоненте: планирање, организовање, праћење и преиспитивање. Планирање пројекта: Доделите сваком ученику или групи екосистем за проучавање (нпр. прашума, пустиња, корални гребен). Ученици креирају план пројекта у којем су наведена њихова истраживачка питања, потребни ресурси и временски оквир за задатке. Обезбедите шаблон за планирање пројекта како бисте помогли ученицима да организују своје мисли и задатке. Истраживање и прикупљање података: Ученици започињу своје истраживање користећи обезбеђене ресурсе, пратећи свој план пројекта. Подстакните ученике да воде белешке и организују информације на структуриран начин. Кружите по просторији како бисте им пружили смернице, осигуравајући да остану фокусирани на задатак и да се придржавају својих планова. Праћење напретка: Нека ученици зауставе своје истраживање како би проценили свој напредак у односу на планове пројекта. Подстакните ученике да размисле о томе шта добро функционише и да идентификују све изазове или потребна прилагођавања. Свака група представља тему разреду Обезбедите једноставну контролну листу за праћење како бисте помогли ученицима да прате свој напредак и направе потребне промене. Преглед и рефлексја: Ученици попуњавају дневник рефлексје о томе шта су научили, како су управљали својим учењем и све измене које су направили. Водите кратку дискусију у којој ће ученици поделити своја искуства и увиде о управљању сопственим учењем	

УПРАВЉАЊЕ ВЕШТИНАМА УЧЕЊА З Неговање концентрације, организације и свести о недостацима знања

Asociatia Edulifelong

Шаблон

бр. 50

Методологије: Подршка управљању вештинама учења у математици

Овај детаљни план активности комбинује технике пажње са стратегијама за идентификовање и исправљање празнина у знању из математике, оснажујући ученике да преузму одговорност за своје учење и постигну успех у том предмету.

Методологија:	технике пажње	стратегије за идентификовање и исправљање празнина у знању из математике
Предмет	предмет по вашем избору	
Животне вештине	Управљање вештинама учења	
Наслов	Неговање концентрације, организације и свести о недостатку знања	
Узраст/Разред	12 - 14	
Време	60 минута	
Предлог модератора активности	Наставник математике/ Стручни сарадник/ Наставник подршке	
Опис активности	Преглед активности: Увод (5 минута): - Започните сесију истицањем значаја управљања вештинама учења, посебно фокуса, организације и свести о празнинама у знању, у области математике. - Илуструјте како ове вештине доприносе академским достигнућима и општем благостању. Успостављање концентрације(10 минута): - Водите ученике кроз концизну вежбу пажње како бисте им усмерили пажњу и подстакли ментални мир. - Подстичите дубоко дисање и пажњу према садашњем тренутку. Интерактивна дискусија (10 минута): - Водите дискусију о концепту празнина у знању и њиховом утицају на учење математике. - Подстакните ученике да се сете случајева када су имали потешкоћа у разумевању одређених математичких концепата или вештина. Активност идентификовања празнина у знању (15 минута): - Поделите радни лист за самопроцену или квиз који покрива кључне математичке теме из најновијих предмета. - Подстакните ученике да савесно заврше процену и укажу на области у којима се осећају мање самопоуздано или уочавају празнине у разумевању. Групна дискусија и сарадња вршњака (10 минута): - Распоредите ученике у мање групе и охрабрите их да поделе своје резултате самоевалуације са вршњацима. - Подстаћи дискусије о стратегијама за решавање празнина у знању и понудити међусобну подршку у учењу.	

Вођена пракса за решавање празнина у знању (15 минута):

- Обезбедите ученицима ресурсе за учење као што су уџбеници, онлајн туторијали или додатни радни листови који се односе на идентификоване области које захтевају побољшање.
- Водите вођену вежбу где студенти раде самостално или у паровима како би поново проучили и учврстили изазовне концепте.

Рефлексија и постављање циљева (5 минута):

- Прегрупишите ученике и подстакните их да размисле о својим искуствима у препознавању и исправљању празнина у знању. Користите ову Canva таблу да бисте прикупили њихове слабе области
https://www.canva.com/design/DAF9aw2Cwzl/Z9S1kjrC5bkkvrylBI1A/view?utm_content=DAF9aw2Cwzl&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=editor
- Водите ученике у постављању специфичних и достижних циљева како бисте побољшали њихово разумевање идентификованих математичких концепата.
<https://www.canva.com/design/DAF9bPDJ5b4/c3f36OyabN66eOP4qSA8Ww/edit>

Закључак (5 минута):

- Поновите кључне тачке обрађене током сесије, наглашавајући значај управљања вештинама учења и предузимања проактивних корака за решавање празнина у знању.
- Подстакните ученике да наставе да примењују концентрацију, организационе технике и праксе самопроцене како би побољшали своје математичке вештине.

УПРАВЉАЊЕ ВЕШТИНАМА УЧЕЊА 4 Креативни писци

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 51

Унапредити језичке вештине ученика кроз активности писања.

Развијање компетенције „Управљање учењем“ кроз планирање и управљање школским пројектима.

Негујте сарадњу и аутономију ученика у управљању сопственим учењем.

Методологија:	управљање учењем идеје и материјали за стварање пријатног окружења у учионици / рад у групама / сарадња	
Предмет	Италијански	
Животне вештине	Управљање учењем	
Наслов	Креативни писци	
Узраст/Разред	11 - 14 Препоручује се заинтересованим студентима из области писмености	
Време	240 минута	
Материјали / Предлози за оне који воде програм	Потребни материјали: • Папир и оловке • Рачунар или таблет са приступом интернету • Онлајн образовни ресурси • Листови папира, лепљиве папириће, обојене оловке • Алати за креирање мултимедијалних презентација (нпр. PowerPoint) Активност у малим групама. Активности се развијају у 4 састанка	
Опис активности	Лекција 1: Увод у креативно писање Уводна активност (15 мин): • Дискусија о процесу креативног писања и важности креативности. • Пример: Прикажите кратак мотивациони видео о уметности креативног писања или користите интерактивну инфографику која илуструје различите књижевне жанрове и технике креативног писања. • Користите Mentimeter за креирање интерактивних анкета о књижевним жанровима и Strikingly или Canva за креирање инфографика и визуелно представљање техника креативног писања. Слободна вежба писања (20 мин): • Ученици слободно пишу на тему по свом избору, охрабрени су да слободно изразе своје идеје. • Пример: Напишите кратку причу засновану на евокативној слици. • Обезбедите ученицима обојене лепљиве папириће на којима могу да запишу своје идеје, што ће им омогућити да их лако организују и визуелно прикажу на табли или зидном панелу. • Користите Padlet да бисте омогућили ученицима да дигитално деле своје слободно писање и визуелизују идеје на виртуелној табли, а	

Storybird да бисте стимулисали креативно писање кроз инспиративне слике.

Дискусија и повратне информације (15 мин):

- Ученици деле своје радове и размењују конструктивне повратне информације, промовишући подстицајно и сарадничко окружење.
- Пример: Похвалите позитивне аспекте прича и понудите предлоге за побољшање.
- Користите виртуелну таблу или софтвер за мапирање ума да бисте прикупили заједничке идеје током дискусије, креирајући визуелни дијаграм кључних идеја.
- Користите Miro или Jamboard за креирање интерактивних концептуалних мапа и организовање идеја из дискусије, а Google Forms за креирање анкете.

Лекција 2: Дизајн пројекта

Активност размишљања (20 мин):

- Ученици идентификују заједничке теме из слободног писања и генеришу идеје за писане пројекте.
- Пример: Размислите о темама као што су авантура, мистерија или фантазија. Користите интерактивну презентацију која приказује стимулативне слике и водећа питања како бисте подстакли креативност и генерисање идеја.
- Користите Jamboard или Mural за онлајн сарадњу и генерисање креативних идеја путем виртуелне табле, а Piktochart или Canva за креирање занимљивих инфографика.

Формирање групе (15 мин):

- Поделите ученике у групе према њиховим интересовањима и свака група бира тему за свој писани пројекат.
- Пример: Направите тематске групе као што су „Путовање кроз време“ или „Истраживачи мистерија“.
- Користите онлајн апликацију за креирање анкета или квизова како бисте помогли ученицима да идентификују заједничка интересовања и формирају групе на основу својих преференција.
- Користите Kahoot или Quizizz да бисте креирали интерактивне квизове који помажу ученицима да идентификују заједничка интересовања и формирају групе на основу резултата, а Trello или Asana да бисте олакшали управљање групама и планирање писања пројектата.

ПРЕЛИМИНАРНО ИСТРАЖИВАЊЕ (25 мин):

- Групе спроводе онлајн истраживања како би прикупиле релевантне информације о изабраној теми, користећи поуздане изворе.
- Пример: Истражите историјске чињенице или легенде везане за тему групе.
- Користите алате за приповедање засноване на подацима како бисте визуелно представили информације прикупљене током прелиминарног истраживања, чинећи их приступачнијим и занимљивијим за студенте.
- Користите алате за креирање инфографика, интерактивних графикана, наративних мапа, динамичких контролних табли и интерактивних слика које садрже линкове ка онлајн ресурсима и додатним информацијама о изабраној теми. (Tableau Public, Infogram, Google Data Studio, Piktochart, StoryMap JS, Canva, Thinglink, итд.)

Лекција 3: Израда и уређивање

Фаза писања (25 мин):

- Групе раде заједно на изради текста, примењујући језичке и организационе вештине.
- Пример: Напишите детаљан сценарио за причу засновану на изабраној теми.
- Користите софтвер за колаборативно писање који омогућава ученицима да истовремено раде на истом документу, олакшавајући сарадњу и размену идеја.
- Google документи или Microsoft Word Online су корисни јер омогућавају студентима да сарађују на писању текста у реалном времену и дају међусобне повратне информације.
- Хемингвеј едитор је занимљив за побољшање јасноће и доследности текста током фазе писања.

Преглед и уређивање (20 мин):

- Студенти размењују текстове за преглед и нуде конструктивне повратне информације како би побољшали квалитет писања.
- Пример: Идентификујте слабе тачке у радњи и предложите измене како би била занимљивија.
- Користите интерактивну таблу или виртуелну таблу да бисте делили предлоге за уређивање у реалном времену, подстичући активно учешће свих ученика у процесу рецензије.
- Користите Padlet да бисте креирали виртуелни зид где студенти могу да деле своје предлоге за уређивање и сарађују на рецензији текстова.

Лекција 4: Презентација пројекта

Припрема презентације (25 мин):

- Групе припремају мултимедијалну презентацију свог пројекта, користећи алате попут PowerPoint-а како би обогатили своју презентацију.
- Пример: Направите презентацију са сликама, графиконима и видео записима који подржавају тему приче.
- Користите мултимедијалне алате за презентације попут Prezi или Canva да бисте креирали динамичне и занимљиве презентације које укључују релевантне слике, видео записе и графиконе за пројекат.

Презентација и дискусија (20 мин):

- Свака група представља свој пројекат разреду, делећи главне садржаје и одговарајући на питања другова из разреда.
- Пример: Одговорите на питања о спроведеном истраживању и креативном процесу.
- Користите апликацију за анкетирање у реалном времену да бисте прикупили питања и повратне информације од других ученика током презентација, подстичући интеракцију и активно учешће целог разреда.

Евалуација:

Евалуација ће се заснивати на активном учешћу, квалитету писања и презентација, групној сарадњи и способности управљања процесом учења.

Завршне напомене:

Овај курс подстиче студенте да развију креативне и менаџерске вештине писања кроз истраживање тема које их занимају. Употреба мултимедијалних алата и колаборативних активности чини учење занимљивим и стимулативним, олакшавајући аутономно управљање школским пројектима. Ова активност би се могла реализовати и на дужем плану у оквиру овог предмета.

УПРАВЉАЊЕ ВЕШТИНАМА УЧЕЊА 5 Историја на сцени

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 52

Продубљивање разумевања историје кроз анализу значајних догађаја.
 Развити компетенцију „Управљање учењем“ подстицањем отпорности и истрајности у проучавању историје.
 Продубљивање историјског разумевања кроз истраживање, презентације и рецензије.

Методологија:	Управљање учењем /вршњачка рецензија / тимски рад / сарадња	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Управљање учењем	
Наслов	Историја на сцени	
Узраст/Разред	11-14	
Време	240 минута	
Предлог модератора активности	Потребни материјали: • Историјски текстови или онлајн ресурси о историји • Папир и оловке • Велики листови папира или папир за белу таблу • Листови за вршњачку евалуацију Активност у малим групама.	
Опис активности	Лекција 1: Историјско истраживање Уводна активност (15 мин): • Уведите концепт „Управљања учењем“ и вршњачке евалуације. Објасните важност преузимања контроле над сопственим учењем и пружања конструктивних повратних информација о раду других. • Користите интерактивни приступ. На пример, започните вођену дискусију у разреду о значењу „Управљања учењем“, охрабрујући ученике да поделе своје идеје о томе како могу да преузму контролу над својим учењем. Затим, представите концепт вршњачке евалуације, објашњавајући да она подразумева давање конструктивних сугестија и критика како би се помогло другима да се побољшају. Покажите примере корисних и некорисних повратних информација и разговарајте о разликама. Индивидуално или истраживање у малим групама (40 мин): • Ученици бирају историјску тему која их занима и спровode самостално истраживање користећи историјске текстове или онлајн ресурсе. Могу се фокусирати на догађај, период или историјску личност. ○ Током индивидуалног истраживања, ученици могу да изаберу теме попут Француске револуције, пада Римског царства или живота историјске личности попут Мартина Лутера Кинга Млађег. Наведите списак поузданих онлајн извора или предложите конкретне историјске текстове за консултације. Ученици затим могу да искористе ово време да испитају доступне изворе, запишу белешке и прикупе релевантне информације о изабраној теми.	

- Ова активност се такође може радити у малим групама, фокусирајући се на сарадњу, размену идеја и развијање вештина тимског рада док се истражује историјска тема од интереса.
 - Формирајте групе од 3 до 4 ученика и дозволите им да изаберу историјску тему која их занима. Обезбедите листу опција или пустите групе да самостално бирају. Сваки члан може преузети одређену улогу како би се максимизирала ефикасност, као што је водећи истраживач, записничар или координатор.
 - Групе сарађују користећи обезбеђене онлајн ресурсе или друге доступне изворе, делећи посао, испитујући различите изворе и упоређујући прикупљене информације како би добиле свеобухватан поглед на тему.
 - Након истраживања, чланови групе се поново састају како би разговарали и синтетизовали прикупљене информације, упоредили белешке, истакли кључне тачке и идентификовали области које захтевају даље истраживање.
 - Коначно, група припрема колективну презентацију засновану на свом истраживању, при чему сваки члан доприноси својим јединственим налазима и перспективама.

Припрема презентације (25 мин):

- Ученици припремају кратку презентацију на основу свог истраживања, истичући кључне тачке и релевантне информације. Могу користити папир или слајдове као потпору својој презентацији.
 - Ученици могу да користе онлајн алате и апликације за организовање и презентовање прикупљених информација. На пример, ако истражују Француску револуцију, ученик може да направи презентацију која укључује историјски контекст, узроке, главне догађаје и последице револуције. Подстакните креативност коришћењем слика или дијаграма како би презентација била занимљивија.

Лекција 2: Презентација и евалуација

Студентске презентације (40 мин):

- Сваки студент или група презентује своје истраживање разреду користећи информације прикупљене током фаза истраживања и припреме презентације.
 - На пример, студент који проучава Француску револуцију може представити преглед кључних догађаја, укључених вођа и узрока и последица револуције, користећи слајдове са сликама и историјским подацима за илустрацију концепата.

Дискусија и повратне информације (40 мин):

- Након сваке презентације, студенти дају повратне информације користећи листове за вршњачку евалуацију. Могу да процене јасноћу презентације, потпуност информација и способност презентера да ангажује публику.
 - Критеријуми за вредновање од стране вршњака укључују јасноћу (да ли су теме представљене разумљиво и логично), потпуност (да ли су обрађени главни аспекти

теме) и ангажованост (да ли је презентер одржао пажњу публике).

Завршна рефлексја (15 мин):

- Након презентација и повратних информација, наставник води кратку рефлексивну дискусију. Ученици се подстичу да поделе своја мишљења о добијеним повратним информацијама и општем искуству управљања својим учењем и вредновања рада својих вршњака. Могу да разговарају о томе шта су научили, о изазовима са којима су се суочили и како планирају да користе повратне информације за будуће презентације или историјска истраживања.

Напомене:

Ова активност интегрише наставу историје са развијањем животне вештине „Управљања учењем“, подстичући ученике да преузму активну улогу у процесу учења и критички процене рад својих вршњака. Листови за вршњачку евалуацију подстичу сарадњу и заједничку одговорност у учионици.

Прилог: Лист за вршњачку евалуацију студентских презентација

Лист за вршњачку евалуацију студентских презентација

- Име ученика/групе који представља: _____
- Име евалуатора: _____

Јасноћа презентације:

1. Мало јасноће; теме су биле збуњујуће и нелогичне.
 2. Довољно јасно, али неке тачке нису биле јасно објашњене.
 3. Добра јасноћа; теме су биле разумљиве и логичне.
 4. Одлична јасноћа; теме су биле изузетно добро представљене.
- Резултат: _____

Потпуност информација:

1. Непотпуне информације; многи главни аспекти нису били обухваћени.
 2. Недостају неке информације; неки главни аспекти нису били обухваћени.
 3. Прилично потпуне информације; већина главних аспеката је била покривена.
 4. Комплетне информације; сви главни аспекти су били темељно покривени.
- Резултат: _____

Способност ангажовања публике:

1. Без ангажовања; презентација је била досадна и монотона.
 2. Мало ангажовања; неки покушаји, али не баш ефикасни.
 3. Умерено ангажовање; неки тренуци занимљиви, али други мање привлачни.
 4. Висока ангажованост; презентација је била динамична и занимљива током целог процеса.
- Резултат: _____

	Додатне повратне информације (опционо): [Простор за писане повратне информације]
--	--

УПРАВЉАЊЕ ВЕШТИНАМА УЧЕЊА 6 Организовани хаос

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 53

Покушајте да не прекидате учеснике када погреше, само будите стрпљиви и поштујте време вежбе. Немојте бити осуђујући, покушајте само да забележите чињеницу, немојте користити речи као што су тачно или погрешно, лоше итд. Покушајте да фокусирасте учеснике на резултате, реците им да то не схватају превише лично, већ само да би разумели како се могу побољшати животне вештине или учење предмета.

Методологија:	Кооперативно учење	
Предмет	Математика, хемија, физика	
Животне вештине	управљање учењем	
Наслов	Организовани хаос	
Узраст/Разред	11-14 година, Основна школа, први разред средње школе	
Време	45 мин	
Предлог модератора активности	Покушајте да не прекидате учеснике када погреше, само будите стрпљиви и поштујте време вежбе. Немојте бити осуђујући, покушајте само да забележите чињеницу, немојте користити речи као што су тачно или погрешно, лоше итд. Покушајте да фокусирасте учеснике на резултате, реците: „да то не схватају превише лично“, али морате разумети како да побољшате животне вештине везане за учење предмета.	
Опис активности	Потребан материјал: конопц, неколико листова (половина А4 формата) са деловима формула које треба запамтити. Одредите неколико формула које учесници треба да науче (или би требало да науче). Поделите га на појединачне делове који ће бити постављени на чаршаве и поређајте их на под насумичним редоследом. Поставите конопц како бисте направили простор око свих чаршава, да бисте их затворили. Сада учесници морају бити свуда око спољашње стране конопца. Задатак је да додирну само једном ногом и ничим другим (телом које штрчи из унутрашњег простора конопца) десни део формуле коју ће наставник најавити за изградњу. Учесници не могу једни другима рећи тачан редослед формуле када игра почне. Биће 3 рунде, можете поделити разред у групе од 5 до 10 људи. Почните са нечим једноставним, пре него што рунда почне. Дајте двоје у групи неколико минута да виде формулу и науче је (или можете објаснити формулу пре игре). Између рунди дајте им 5 минута да се организују, пронађу стратегије и тако даље. На крају трећег подударења направите додатну анализу о коришћеној животној вештини, различитим приступима решавању игре, формулама и како оне могу побољшати способност фокусирања и памћења знања потребног за „победу у игри“. Покушајте да разумете који процеси се користе за фокусирање и памћење, питајте да ли је током игре било много забуне или неке дистракције, да ли су покушали да понове формулу или да ли треба да се фокусирају на значење формуле. Затим покушајте да направите још једно подударење како бисте покушали да пронађете различите приступе памћењу формуле. Можете поједноставити задатак тако што ћете формуле једноставно написати на табли, али без имена (ако је претешко или први пут виде формулу, можете написати и име, у том случају можете једноставно питати на крају мечева да ли боље разумеју формулу уз ову врсту активности или не).	

Ако мислите да је вежба, ипак, претешка, покушајте прво да користите листове са бројевима од 1 до 20 и задатак да их замолите да их додирну како би вежбање било лакше.

САМОРЕГУЛАЦИЈА 1 Употреба геоподатака у географији

Asturia vzw

Шаблон

бр. 54

Методологије: Астурија – Употреба геоподатака у географији

Коришћење геоподатака је све већа компетенција деце узраста од 14 година. Посебна пажња у учењу географије у школама је усмерена на коришћење просторних координата, читање мапа, способност тумачења и коришћења геоподатака и способност организовања потраге за благом за друге ученике.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за унапређење способности коришћења геоподатака у географији
Предмет	Географија	
Животне вештине	Саморегулација	
Наслов	Употреба геоподатака у географији	
Узраст/Разред	Деца узраста од 14 година	
Време	60 мин	
Предлог модератора активности	Деца узраста од 14 година којима је потребно знање о коришћењу геоподатака у географији.	
Опис активности	Припрема Наставници треба унапред да провере релевантност предложених апликација и да изаберу актуелне и приступачне платформе за ученике. Ако није могуће користити геолокације на телефонима, онда се овај део не може реализовати. У случају потешкоћа при уносу/дељењу географских координата, може се припремити фото-албум физичких локација изабраних за експеримент који ће се директно дати ученицима. Алтернативно, одговарајуће географске координате могу се повезати са сваком фотографијом (може се користити Google Earth/Actionbound/Padlet) како би се превазишао проблем дељења података. У управљању временом, узмите у обзир време потребно за припрему активности. Организујте кратку практичну сесију пре почетка активности како бисте били сигурни да сви ученици могу да користе функцију геолокације и потребне апликације. Имплементација Корак 1: Ученици (или група ученика) добијају фотографије са геоознакама као почетак претраге. Фотографије садрже објекте које ученици препознају (зграде, статуе, фонтане итд.). Изазов је пронаћи тачно место где су фотографије снимљене, користећи релевантни софтвер (нпр. Picasa, Google Earth, Street View). Подаци се чувају у штампаном облику или на рачунару. Корак 2: Ученици траже тачну локацију и евентуално користе мапу или план улица. Када мисле да су пронашли тачну локацију, снимају нову фотографију са геоознакама својим мобилним телефоном. Корак 3: назад у школи, геоознаке нових фотографија се упоређују са оригиналним. Ако су координате оба тачне, следи позитивна процена. Тачке пажње - За ову вежбу су потребни мобилни телефони са функцијом геотаговања. Немају сви мобилни телефони ову функцију. Међутим, новији дигитални фотоапарати такође имају такву функцију. - Коришћење Picasa-е и Google Earth-а захтева преузимање (бесплатног) софтвера. Наћи ћете их на страницама за преузимање испод: - Фликр: http://www.flickr.com Гугл мапе и приказ улица: http://maps.google.be/intl/nl/help/maps/street Додатне информације и ресурси http://nl.wikipedia.org/wiki/Geotagging	

САМОРЕГУЛАЦИЈА 2 Истраживање емоције кроз писање поезије

YAEDA

Шаблон

бр. 55

Методологије: Експресивно писање. Рефлексивна пракса, Вођена медитација, Учење кроз сарадњу.

Књижевна анализа.

Циљ: Развијање вештина саморегулације код ученика тако што ће им се помоћи да постану свесни и управљају својим емоцијама, мислима и понашањем кроз процес читања, писања и размишљања о поезији.

Методологија:	Експресивно писање	
Предмет	Енглески језик	
Животне вештине	Саморегулација	
Наслов	Истраживање емоција кроз писање поезије	
Узраст/Разред	13-14 година, 7. разред	
Време	45 минута	
Предлог модератора активности	Наставник енглеског језика	
Опис активности	Распоред учионице: Учионица је уређена на начин који подстиче мирну и рефлексивну атмосферу, са удобним седиштима и тихом музиком у позадини. Сваки ученик има свеску и прибор за писање. Активности у учионици: - Увод у саморегулацију и поезију: Почните са кратком дискусијом о саморегулацији, објашњавајући њен значај у управљању емоцијама, мислима и понашањем. Представите поезију као моћан медијум за изражавање и разумевање емоција. - Читање и анализа песама: Изаберите неколико кратких песама које се баве различитим емоцијама (нпр. радост, тугом, бесом, миром). Прочитајте песме наглас, тражећи од ученика да обрате пажњу на то како песници изражавају своје емоције речима и сликама. Водите кратку дискусију о томе како их је свака песма навела да се осећају и како су песници успели да пренесу њихове емоције. - Вођена медитација и рефлексја: Водите ученике у кратку вођену медитацију како бисте им помогли да централизују своје мисли и постану свесни својих тренутних емоција. Замолите ученике да размисле о својим емоцијама током медитације и запишу неколико речи или фраза које описују како се осећају. - Вежба писања поезије: Упутите ученике да напишу своје песме на основу емоција које су идентификовали током медитације. Подстакните их да користе описни језик и слике како би изразили своја осећања. Подсетите ученике да је фокус на искреном и креативном изражавању емоција, а не на писању савршене песме. - Дељење и повратне информације: Дозволите ученицима да добровољно поделе своје песме са разредом. Организујте подржавајућу сесију повратних информација, подстичући позитивне коментаре и размишљања о томе како се свака песма осећала код слушаца. Истакните важност поштовања међусобних емоција и креативног изражавања. - Рефлексја и закључак: Водите сесију рефлексје где ученици разговарају о томе шта су научили о сопственим емоцијама и како им је писање помогло да разумеју и управљају тим осећањима. Подстакните ученике да наставе да користе писање као алат за саморегулацију у свакодневном животу.	

САМОРЕГУЛАЦИЈА 3 Емоционални истраживачи

YAEDA

Шаблон

бр. 56

Методологије: Искуствено учење, Учење засновано на дискусији, Искуствено учење, Играње улога, Саморефлексија
 Развити свест и управљање емоцијама, мислима и понашањем код ученика истраживањем историјских догађаја кроз призму саморегулације.

Методологија:	Искуствено учење	
Предмет	Историја	
Животне вештине	Саморегулација	
Наслов	Емоционални истраживачи	
Узраст/Разред	13-16 година	
Време	120 минута (укључујући контекст)	
Предлог модератора активности	Наставник историје, наставник језика, стручни сарадник	
Опис активности	- Увод у саморегулацију Укратко размотрите важност саморегулације и емоционалне интелигенције у разумевању историјских догађаја и чињеница. Представите концепт саморефлексије и њену улогу у развоју самосвести. Фокусирајте се на објашњење и тражење од ученика да размисле о чињеници да је у неким историјским временима покрет био важнији од њихових сопствених осећања. -Историјска студија случаја: Амерички покрет за грађанска права: Представите кључне личности и догађаје из Покрета за грађанска права, истичући примере саморегулације и емоционалног управљања. Дајте сваком ученику који учествује картицу са описом његове/њене улоге (име, пол, године, друштвени положај, ...). Укључите ученике у кратку дискусију о изазовима са којима се суочавају активисти и како су регулисали своје емоције и мисли како би постигли промене. -Интерактивно играње улога: Француска револуција Поделите ученике у мање групе и доделите им улоге које представљају различите перспективе током Француске револуције. Водите ученике кроз активност играња улога где се сналазе у изазовним сценаријима и вежбају саморегулацију у доношењу одлука. Дајте сваком ученику који учествује картицу са описом његове/њене улоге (име, пол, године, друштвени положај, ...). Након активности, организујте кратку дискусију како бисте се осврнули на улогу саморегулације у историјским контекстима. Рефлексија и постављање циљева : Нека ученици попуне радни лист за саморефлексију, подстичући их да идентификују једну историјску личност или догађај који је одјекнуо код њих и да размисле о емоцијама и мислима које је изазвао. Подстакните ученике да поставе конкретан циљ за практиковање саморегулације у свом свакодневном животу, на основу увида стечених из разматраних историјских примера. Закључак: Завршите час сумирањем важности саморегулације у разумевању историјских догађаја и личном расту. Подстакните ученике да наставе да истражују историју са свесним приступом својим емоцијама, мислима и понашању.	
Завршне напомене	Актуелизујте тему, можда наводећи садашње и прошле примере, фокусирајући се и на локални и европски контекст.	

САМОРЕГУЛАЦИЈА 4 Освестимо дисање!

DIDEAS

Шаблон

бр. 57

Методологија:	Вођена релаксација	Технике визуелизације
Предмет	Здравствено образовање	
Животне вештине	Саморегулација	
Наслов	Освестимо дисање!	
Узраст/Разред	Сви узрасти	
Време	40-45 мин Активност, без икакве припреме, траје 15 минута	
Предлог модератора активности	- Створите мирно и пријатно окружење за активност, без ометања и буке. - Водите ученике кроз вежбе дисања умирујућим и охрабрујућим тоном, помажући им да се осећају безбедно и опуштено. - Подстакните ученике да приступе пракси отвореног ума и без осуђивања, омогућавајући им да из прве руке искусе предности свесности. - Водите рачуна о индивидуалним потребама и нивоу удобности ученика, нудећи модификације или алтернативе по потреби како бисте осигурали да сви могу удобно да учествују. - Након активности, пружите ученицима прилику да поделе своја искуства и постављају питања, омогућавајући отворени дијалог и размишљање о пракси саморегулације.	
Опис активности	Ова активност се фокусира на промоцију саморегулације и емоционалног благостања кроз праксу свесног дисања. Поступак: - Почните тако што ћете окупити ученике у тихом, удобном простору у учионици. - Објасните ученицима да ће вежбати технику опуштања која се зове свесно дисање, а која им може помоћи да се осећају смирено и фокусирано. - Нека ученици седну или легну у удобан положај, са затвореним очима ако им је то пријатно. - Подстакните ученике да полако, дубоко удишу кроз нос и издишу кроз уста, усмеравајући пажњу на осећај даха док улази и излази из тела. - Док ученици настављају да освешћују дисање, усмерите им пажњу на различите делове тела, почевши од главе па све до прстију на ногама, подстичући их да опусте сваки део док издишу. - По жељи, можете пустити тиху музику или звукове природе у позадини како бисте побољшали искуство опуштања. - Покушајте да уживате у „тишини“ - Након неколико минута освешћеног дисања, нежно вратите ученике у садашњи тренутак тако што ћете их замолити да мрдају прстима на рукама и ногама и полако отворе очи. - Дајте ученицима тренутак да размисле о томе како се осећају након вежбања свесног дисања и охрабрите их да користе ову технику кад год им је потребно да смире свој ум или регулишу своје емоције.	

САМОРЕГУЛАЦИЈА 5 Лик који прича причу

LA STRADA - DER WEG

Шаблон

бр. 58

Методологија:	Активно слушање Слушање самог себе	
Предмет	Историја и друштвене науке	
Животне вештине	Саморегулација	
Наслов	Лик који ће испричати причу	
Узраст/Разред	Средња школа	
Време	90 минута	
Предлог модератора активности	- Опишите и позиционирајте историјску позадину (римски период, Грчка, феудални средњи век, ...) - Изаберите и припремите онолико ликова колико је ученика - Иза слике напишите опис лика са слабостима и снагама - Поставите слике на сто - Ученици одлазе и бирају слику	
Опис активности	- Ученици треба да изаберу слику - Враћају се на своја места - Окрећу слику и читају опис лика - Ученици могу да бирају да ли ће задржати лик или ће га доделити другом другару из разреда на основу сличности карактеристика, наводећи разлоге за свој избор. - У случају да ученику његови другови из разреда доделе више од једног лика, ученик мора да изабере који лик ће задржати, поново на основу сличности карактеристика (уз навођење разлога за избор). - У случају да ученик остане без додељеног лика, мораће да направи избор међу преосталим ликовима (опет, на основу сродности карактеристика). - Групна дискусија о „исправности“ избора и задатака - Могућа ревизија, рефлексција и промена задатака - Сваки ученик мора поставити циљеве за побољшање у односу на карактеристике које су се појавиле - Поновите сличну активност после 3 месеца	

САМОРЕГУЛАЦИЈА 6 Мапа емоционалне регулације

LA STRADA - DER WEG

Шаблон

бр. 59

Методологије:

Ова активност подстиче ученике да истражују и деле ефикасне стратегије за саморегулацију емоција, промовишући ментално ДОБРОБИТ и самосвест.

Методологија:	Радна група	
Предмет	Језик	
Животне вештине	Саморегулација	
Наслов	Мапа емоционалне регулације	
Узраст/Разред	Последњи часови основне школе	
Време	60 мин Можете прилагодити време активности броју ученика и њиховом знању о саморегулацији и емоцијама	
Предлог модератора активности	- Објасните ученицима да је саморегулација емоција важна за управљање стресом, побољшање концентрације и унапређење менталног благостања. - Уведите активност тако што ћете им рећи да ће направити „Мапу регулације емоција“ како би заједно истражили различите стратегије које могу да користе за управљање својим емоцијама. - Замолите ученике да размисле о стратегијама које користе за управљање својим емоцијама када се осећају љутито, тужно, под стресом или анксиозно. Сваки ученик може записати своје стратегије на лепљивим папирићима или листићима папира.	
Опис активности	- Поделите разред у групе од 4 до 5 ученика - Доделите свакој групи одређену емоцију (нпр. бес, туга, стрес, анксиозност). - Свака група ће користити стикере или папириће са стратегијама како би направила визуелну мапу стратегија саморегулације за ту емоцију. Могу цртати, писати или користити симболе да би представили стратегије. Препоручује се коришћење ове мапе: https://sketchplanations.com/mapping-emotions - Свака група ће представити своју мапу разреду, објашњавајући одабране стратегије и како оне могу помоћи у регулисању задате емоције. Остали ученици могу постављати питања или делити своје идеје о стратегијама саморегулације. - Након што све групе представе своје мапе, започните дискусију у разреду о стратегијама саморегулације и важности избора стратегија које најбоље функционишу за све. Замолите ученике да размисле о томе како могу применити ове стратегије у свом свакодневном животу. - На крају, резимирајте главне концепте обрађене током активности. Нагласите важност саморегулације емоција за ментално ДОБРОБИТ и позовите ученике да наставе да истражују и вежбају стратегије саморегулације. - Савет: Покажите својим ученицима „Изнутра напоље“, 2015. и „Изнутра напоље 2“, 2024. Ово ће бити инспиративно.	

САМОРЕГУЛАЦИЈА 7 Истраживачи екосистема

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 60

Продубити географско разумевање фокусирајући се на екосистеме и биодиверзитет.

Развити компетенцију саморегулације кроз планирање и извршавање свесних акција као одговор на стечене информације.

Идентификовање алата за подстицање ученика да препознају сопствене потребе за учењем

Промовисање везе између географије и еколошке свести

Методологија:	Саморегулација. Алати за подстицање ученика да препознају сопствене потребе, обука, тимски рад, сарадња, вршњачко учење	
Предмет	Географија и биологија и активно грађанство	
Животне вештине	САМОРЕГУЛАЦИЈА	
Наслов	Истраживачи екосистема	
Узраст/Разред	Сви узрасти	
Време	3 до 4 часа	
Предлог модератора активности	Потребни материјали: - Географске мапе - Онлајн ресурси о биодиверзитету - Папир и оловке - Материјали за израду постера	
Опис активности	Лекција 1: Увод у виртуелно путовање „Истраживање екосистема“ Уводна активност (15 мин): - Кратак увод у екосистеме и значај биодиверзитета. Пример: Прикажите кратак видео који приказује лепоту и разноликост екосистема широм света, наглашавајући важност њиховог очувања. - Поделите разред у групе за вршњачко учење и замолите их да размисле о концепту биодиверзитета и значају екосистема за живот на Земљи. Свака група дискутује о томе како екосистеми утичу на добробит животне средине и живих бића. Вршњачко учење: Избор екосистема (20 мин): - У свакој групи, ученици разговарају и бирају одређени екосистем за истраживање (нпр. прашуму, пустињу, савана итд.). Свака група затим бира земљу или регион света у коме се налази изабрани екосистем. Пример: Ученици могу изабрати фасцинантне екосистеме попут амазонске прашуме или Великог коралног гребена у Аустралији. Кооперативно учење: Планирање истраживања (25 мин):	

- Ученици раде заједно у својим групама како би планирали истраживање географских и еколошких карактеристика изабраног екосистема. Користећи папир и оловке, креирају детаљан списак информација које треба прикупити, као што су географски положај, клима, присутне животињске и биљне врсте и еколошке претње.

Лекција 2: „Истраживање и креирање постера“

Загревање (10 мин):

- У паровима или малим групама, ученици разговарају о специфичним географским и еколошким аспектима које желе да истражи током истраживања изабраног екосистема. Такође размишљају о својим потребама за учењем, идентификујући теме на које желе да се фокусирају.
 - Пример:** Спроведите кратак интерактивни квиз где ученици одговарају на питања о општој географији екосистема.
 - Подстакните ученике да почну од личних искустава (путовања, читања итд.), размотре своја интересовања везана за животну средину и природу, постављају питања о томе шта их највише фасцинира у вези са екосистемом и идентификују теме које желе даље да истражују на основу својих потреба и интересовања.

Вршњачко учење: Индивидуално или групно истраживање (30 мин):

- Ученици користе онлајн ресурсе и обезбеђене образовне материјале како би прикупили детаљне информације о географским и еколошким карактеристикама свог екосистема. Могу да користе географске карте и онлајн ресурсе о биодиверзитету како би продубили своје разумевање.
 - У својим презентацијама, студенти треба да наведу како су одабрали и проценили доступне изворе информација, идентификовали области интересовања појединачно и као група, проценили лично разумевање, уочили све празнине или неодговорена питања и прилагодили истраживачке стратегије према својим стилевима учења и преференцијама (коришћењем интерактивних географских мапа, објашњавајућих видео записа, текстова итд.).

Кооперативно учење: Креирање постера (30 до 45 мин):

- Свака група креира постер који визуелно представља прикупљене информације о географији и биодиверзитету свог екосистема. Користећи уметничке материјале и боје, ученици чине постер атрактивним и информативним, укључујући слике, графиконе и објашњавајући текст.

Лекција 3: „Дељење природних блага“

Уводна активност (15 мин):

- У групама за вршњачко учење, ученици деле своја истраживачка искуства и разговарају о важности биодиверзитета и очувања екосистема. Могу да деле стратегије које се користе у групама, усвојена појединачна решења и образовне приоритете.

Вршњачко учење: Постер презентација (45 мин):

- Свака група представља свој постер разреду, делећи прикупљене информације о географији и биодиверзитету свог екосистема. Током презентација, ученици могу идентификовати главне еколошке изазове и могућа решења.
- Презентација постера не само да омогућава ученицима да поделе прикупљене информације, већ им даје и прилику да размисле о својим потребама за учењем и идентификују области за побољшање разумевања и учешћа:
 - **Самопроцена разумевања:** Док презентују постер, ученици могу да процене своје разумевање информација прикупљених о екосистему. Могу да се питају да ли могу јасно да објасне географске карактеристике и биодиверзитет екосистема разреду или да ли постоје области у којима би могли да побољшају своју презентацију.
 - **Одговарање на питања:** Током сесије питања и одговора након презентације, студенти могу да одговоре на питања колега из разреда. Ова питања могу да истакну теме или детаље који нису у потпуности схваћени током истраживања. Студенти могу да користе ова питања да би идентификовали празнине у свом разумевању и размислили о томе како да дубље истраже те теме.
 - **Повратне информације од вршњака:** Након сваке презентације, ученици могу добити повратне информације од колега из разреда. Ове повратне информације могу да укључују похвале за добро развијене аспекте презентације и предлоге за побољшање или додатне информације. Ученици могу да размисле о овим повратним информацијама како би идентификовали области за побољшање комуникацијских вештина и разумевања екосистема.
 - **Размишљање о еколошким изазовима и предложеним решењима:** Током презентације еколошких изазова и предложених решења за очување екосистема, ученици могу размислити о томе како ове информације утичу на њихову перцепцију важности очувања животне средине. Могу размотрити како индивидуалне и колективне акције могу допринети заштити животне средине и идентификовати конкретне акције за решавање ових изазова.

Кооперативно учење: Планирање свесних акција (30 мин):

- Ученици раде заједно како би планирали свесне акције које могу предузети како би допринели очувању истражених екосистема. Могу да направе списак практичних акција, као што је учешће у волонтерским пројектима заштите животне средине или промоција свести о биодиверзитету у својој заједници.

Евалуација:

- Евалуација ће се заснивати на активном учешћу, потпуности прикупљених информација, квалитету постера и кохерентности планираних свесних акција.

Завршне напомене:

- Ова активност повезује географију са еколошком свешћу, подстичући ученике да истражују светске екосистеме и размишљају о свесним акцијама за очување биодиверзитета. Примери активности су осмишљени да буду занимљиви и информативни, промовишући саморегулацију и одговорност према животној средини.

ПРИЛОГ

Могући упитник за ученике како би размислили о својим потребама за учењем током и након активности:

Самопроцена разумевања:

- Да ли сам у потпуности разумео информације о екосистему које смо представили?
- Да ли сам током презентације могао/ла јасно да објасним географске карактеристике и биодиверзитет екосистема?
- Да ли је било тренутака током презентације када сам се осећао несигурно или неприпремљено?

Одговори на питања:

- Да ли сам самоуверено и темељно одговарао/ла на питања својих другова из разреда?
- Да ли је било питања на која нисам могао у потпуности да одговорим?
- Која су ме питања навела на размишљање или истакла аспекте које бих могао даље истражити?

Повратне информације од вршњака:

- Које су биле снаге наше презентације према повратним информацијама другова из разреда?
- Да ли је било предлога или савета како да побољшамо нашу презентацију?
- Шта могу да научим из повратних информација колега из разреда како бих побољшао будуће презентације?

Размишљање о еколошким изазовима и предложеним решењима:

- Који су главни еколошки изазови које смо идентификовали током презентације?
- Како ови изазови утичу на моју перцепцију важности очувања животне средине?
- Које акције могу предузети лично или са својом групом како бих допринео очувању представљеног екосистема?

Користећи овај упитник, ученици могу сврсисходно размислити о својим потребама за учењем, идентификујући области на које треба да се фокусирају како би побољшали разумевање и учешће у будућим активностима.

САМОРЕГУЛАЦИЈА 8 4 Куће

IRECOOP AAS

Шаблон

бр. 61

Методологија:	Смернице за развој фокус групе о актуелним питањима	
Предмет	Историја и географија. Друштвене и психолошке науке	
Животне вештине	<u>Саморегулација</u>	
Наслов	4 куће	
Узраст/Разред	13, 14 годинаОсновна школа, први разред средње школе	
Време	90 мин	
Предлог модератора активности	Пазите, дајте правила учесницима и уверите се да разумеју како да се да знају шта се од њих очекује. Обратите пажњу на речи и радње које користе учесници, поделите их у категорије као што су: Речи/радње које вреднују друге чланове групе ● Речи/радње које осветљавају задатак ● Агресивне речи/поступци ● Речи/дела повлачења/несарадње Важнија је коначна повратна информација: направите круг и почните да постављате учесницима ово предложено питање о важности сарадње и утицају неких слободних избора и деловања оног ко има више слободе од других. Почните тако што ћете погледати коначни производ сваке групе, почевши од првог квадрата до четвртог. Не заборавите да објасните како је то урађено (правила усвојена у опису активности) и да ли је кућа празна или у неред, и колико простора има свака кућа, можда кратак опис колико је робе доступно. Затим почните да питате учеснике који имају више слободе, а потом поставите исто питање осталим учесницима: ● Како је било на вежби? Да ли ти се свиђа? ● Како сте се осећали током различитих фаза активности? ● Да ли мислите да бисте могли да извршите активност на другачији начин у различитим фазама игре? ● Мислите ли да постоји нешто што можете боље урадити? ● Да ли је било нешто што те је узнемирило? ● Зашто мислите да смо урадили ову активност? Након што сваки учесник да одговор, наставник и едукатор могу питати учеснике са више слободе да ли желе нешто да додају, а затим разговарати са разредом о томе да ли се активност може повезати са другим историјским ситуацијама или са самом учионицом. Немојте бити осуђујући, покушајте само да приметите чињеницу, немојте користити речи попут <i>исправно</i> или <i>погрешно</i>, <i>лоше</i> и тако даље. Покушајте да се фокусирасте на учеснике и њихове резултате, реците им да то не схватају лично, већ само да би разумели како да побољшају животне вештине или учење предмета.	

Сходно томе, модификујте наставак активности са животним вештинама на које желите да се фокусирају или потребама за које сматрате да су важније за учеснике.

Упутства за модератора

- **објасните правила** активности свим учесницима. Уверите се да сви разумеју шта треба да раде.
- **Посматрајте и забележите** речи и радње које учесници користе. Можете их категорисати као:
 - Речи/радње које **подржавају** друге чланове групе
 - Речи/радње које **помажу** у завршетку задатка
 - **Агресивне** речи/поступци
 - Речи/радње које показују **повлачење** или недостатак сарадње

Сесија за анализу

Након активности, окупите све учеснике у кругу за дискусију.

- **Прегледајте** коначни производ сваке групе, од првог до четвртог квадрата.
 - Разговарајте о томе како је активност обављена, која су правила поштована и да ли су цртежи куће јасни или неуредни.
 - Разговарајте о простору који свака кућа заузима и свим карактеристикама или погодностима које су укључене.
- **Поставите** учесницима, почевши од оних који су имали више слободе током активности, следећа питања:
 - Како сте се осећали током активности? Да ли сте уживали?
 - Које сте емоције доживели у различитим фазама?
 - Да ли бисте урадили нешто другачије када бисте поново обавили активност?
 - Да ли постоји нешто што мислите да бисте могли побољшати?
 - Да ли је било нешто што вас је узнемирило или узнемирило?
 - Зашто мислите да смо урадили ову активност?
- **Подстакните** све учеснике да поделе своје мисли.
- **Разговарајте** као група да ли се ова активност односи на ситуације из стварног живота, историјске догађаје или искуства из учионице.

Савети за вођење радионице

- **Останите неутрални** : Избегавајте да осуђујете одговоре учесника.
- **Фокусирајте се на чињенице** : Немојте етикетирати поступке као „исправне“ или „погрешне“.

	● Подстакните рефлексiju : Помозите учесницима да размисле о томе шта су научили и како то могу применити. ● Прилагодите накнадне активности како бисте се фокусирали на специфичне животне вештине или потребе за учењем релевантне за вашу групу.
Опис активности	Потребан материјал: боје за сваког учесника (једна различита боја по учеснику у истој групи) и картон довољно велики да има 4 квадрата где 4 учесника могу заједно нацртати 4 куће. Направите групе од највише 4 учесника. Активност је идеална за промоцију саморегулације и када желите да развијете критичко размишљање о историјским ситуацијама и данашњим конфликтима и/или одрживости. Следећи кораци ће бити урађени за сваку групу. Циљ сваког учесника је да нацрта кућу у 4 различита квадрата картона. Постоје 4 партије, свака партија ће се одвијати у једном квадрату картона. Све рунде имају различита правила осим редоследа играња. На почетку изаберите редослед игре. Редослед играча је исти у првом и другом мечу. -Утакмица број 1: нацртајте кућу величине коју желите у првом квадрату, у простору где се налази кућа, играч на реду не може да пређе цртеже осталих кућа. Први играч има 30 секунди, други 15, трећи и четврти само 5 секунди. -Утакмица број 2: поделите други квадрат на 4 дела, сваки играч може да нацрта своју кућу, али са различитим временом (опет). Први играч има 30 секунди, други 15, трећи и четврти само 5 секунди. -Утакмица број 3: сви истовремено цртају кућу, покушавајући да је увећају у трећем квадрату. Временско ограничење 2 минута. - Упаривање број 4: нацртајте једну кућу у сарадњи са другима, свако треба да има одређену улогу и циљ за кућу. Одлучите унапред шта група жели да има у овој кући. - Време за одлучивање и цртање куће је 10 минута (али можете им дати још 5 минута ако желе) На крају, дајте завршну повратну информацију о активности (видети горњи предлог) где можете почети да разговарате о конкретним темама које желите да обрадите или дискутујете са учесницима. Сваки квадрат је другачија фаза саморегулације Потребни материјали ● Једна боја (нпр. маркер, бојица) за сваког учесника; свака особа у истој групи треба да има другу боју. ● Један велики лист папира (картона) по групи, довољно велики да се подели на 4 једнака квадрата . Формирање групе ● Формирајте групе до 4 учесника .

Циљ активности

Сваки учесник ће нацртати кућу у једном од четири квадрата на картону. Активност се састоји од **4 рунде**, свака са различитим правилима.

Рунде активности

1. коло: Појединачно цртање са временским ограничењима

- У **првом квадрату**, учесници наизменично цртају кућу.
- **Редослед игре** се одређује на почетку и остаје исти за 1. и 2. коло.
- **Временска ограничења** :
 - Први играч: 30 секунди
 - Други играч: 15 секунди
 - 3. и 4. играч: 5 секунди сваки
- Играчи **не смеју цртати преко** кућа које су већ нацртали други.

Рунда 2: Цртање подељеног квадрата

- Поделите **други квадрат** на 4 једнака дела.
- Сваки учесник црта своју кућу у свом додељеном делу.
- **Временска ограничења** су иста као у 1. колу.

3. рунда: Истовремено цртање

- У **трећем квадрату** сви учесници цртају **истовремено**.
- Циљ: Свака особа нацрта кућу, трудећи се да је направи што већом.
- **Временско ограничење** : 2 минута.

4. рунда: Заједничко цртање

- У **четвртом квадрату**, група заједно ради на цртању **једне куће**.
- Пре него што почнете, одлучите као група које карактеристике кућа треба да има.
- Доделите одређену улогу или део куће сваком учеснику.
- **Временско ограничење** : 10 минута (може се продужити за 5 минута ако је потребно).

Дискусија након активности

Након завршетка сва четири круга, окупите учеснике да разговарају о активности. Фокусирајте се на теме као што су сарадња, доношење одлука и како су различита правила утицала на исходе. Подстакните све да поделе своје мисли и осећања о сваком кругу.

Фокус учења

Сваки квадрат представља различиту фазу **саморегулације**. Ова активност помаже учесницима да разумеју како правила, временска ограничења и сарадња утичу на њихов рад и интеракције са другима.

ДОБРОБИТ 1 Сајбер малтретирање!

Asturia vzw

Шаблон

62

бр.

Коначни циљ овог задатка је да ученици могу да размисле о ефектима сајбер малтретирања. Час пружа полазне тачке за дискусије у разреду, интерпретацију изјава, дискусију итд. на теме социјалних вештина, малтретирања и сајбер малтретирања.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за превенцију сајбер малтретирања
Предмет	ИКТ	
Животне вештине	ДОБРОБИТ	
Наслов	Сајбер малтретирање!	
Узраст/Разред	Деца узраста 14+	
Време	60 мин	
Предлог модератора активности	Деца узраста 14+ која морају да користе ИКТ на безбедан, одговоран и ефикасан начин.	
Опис активности	Корак 1: Унапред потражите неколико видео снимака о сајбер малтретирању, на пример на видео сајту www.youtube.com. Можете да изаберете видео снимке кампање користећи термин за претрагу „зауставите сајбер малтретирање“. Многе од ових видео снимака су направиле владе, а друге ученици као део школских или разредних пројеката. Корак 2: Прикажите видео који сте изабрали целом разреду. Затим нека ученици раде у четири групе како би размислили о различитим аспектима videa. Водећа питања су: - Група 1: Шта је сајбер малтретирање? Који облици малтретирања се јављају, нпр. вербално малтретирање, психолошко или физичко малтретирање, искључивање или социјално малтретирање, индиректно малтретирање (подстицање људи против некога). Који су дигитални облици таквих облика малтретирања? - Група 2: Зашто деца малтретирају друге? - Група 3: Какве би могле бити последице за жртву? Да ли су последице другачије ако дође до сајбер малтретирања? - Група 4: Шта можете да урадите ако сте жртва малтретирања? И шта радите када сте сведок малтретирања? Како можете спречити малтретирање? Корак 3: одговори воде ка дискусији у учioniци. Као наставник, можете повезати школску политику о малтретирању. Можете размислити пре или после о улози коју мобилни телефони играју у видео записима. Тачке пажње Час о тако осетљивој теми понекад може бити веома конфронтациони за децу узраста 14+ која су раније била жртве (дигиталног) малтретирања или су и даље жртве малтретирања. Будите посебно опрезни у вези са овим. Ако приметите да постоји проблем малтретирања у учioniци, одмах се обратите ученицима који су у питању, њиховим родитељима и директорима школа.	

Након часа, увек оставите простор за ученике који желе да се касније врате на проблем, нпр. упућујући их на поверљивог/саветодавног наставника у школи, телефонску линију за децу и младе итд.

ДОБРОБИТ 2 Клима и одрживост

Asturia vzw

Шаблон

бр. 63

Методологије: Развијање свести о важности одрживе животне средине
Начин на који се односимо према животној средини се мења. Ова активност идентификује важност добре климе за децу. Од ученика се прво тражи да идентификују своју групу и теме истраживања, а затим да размисле о могућим последицама загађења.

Методологија:	Групни рад	Стратегије за развијање свести о важности одрживе животне средине
Предмет	Клима и одрживост	
Животне вештине	ДОБРОБИТ, географија, грађанство	
Наслов	Клима и одрживост	
Узраст/Разред	Деца узраста 14+	
Време	135 мин	
Предлог модератора активности	Деца узраста 14+ која морају да раде на заједничком задатку током обуке о клими и одрживости.	
Опис активности	- Поделите групу у парове - Дајте сваком пару копију материјала „Клима и одрживост“ - На почетку обуке, поставите следећа питања групи <i>Да ли вам климатске промене делују невероватно, светски проблем над којим имате мало контроле?</i> <i>Или сте забринути због тога, али не знате шта можете сами да урадите? Можда већ све радите.</i> <i>Само, да ли то заиста помаже? Сазнајте више о томе док радите овај задатак.</i> - Нека ученици прораде сваки елемент материјала, упоређујући своје ставове о клими и одрживости. - Подржите ученике пратећи описе задатака. - Попуните одговоре у поља у материјалу.	

Клима и одрживост

Добра еколошка свест захтева добру документацију. Зато заједно са целим разредом креирамо информативни пакет. Ви сте одговорни за развој једне теме у паровима. За ту тему креирате информативни лист (од 2 до 3 странице) и радни лист (од 1 до 2 странице).

Можете изабрати члана своје групе, као и своју тему. Молимо вас да сви пошаљете своја 3 најбоља. Што брже одговорите, веће су шансе да добијете свој први избор.

Теме су следеће:

1. Прашуме: Дискусија о заштити шума.
2. Помозите пчелама: Без цвећа, нема ни пчела.
3. Пластично чудовиште: Шта је пластика и зашто толико тога заврши у мору?
4. Енергија ветра: неопходна за будућност?
5. Клима и Северни пол: Једно не може постојати без другог.
6. Нафта, црно злато: Опасности вађења нафте.
7. Одрживост: Знајте шта једете. Утицај наше хране на животну средину, животиње и људе.
8. Одећа без токсина: Реке Азије боје попут модне сезоне, зашто је то тако?

1. Фаза оријентације

За ову фазу не морате ништа да тражите на интернету и само записујете ствари које већ знате. Оно што не знате остављајте отвореним.

1. Сарадња

- Од којих људи се састоји наш пар? (Два имена)

- Која ће бити циљна публика која ће видети овај задатак након тога?

2. Прикупите своје претходно знање

- Која је твоја тема?

- Шта већ знате о овој теми?

2. Фаза имплементације

Креирајте информативни лист о вашој теми

Минимум 2 странице, максимум 3 странице

Calibri или Times New Roman, 11 или 12

Обезбедите јасан распоред и неколико слика

Обратите пажњу на језичке или правописне грешке

Правите радни лист за остале ученике на вашу тему

Минимум 1 страница, максимум 2 странице

Calibri или Times New Roman, 11 или 12

Будите креативни

Дајте јасна упутства

Обратите пажњу на језичке или правописне грешке

ДОБРОБИТ 3 Путника кроз време за ДОБРОБИТ

YAEDA

Шаблон

бр. 64

Методологије: Групни рад. Учење засновано на дискусији, визуелно учење, приповедање прича.
Истражити историјске примере друштава и појединаца који су давали приоритет задовољству животом, физичком, менталном и социјалном здрављу и одрживом начину живота, и извући поуке применљиве на наше животе данас

Методологија:	Групни рад	
Предмет	Историја и друштвене науке и грађанство	
Животне вештине	ДОБРОБИТ	
Наслов	Путници кроз време за ДОБРОБИТ	
Узраст/Разред	12-13, 7. разред	
Време	60 минута	
Предлог модератора активности	Наставник историје и просветни радник. На пример, презентација може бити поверена наставницима, а истраживање ученицима.	
Опис активности	- Увод у „ДОБРОБИТ у историји“ (10 минута): Укратко објасните концепт „благостања“ и његов значај. Уведите идеју учења из историје како бисмо побољшали своју ДОБРОБИТ данас. - Друштво у фокусу: Античка Грчка (15 минута): Размотрите концепт „еудаимоније“ (процвета) у старогрчком друштву. Истакните физичку кондицију, менталну стимулацију кроз филозофију и ангажовање заједнице на Агори. Организујте групну активност у којој ученици одглуме различите улоге у старогрчком друштву. -Појединачна студија случаја: Леонардо да Винчи (10 минута): Испитајте Леонардо да Винчијеву тежњу ка задовољству живота кроз уметност, науку и природу. Разговарајте о његовом уравнотеженом начину живота и учењу вођеном радозналости. Покажите неке од да Винчијевих скица и изума, разматрајући њихову везу са његовим добробитом. -Истраживање одрживих друштава: Аутохтоне културе (15 минута): Проучавајте аутохтона друштва која су живела у хармонији са природом, као што су племена америчких староседелаца и Маори са Новог Зеланда. Разговарајте о њиховим одрживим праксама, поштовању животне средине и холистичком приступу здрављу. Прикажите слике или кратке видео записе који приказују њихов начин живота. -Рефлексија и планирање акције (10 минута): Нека ученици размисле о лекцијама наученим из историје у вези са добробитом. Подстакните их да идентификују један аспект који могу укључити у свој свакодневни живот како би побољшали сопствену ДОБРОБИТ. Обезбедите ресурсе и подршку ученицима да предузму акцију, као што је вођење дневника благостања или испробавање нове физичке активности.	
Завршна напомена	Ова активност се може тумачити и спроводити на различите начине. Може се прилагодити групи.	

ДОБРОБИТ 4 Мапа добробити

LA STRADA - DER WEG

Шаблон

бр. 65

Методологије:

Активност „Мапа добробити“ пружа ученицима прилику да истраже и размисле о различитим димензијама добробити које утичу на њихове животе. Кроз креирање и дељење сопствених мапа, ученици развијају свест о сложености концепта благостања и уче о важности бриге о свим аспектима свог живота како би живели здравим и испуњеним животом.

Методологија:		
Предмет	Наука	
Животне вештине	ДОБРОБИТ	
Наслов	Мапа добробити	
Узраст/Разред	Средња школа	
Време	90 мин	
Предлог модератора активности	- Започните час кратком дискусијом о концепту добробити. - Питајте ученике шта мисле да значи бити „срећан“ или „осећати се добро“. - Нагласите да ДОБРОБИТ није само физичко здравље, већ укључује и ментално здравље, међуљудске односе, самопоштовање, учење и друштвену укљученост. - Објасните ученицима да ће направити „Мапу добробити“, где ће идентификовати и представити различите димензије добробити које сматрају важним у свом животу. - Подстакните ученике да укључе аспекте као што су: физичко здравље, ментално здравље, међуљудски односи, хобији и страсти, друштвени ангажман, учење, самопоштовање итд.	
Опис активности	- Замолиите ученике да нацртају мапу која представља различите димензије добробити које сматрају значајним. - Ученици могу користити симболе, кључне речи, слике и боје да би представили сваку димензију добробити. - Након што попуните мапе добробити, поделите њихове са остатком разреда. - Сваки ученик ће имати прилику да објасни шта је укључио у своју мапу и зашто сматра да је то важно за сопствену добробит. - Док деле, подстакните ученике да постављају питања и дају позитивне повратне информације о елементима укљученим у мапе својих вршњака. - Завршите активност кратком групном рефлексијом. Питајте ученике шта су научили из активности и да ли су приметили неке димензије благостања које раније нису разматрали.	

ДОБРОБИТ 5 У потрази за ДОБРОБИТОМ

LA STRADA - DER WEG

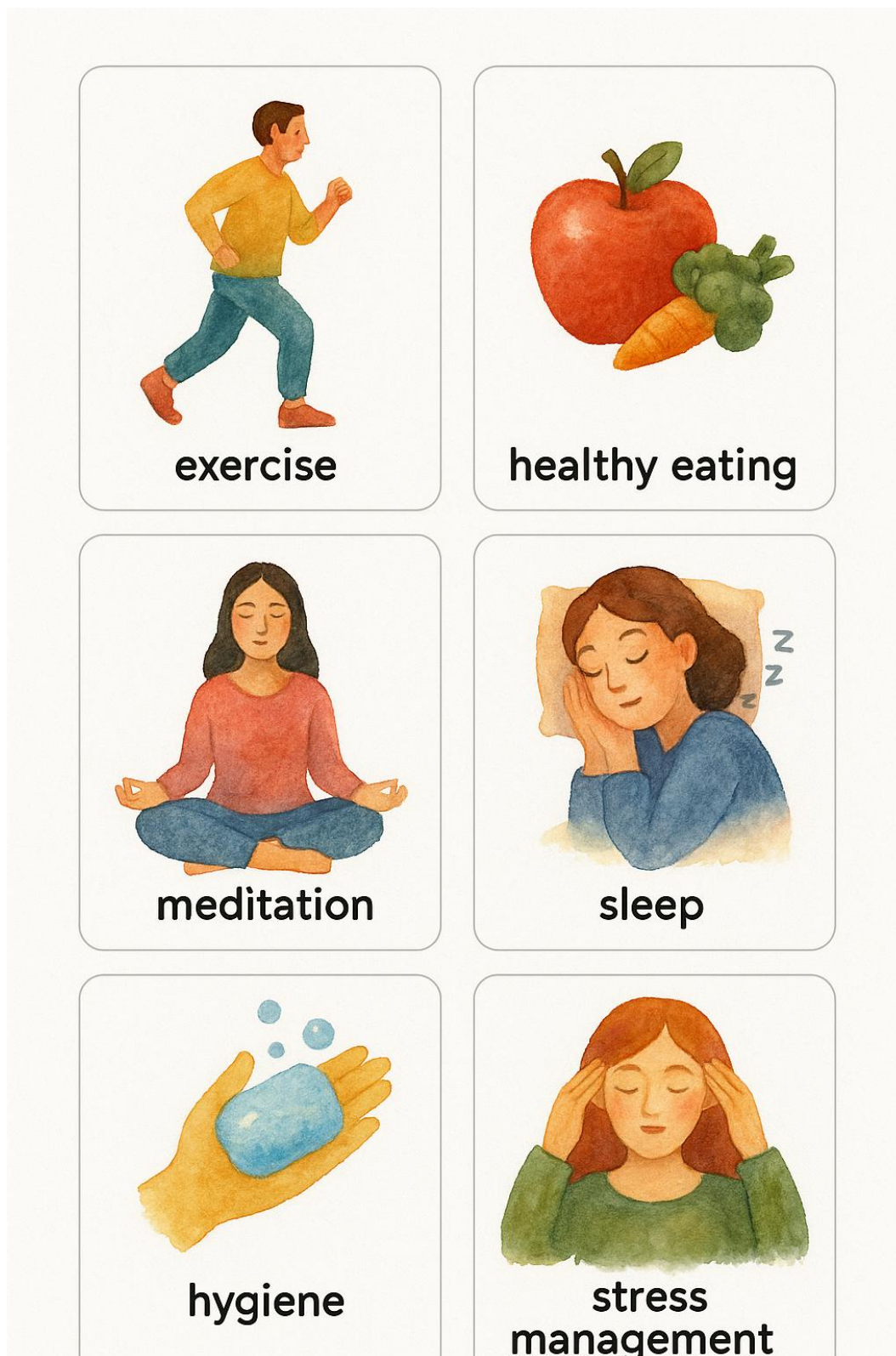
Шаблон

бр. 66

Методологија:	Групни рад Индивидуални рад
Предмет	Географија и могућност похађања других курсева
Животне вештине	ДОБРОБИТ
Наслов	У потрази за ДОБРОБИТОМ
Узраст/Разред	10 - 14
Време	180 мин, евентуално више
Предлог модератора активности	- личне ствари које треба донети у школу - картице које је обезбедио наставник/наставница - коришћење алата који олакшавају дељење информација у учионици (на пример Padlet, WordCloud)
Опис активности	1. Увод у концепт благостања (20 мин) Поставите ова два питања ученицима како бисте пронашли дефиницију концепта добробити. Шта значи ДОБРОБИТ? Зашто говоримо о добробити? Поделите дефиницију добробити СЗО: <i>ДОБРОБИТ је позитивно стање које доживљавају појединци и друштва. Слично здрављу, оно је ресурс за свакодневни живот и одређено је друштвеним, економским и еколошким условима. ДОБРОБИТ обухвата квалитет живота, као и способност људи и друштва да допринесу свету у складу са осећајем смисла и сврхе. Фокусирање на ДОБРОБИТ подржава праћење праведне расподеле ресурса, општег просперитета и одрживости. ДОБРОБИТ друштва може се посматрати по мери у којој су отпорни, граде капацитет за акцију и спремни су да превазиђу изазове.</i> 2. Картице за учење и размишљање (20 мин) Користите картице са једноставним речима и дефиницијама (нпр. „Срећа = осећај задовољства и смирености“, „Опуштање = одвајање времена за одмор“) да бисте активирали ученике и подстакли дискусију о концепту благостања. Замолиите ученике да поделе шта мисле да ове речи значе, своја лична искуства везана за те речи или шта раде да би се осећали добро. Подстакните размишљање о разликама у добробити између школског и кућног окружења. Прикупите идеје и размишљања на заједничком Padlet-у како бисте подстакли дељење. 3. Лични предмети и дељење личног искуства благостања (60 мин) Замолиите ученике пре активности у разреду да понесу личне предмете које повезују са својим личним добробитом. Током активности, ученици наизменично показују свој лични предмет и објашњавају зашто су га изабрали, како им прија или како је повезан са њиховим добробитом.

	Повежите сваки предмет са кључном речи или дефиницијом на картици. Направите „круг добробити“ са свим картицама и предметима приказаним заједно. 4. Лична рефлексја Закључите размишљањем: Како можете лично постићи своје ДОБРОБИТ? Да ли је то исто за све? Размислите и поделите своју стратегију како бисте се осећали боље. (на пример, дубоко дисање, пријатељи)

Пример флеш картица :

ДОБРОБИТ 6 Истраживача позитивне комуникације

ИРЕКООП ААС

Шаблон

бр. 67

Развијање језичких вештина кроз коришћење позитивне комуникације.
 Промовисање компетенције благостања кроз позитивну интеракцију и емпатију.
 Развијање методологија које подстичу вршњачко и кооперативно учење
 Неговање сарадње и изградња позитивних односа међу ученицима

Методологија:	Вршњачко и кооперативно учење	
Предмет	Језици и друштвене науке	
Животне вештине	ДОБРОБИТ	
Наслов	Истраживачи позитивне комуникације	
Узраст/Разред	11- 14 година	
Време	3 сата - 3 састанка	
Предлог модератора активности	Потребни материјали: ● Папир и оловке ● Велики листови папира или постери ● Маркери, боје и други уметнички материјали ● Позитивна музика за стварање охрабрујуће атмосфере	
Опис активности	Лекција 1: „Истраживање позитивних речи“ Уводна активност (15 мин): Поделите разред у парове за вршњачко учење. Сваки пар разговара о важности позитивних речи и како оне могу утицати на емоционално ДОБРОБИТ. Ученици седе заједно у паровима и разговарају о важности позитивних речи у свом свакодневном животу. На пример, могу да размишљају о ситуацијама у којима су коришћене позитивне речи и како су оне утицале на њихова и туђа емоционална стања. Могу да деле лична искуства или инспиративне приче. Вршњачко учење: Размена идеја о позитивним речима (20 мин): Парови сарађују како би направили листу позитивних и охрабрујућих речи. Сваки пар дели своје речи са остатком разреда. Парови почињу са разменом идеја, записујући на папирићима речи које сматрају позитивним и охрабрујућим. Могу се укључити речи попут „љубав“, „захвалност“, „љубазност“, „храброст“, „нада“ и друге. Након креирања листе, сваки пар дели своје речи са разредом, објашњавајући зашто су изабрали баш те речи. Кооперативно учење: Израда постера (25 мин): Парови раде заједно како би креирали украшене постере са идентификованим позитивним речима. Могу користити уметничке материјале и боје како би постери били привлачнији. Ово подстиче сарадњу и осећај припадности групи. Сваки пар добија велики лист папира или постер и почиње да га украшава позитивним речима идентификованим током брејнсторминга. Могу цртати, писати и додавати илустрације или симболе који представљају значење сваке речи. На пример, ако изаберу реч „нада“, могу нацртати дугу или цвет. Овај процес подстиче сарадњу и креативност међу ученицима. На крају крајева, постери се могу окачити у учионицама као стални подсетник на моћ позитивних речи. Лекција 2: „Комуницирање емпатије“ Загревање (10 мин): Спроведите кратке вежбе емоционалне свесности како бисте припремили ученике за учење. Водите вежбу емоционалне свесности тако што ћете замолити ученике да затворе очи и фокусирају се на своје физичке и емоционалне сензације у том тренутку. Затим, нека се осете времена када су осетили емпатију према некоме или добили емпатију од неког другог. Ово их припрема да приступе теми са отвореним и осетљивим начином размишљања.	

Вршњачко учење: Анализа сценарија (25 мин): Парови читају кратке сценарије и разговарају о томе како да комуницирају са емпатијом у тим ситуацијама. Могу се ставити у позицију укључених људи и поделити своја гледишта. Поделите одштампане сценарије на папирићима, као што је „Друг из разреда не може да заврши задатак због породичних проблема“. Парови заједно читају папириће и разговарају о томе како би могли да комуницирају са емпатијом са другом из разреда у тој ситуацији. Могу предложити подржавајуће фразе и љубазна дела која би могла помоћи другу из разреда да се осећа схваћеним и подржаним.

Кооперативно учење: Емпатично играње улога (25 мин): Ученици се укључују у играње улога како би вежбали емпатичну и позитивну комуникацију. Могу се смењивати у различитим улогама и пружати повратне информације једни другима како би побољшали своје емпатичне вештине. Организујте играње улога где ученици приказују различите свакодневне животне ситуације које захтевају емпатију, као што је сукоб између пријатеља или тренутак туге.

На пример, један ученик може да се претвара да је узнемирен због нечега, а други мора да покаже емпатију и покуша да позитивно реши ситуацију. Након сваке игре улога, ученици могу да размене повратне информације о својим наступима, препознајући шта је било ефикасно у изражавању емпатије и идентификујући области за побољшање.

Лекција 3: „Изградња позитивних односа“

Загревање (15 мин): Ученици се окупљају у групе и деле позитивна лична искуства или тренутке када су доживели позитивну комуникацију. Поделите разред у групе од четири или пет ученика. Свака група се окупља и дели позитивна лична искуства везана за позитивну комуникацију. Могу испричати приче о временима када су се осећали саслушано, подржано или су доживели истинску везу са другима.

Ова вежба помаже ученицима да се упознају са темом часа и ствара атмосферу поверења и дељења.

Вршњачко учење: Стварање позитивних прича (30 мин): Групе сарађују како би створиле приче које наглашавају позитивну комуникацију у односима. Свака група може се фокусирати на другачији аспект позитивне комуникације, као што је решавање сукоба или међусобна подршка. Свака група ради заједно на стварању приче која истиче важност позитивне комуникације у односима.

На пример, могу да направе причу о два пријатеља који се суочавају са сукобом, али превазилазе своје разлике и јачају своју везу кроз отворену комуникацију и активно слушање. Ученике се може подстаћи да укључе реалистичан дијалог и ситуације које одражавају њихова свакодневна животна искуства.

Кооперативно учење: Презентација приче (15 мин): Групе представљају своје приче разреду, истичући важност позитивне комуникације у односима. Такође могу добити повратне информације од других група како би побољшали своје приче и поделили своја искуства учења. Свака група представља своју причу разреду, користећи постере или дигиталне презентације како би наратив био занимљивији. Током презентација, ученици могу нагласити кључне тренутке у којима је позитивна комуникација одиграла кључну улогу у побољшању односа између ликова у причи.

Након сваке презентације, друге групе могу постављати питања и делити своје реакције. Ово подстиче дискусију и омогућава ученицима да уче од других група, проширујући своје разумевање позитивне комуникације у односима.

Овај приступ комбинује вршњачко и кооперативно учење, омогућавајући ученицима да уче једни од других и активно сарађују како би развили језичке и вештине благаостања кроз позитивну и емпатичну комуникацију.

Процена: Процена ће се заснивати на активном учешћу, креативности у активностима, разумевању позитивне и емпатичне комуникације и сарадњи током групних активности.

Завршне напомене: Ова активност има за циљ да integriше језик са компетенцијом „ДОБРОБИТ“ кроз вршњачко и кооперативно учење, подстичући

ученике да истражују моћ позитивних речи и вежбају емпатичну комуникацију како би изградили здравије и позитивније односе.

Наведени примери су погодни за ученике средњих школа, пружајући им практичне алате за побољшање сопствене добробити и добробити других кроз позитивну комуникацију.

ДОБРОБИТ 7 Неговање здравог ума

Asociatia Edulifelong

бр. 68

Методологије: Интерактивно учење, Искуствено учење, Рефлексивна пракса, Постављање циљева, Колаборативно учење.

„Неговање здравог ума – развој мозга адолесцената“ осмишљен је да оснажи ученике знањем о томе како се њихов мозак развија током адолесценције и како то утиче на њихову когнитивну обраду, емоције и доношење одлука. Разумевањем ових концепата, ученици могу развити и одржавати понашања која промовишу здравље током целог живота.

Методологија:	Интерактивно учење	Искуствено учење Рефлексивна пракса Постављање циљева Колаборативно учење
Предмет	Биологија и друштвене науке	
Животне вештине	ДОБРОБИТ, промоција здравља, доношење одлука	
Наслов	Неговање здравог ума	
Узраст/Разред	11-12 година / 5. разред	
Време	45-50 минута	
Предлог модератора активности	Наставници биологије	
Опис активности	Преглед активности: Сесија 1: Разумевање развоја мозга адолесцената (1 час) - Увод у развој мозга: Почните са увођењем концепта развоја мозга током адолесценције. Објасните како мозак пролази кроз значајне промене током овог периода, посебно у областима везаним за когнитивну обраду, емоције и доношење одлука. - Структура и функција мозга: Пружите преглед различитих делова мозга и њихових функција, фокусирајући се на области као што су префронтални кортекс (одговоран за доношење одлука и контролу импулса) и лимбички систем (одговоран за емоције). - Интерактивна дискусија: Укључите ученике у интерактивну дискусију о утицају развоја мозга адолесцената на њихово понашање и процесе доношења одлука. Подстакните их да поделе лична искуства или запажања у вези са променама у сопственом понашању током адолесценције. Сесија 2: Промовисање благостања кроз здраво понашање (1 час) - Истраживање понашања која промовишу здравље: Упознајте ученике са концептом благостања и важносту усвајања понашања која промовишу здравље. Дискутујте о стратегијама за одржавање физичког здравља, емоционалног благостања и когнитивних функција. - Интерактивне активности: Укључите ученике у интерактивне активности које промовишу ДОБРОБИТ, као што су вежбе пажње, технике за ублажавање стреса или изазови здравог начина живота. Подстакните ученике да размисле о томе како ове активности могу позитивно утицати на развој њиховог мозга и опште ДОБРОБИТ. - Постављање циљева: Водите ученике у постављању личних циљева за унапређење њиховог благостања, као што су довољно сна,	

редовно вежбање, практиковање пажње или тражење подршке када је то потребно.

Подстакните их да креирају акционе планове за постизање ових циљева и подржавајте једни друге у њиховим напорима.

Закључак:

Завршите радионицу сумирањем кључних закључака о развоју мозга адолесцената и његовом утицају на ДОБРОБИТ.

Подстакните ученике да наставе да истражују начине за унапређење сопственог благостања и да се међусобно подржавају у одржавању здравих навика.

Bridge

E+ project

Финансирано од стране Европске уније. Изнети ставови и мишљења су искључиво ставови аутора/аутора и не одражавају нужно ставове Европске уније или Извршне агенције за образовање и културу (EACEA). Ни Европска унија ни EACEA не могу бити одговорне за њих.

Co-funded by
the European Union